

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS
INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

FELÜLVIZSGÁLAT, 2021

JÓVÁHAGYOTT DOKUMENTUM

2022. JÚLIUS

Megbízó:
Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata

Készítette:
MEGAKOM Tanácsadó Iroda

Fenntartható városfejlesztési stratégiák támogatása

TOP Plusz -1.3.1-21

TARTALOMJEGYZÉK

1	BEVEZETÉS	7
2	HELYZETELEMZÉS ÖSSZEFOGLALÁSA	9
2.1	Városi szintű helyzetelemzés összefoglalása.....	9
2.2	Városrészi szintű helyzetelemzés összefoglalása	15
3	KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI	20
3.1	Jövőkép.....	20
3.2	Stratégiai fejlesztési célok meghatározása.....	22
3.2.1	Városi szintű tematikus célok.....	22
3.2.2	Városrészi szintű tematikus célok	29
3.3	A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása.....	36
4	MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK	39
4.1	Projektek rendszerének bemutatása.....	39
4.2	Kulcsprojektek bemutatása	39
4.3	Hálózatos projektek bemutatása.....	41
4.4	Akcióterületi projektek bemutatása.....	42
4.4.1	Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és lehatárolás indoklásával	42
4.4.2	Az egyes akcióterületeken a megvalósításra kerülő fejlesztések összefoglaló bemutatása	43
4.5	Az akcióterületeken kívül végrehajtandó, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések és ezek illeszkedése a stratégia céljaihoz	45
4.6	A tervezett fejlesztések ütemezése.....	45
4.7	A településfejlesztési akciók összehangolt, vázlatos pénzügyi terve	45
5	ANTISZEGREGÁCIÓS PROGRAM	63
5.1	Szegregátumok Nyíregyházán	63
5.2	Korábbi antiszegregációs terv megvalósításának nyomonkövetése	65
5.3	Antiszegregációs intézkedések.....	68
5.3.1	A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések (a település egészét érintő és az egyes szegregátumokra vonatkozó fejlesztések, programok meghatározása).....	68
5.3.2	A fejlesztések szegregációs hatásának kivédésére hozott intézkedések	69
5.3.3	A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések	70
6	A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI.....	71
6.1	Külső összefüggések	71
6.1.1	Nemzetközi szintű fejlesztési dokumentumokhoz való illeszkedés	71
6.1.2	Nemzeti szintű fejlesztési programokhoz való illeszkedés.....	73
6.1.3	Megyei szintű területfejlesztési dokumentumokhoz való illeszkedés	76
6.1.4	Városi szintű fejlesztési programokhoz való illeszkedés	77
6.2	Belső összefüggések	79

6.2.1	A célok logikai összefüggései	79
6.2.2	A célok és a helyzetértékelésben beazonosított problémák	80
6.2.3	A stratégia megvalósíthatósága	81
6.2.4	A célok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatása	81
7	A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI	83
8	A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE.....	85
8.1	A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek.	85
8.2	Az ITS megvalósításának szervezeti keretei.....	86
8.2.1	Szervezeti keretek	86
8.2.2	Partnerség.....	90
8.3	Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok	90
8.4	Monitoring rendszer kialakítása	93

ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra:	Az ITS felépítése	8
2. ábra:	Nyíregyháza elhelyezkedése	9
3. ábra:	Nyíregyháza népessége.....	10
4. ábra:	Nyíregyháza Megyei Jogú város városrészei	15
5. ábra:	A lakónépesség száma Nyíregyháza városrészeiben (fő)	17
6. ábra:	Lakásállomány Nyíregyháza városrészeiben (db)	17
7. ábra:	A lakónépesség korcsoportos megoszlása Nyíregyháza városrészeiben (%).....	18
8. ábra:	Gazdasági aktivitás Nyíregyháza városrészeiben (%).....	19
9. ábra:	Nyíregyháza jövőképe 2030	20
10. ábra:	Nyíregyháza városi szintű tematikus célkitűzései	22
11. ábra:	Nyíregyháza stratégiai célrendszere	28
12. ábra:	Nyíregyháza városrészi szintű területi célkitűzései.....	31
13. ábra:	Nyíregyháza ITS-ének tematikus és területi céljai	38
14. ábra:	Városfejlesztési akcióterületek Nyíregyházán	43
15. ábra:	A szegregátumok elhelyezkedése Nyíregyházán	64
16. ábra:	Szervezeti felépítés	89
17. ábra:	A városfejlesztés szervezeti rendszere Nyíregyházán	89

TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE

1. táblázat: Nyíregyháza Megyei Jogú Város városrészeinek lehatárolása	16
2. táblázat: Nyíregyháza városrészeinek funkciói	29
3. táblázat: A tematikus és a területi célok közötti összefüggések	37
4. táblázat: A tervezett projektek indikatív forrásigénye és ütemezése	47
5. táblázat: A szegregátumok demográfiai, munkaerőpiaci és lakhatási adatai a KSH 2011. évi népszámlálási adatai alapján.....	64
6. táblázat: Nyíregyháza Megyei Jogú Város 2014-ben elfogadott Antiszegregációs Programjának megvalósulása	65
7. táblázat: A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések	68
8. táblázat: A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések.....	70
9. táblázat: Illeszkedés az EU tematikus célkitűzésekhez.....	71
10. táblázat: Illeszkedés az OFTK céljaihoz.....	73
11. táblázat: A célok és a helyzetértékelésben beazonosított problémák, adottságok kapcsolata.....	80
12. táblázat: A stratégia megvalósíthatóságának főbb kockázatai	83
13. táblázat: Az ITS átfogó és tematikus céljainak indikátorai	93
14. táblázat: Területi célokhoz kapcsolódó indikátorok.....	95

Nyíregyháza Megyei Jogú Város
Közigyűlésének

125/2022. (VII.21.) számú

h a t á r o z a t a

Nyíregyháza MJV Integrált Településfejlesztési Stratégiája (ITS) módosításának jóváhagyására

A Közigyűlés

- az előterjesztést megtárgyalta és a határozat melléklete szerinti Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) módosítását **elfogadja**.
- felhatalmazza Dr. Kovács Ferenc Polgármestert, hogy a jelen határozat mellékleteként csatolt, módosított Integrált Településfejlesztési Stratégiát (ITS) a vonatkozó Kormány rendeletben meghatározott államigazgatási szerveknek, valamint az érintett megyei és közvetlenül érintett szomszédos települési önkormányzatoknak tájékoztatás céljából megküldje.

Dr. Kovács Ferenc
polgármester

Dr. Szemán Sándor
címetes főjegyző

Erről értesülnek:

- 1.) A Közigyűlés tagjai
- 2.) A címetes főjegyző és a polgármesteri hivatal belső szervezeti egységeinek vezetői

1 BEVEZETÉS

Egy új EU programozási periódus kezdetén fontos, hogy Nyíregyháza ismételten végiggondolja a városfejlesztés irányait annak érdekében, hogy hatékony válaszokat tudjon adni a város előtt álló társadalmi, gazdasági, környezeti kihívásokra, és meghatározza azokat a konkrét fejlesztési elképzeléseket, amelyeket meg szeretne valósítani hazai és Európai Uniói források bevonásával.

A 2021-2027-es európai uniós tervezési időszakra való felkészülésben fontos szerepe van a megfelelő módon előkészített, megalapozott területi terveknek. A folyamat részeként Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata felülvizsgálja korábbi városfejlesztési dokumentumait, kidolgozza módosított településfejlesztési koncepcióját és integrált településfejlesztési stratégiáját (ITS).

A város településfejlesztési koncepciója hosszú távra, 10 évet meghaladó időtávra vonatkozóan határozza meg a város jövőképét a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre vonatkozóan, valamint rögzíti a településfejlesztés elveit. A koncepció keretében kijelöli a város átfogó fejlesztését szolgáló célkitűzéseket, illetve azok értelmezését az egyes városrészekre.

Az ITS probléma-orientált, reálisan megvalósítható, operatív jellegű városfejlesztési stratégia, amely kijelöli a középtávon elérendő fejlesztési célokat, a megvalósítást szolgáló beavatkozások körét és a megvalósítás eszközeit. A stratégia időtávja illeszkedik az EU 2021-2027-es programozási ciklusához, a következő 7-10 évben (2027-et követően a projektek megvalósítására további 3 év áll rendelkezésre) megvalósítani tervezett fejlesztéseket foglalja össze.

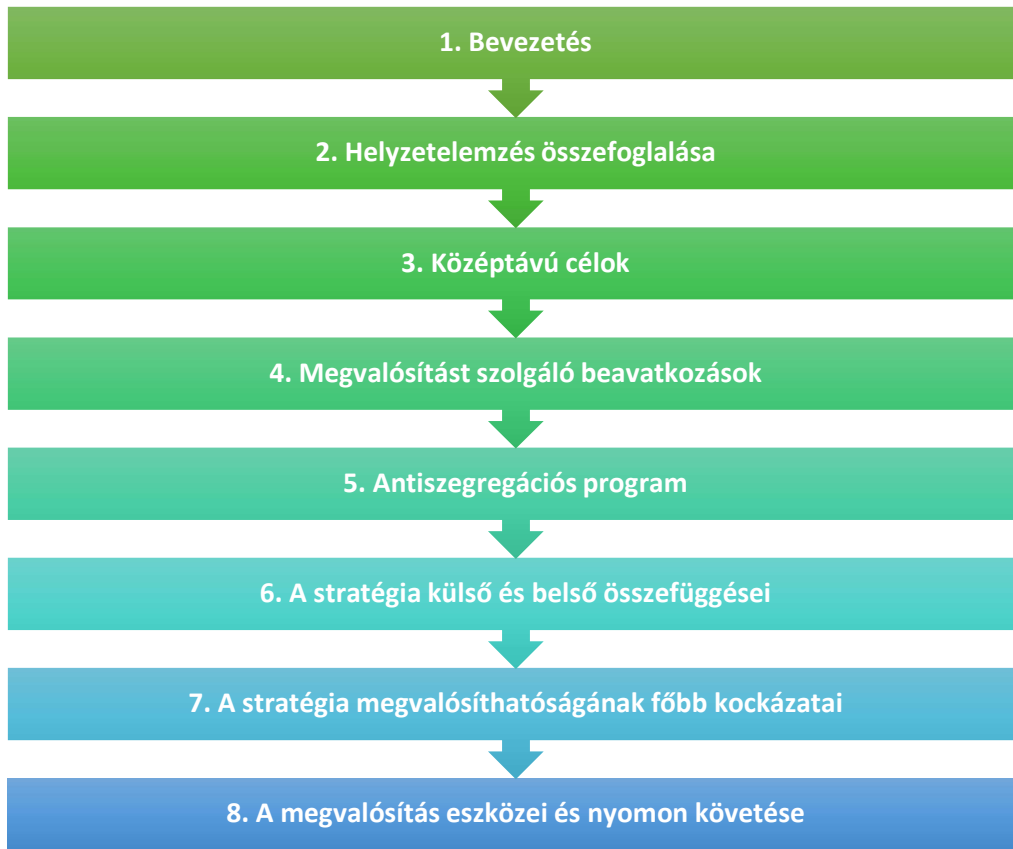
Jelen dokumentum **Nyíregyháza Megyei Jogú Város 2021. évben felülvizsgált Integrált Településfejlesztési Stratégiája**, amely a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló **314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet alapján** került kidolgozásra. Jelen ITS a város korábbi ITS-ének felülvizsgálatával, a város elkészült stratégiai terveinek figyelembevételével került kidolgozásra.

Az ITS támaszkodik a város **megalapozó vizsgálatának** megállapításaira (helyzetfeltárás, helyzetelemzés, helyzetértékelés), amely számszerűsített adatokra, tényekre, tendenciákra támaszkodva mutatja be a város gazdasági és társadalmi folyamatait, legfőbb erősségeit, adottságait, valamint gyengeségeit, problémáit. Az ITS felülvizsgálatát a város **településfejlesztési koncepciójának** felülvizsgálata előzte meg. A településfejlesztési koncepcióban kijelölt fejlesztési irányok a megalapozó vizsgálatban feltárt adottságok és a hosszú távon elérni kívánt állapot közötti utat jelölik ki.

Az ITS **partnerségi egyeztetése** és elfogadása a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet, valamint Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a településfejlesztési koncepció, az integrált településfejlesztési stratégia, a településrendezési eszközök, a településképi arculati kézikönyv és a településképi rendelet partnerségi egyeztetés szabályairól szóló 10/2017. (II.24.) önkormányzati rendelete alapján történt.

A dokumentum az alábbi fő fejezeteket foglalja magában.

1. ábra: Az ITS felépítése

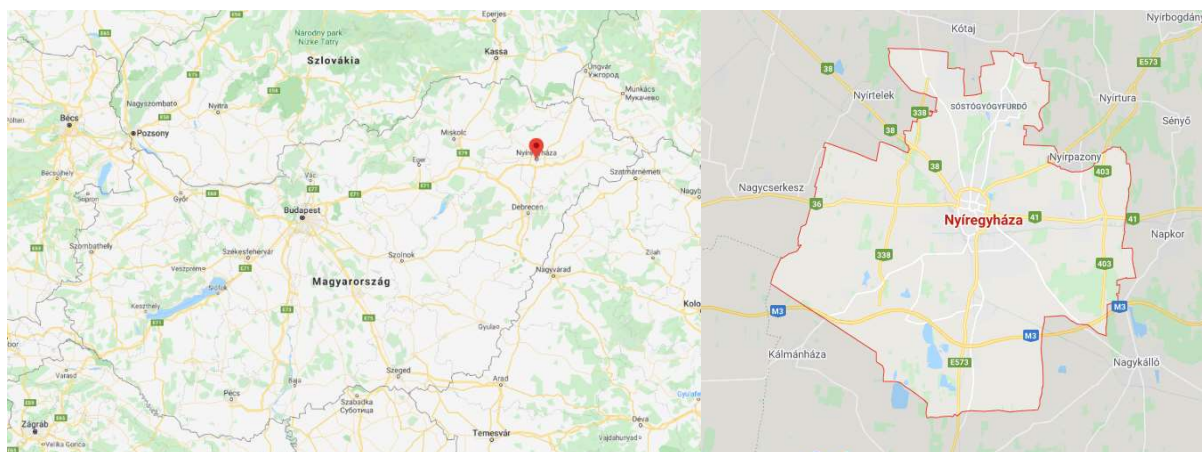
2 HELYZETELEMZÉS ÖSSZEFOGLALÁSA

2.1 Városi szintű helyzetelemzés összefoglalása

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szabolcs-Szatmár-Bereg megye székhelye, járásközpont és a körülötte kialakult nagyvárosi településegüttes központja is egyben. A város fontos központi szerepet tölt be a térségben, a megye gazdasági, foglalkoztatási, oktatási, kulturális, közigazgatási és közszolgáltatási központja, jelentős vonzáskörzettel rendelkezik.

A város geopolitikai szempontból kedvező **földrajzi elhelyezkedésű** (szlovákiai, romániai és ukrainai határátkelők közelsége), jelentős közúti és vasúti folyosók haladnak át a városon (Mediterrán TEN-T törzshálózati folyosó, 4-es, 36-os, 38-as és 41-es közúti főútvonal, 100-as vasúti fővonal). Az M3-as autópálya, valamint a keleti és nyugati elkerülő út révén a város külső közúti elérhetősége kedvező.

2. ábra: Nyíregyháza elhelyezkedése

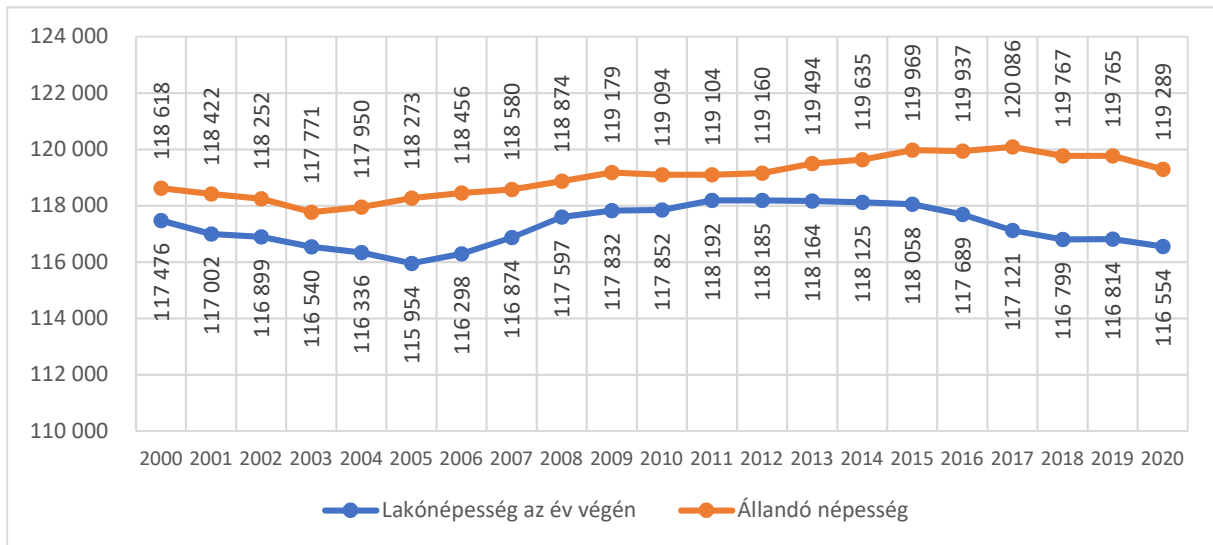

Forrás: google.com

Nyíregyháza Megyei Jogú Város állandó népessége 119 289 fő (2020), **lakónépessége** 116 554 fő (2021. jan. 1.), Szabolcs-Szatmár-Bereg megye lakónépességének 21,4%-a él a megyeszékhelyen. Nyíregyháza Magyarország hetedik legnagyobb népességszámú települése, az ország népességének 1,2%-a él itt.

A város a lakónépessége 2011 óta kis mértékben csökken, bár 2019-ben kissé növekedett. A város belföldi vándorlási egyenlege az elmúlt évtizedben negatív volt: a Nyíregyházáról **elvándorlók** száma kissé meghaladta az odavándorlókét. Bár csökken a város népessége, a **természetes fogyás** mértéke jóval az országos átlag alatti. A város **fiatal korstruktúrával** rendelkezik mind az országos átlaghoz, mind a nagyvárosokhoz viszonyítva, az öregedési index alacsonyabb az országos átlagnál. Ennek ellenére folyamatosan nő az időskorúak, és csökken a munkaképes korúak száma és aránya.

3. ábra: Nyíregyháza népessége

Forrás: KSH

Nyíregyháza **lakosságának képzettsége** az országos átlagnál magasabb, a lakosság képzettségi mutatói javultak az elmúlt évtizedekben. Nyíregyházán a diplomás népesség aránya (egyetemi, főiskolai oklevéllel rendelkezők aránya) magas (21,2%), mind az országos átlagnál, mind a megyei jogú városok átlagánál magasabb. Ugyanakkor a városban az idegen nyelvet is beszélők aránya a megyei jogú városok átlagánál alacsonyabb.

Nyíregyháza **oktatási** adottságai összességében jónak tekinthetők. A városban korszerű oktatási infrastruktúra és színvonalas oktatás érhető el, több kéttannyelvű általános iskola is működik. A városban széleskörű középiskolai és szakképzési kínálat áll rendelkezésre. Az oktatási intézmények szinte mindegyike megújult az elmúlt években, korszerű infrastrukturális feltételek között látják el feladataikat.

A városban három egyetem is működik, a Nyíregyházi Egyetem, a Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar és a Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola. A felsőoktatásban résztvevő hallgatók száma mind a képzési hely, mind az intézmény székhelye szerint vizsgálva csökkenő tendenciát mutat Nyíregyházán. Bár a városban több egyetem is működik, ugyanakkor számos fiatal dönt úgy, hogy felsőfokú tanulmányait más magyarországi vagy akár külföldi egyetemen folytatja – sajnos közülük csak kevesen térnek vissza Nyíregyházára tanulmányaikat követően. A város hosszú távú fejlesztése szempontjából kiemelt jelentőségű a tehetséges fiatal szakemberek megtartása és vonzása.

Nyíregyháza befektetésösztönzési szempontból kedvező **munkaerőpiaci** adottságokkal rendelkezik: számos más magyarországi megyeszékhellyel szemben itt még rendelkezésre áll szabad munkaerőkapacitás. A foglalkoztatottak aránya magasabb a megyei és az országos átlagnál. A munkaerőtartalék szempontjából pozitív az is, hogy a város jelentős munkaerőpiaci vonzókörzettel rendelkezik.

A relatív **munkanélküliségi** mutató (a nyilvántartott álláskereső a munkavállalási korú népesség %-ában) értéke 2021. novemberben 2,4% volt a városban, amely jóval alacsonyabb a megyei átlagnál (6,7%) és kissé alacsonyabb az országos átlagnál is (3,8%).

A városban az alkalmazásban állók **keresete** évtizedek óta jelentősen elmarad mind a megyei jogú városok átlagától, mind az országos átlagtól. Az alacsony bérszínvonal ugyanakkor a befektetők vonzása szempontjából nemzetközi és hazai viszonylatban is versenyelőnyt jelenthet.

A működő **vállalkozások** száma Nyíregyházán meghaladja az országos átlagot, azonban a társas vállalkozások számában csökkenés tapasztalható. A legtöbb társas vállalkozás a kereskedelem, gépjárműjavítás területén folytatja tevékenységét, de kiemelkedik a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység is. Árbevétel és foglalkoztatotti létszám alapján a feldolgozóipar, a kereskedelem, gépjárműjavítás és az építőipar szerepe meghatározó. Nyíregyházán a legdominánsabb iparág a gumi- és műanyagipar (mind árbevételben, mind foglalkoztatotti létszámban, mind befektetett eszközökben). A városban kevés nagyvállalat működik, amelyek ugyanakkor az összes árbevétel több mint 25%-át adják. A város gazdaságában hagyományosan fontosak a kis- és középvállalkozások, ezek a cégek jelentős szerepet töltenek be a foglalkoztatásban.

Nyíregyházán 1 **ipari park** és 4 **ipari terület** található. A meglévő iparterületek egy része lakóövezetek közé ékelődött ipari terület, ezek, valamint a Déli Ipari Park nagyrészt beteltek. A város nyugati részén új iparfejlesztési és gazdaságfejlesztési övezet alakul ki. A rendelkezésre álló szabad terület az infrastruktúrával jól ellátott területeken alacsony.

Nyíregyházán fejlett a városi **közlekedési infrastruktúra**, számos út-, járda-, kerékpárhálózati fejlesztés valósult meg az elmúlt években. A közösségi közlekedés infrastruktúrája, járműállománya sokat korszerűsödött, megvalósult a menetrend átalakítása a lakossági, munkavállalói igényekhez igazítva.

A városban magas színvonalú, önkormányzati tulajdonban lévő **településüzemeltetési szolgáltatások** érhetők el. Az elmúlt években jelentősen növekedett a közüzemi ivóvízhálózat és szennyvízgyűjtő-hálózat (közcsatornahálózat) hossza. Az összegyűjtött összes szennyvíz teljes egésze tisztítottan kerül elvezetésre. Az elmúlt években jelentős csapadékvíz- és belvízelvezetési rekonstrukciók valósultak meg Nyíregyházán.

Nyíregyházán az elmúlt években nagyszabású **zöldfelület** fejlesztések valósultak meg, amelyek eredményeként számos park és közterület megújult (Benczúr és Bessenyei tér, Bujtosi Városliget, Sóstó környezete, Tiszavasvári úti volt Vay Ádám laktanya zöldfelületi fejlesztései, stb). Nyíregyháza és térségének egyik legjelentősebb környezeti és egészségügyi kihívása, a magas – sok esetben a tájékoztatási és riasztási fokozatot is meghaladó mértékű – **légszennyezettség**. A városban különösen jelentős probléma az egészségügyi határértékeket meghaladó részecskeszennyezettség (PM). Jelenleg a PM szennyezés fő forrása – különösen télen – a lakossági szilárd tüzelés.

Nyíregyháza **széleskörű szabadidős, kulturális és turisztikai kínálattal** rendelkezik. Az elmúlt években számos turisztikai vonzerő- és szolgáltatásfejlesztés valósult meg a városban, a vendégéjszakák száma – a pandémiás időszaktól eltekintve – folyamatosan növekedett. Nyíregyházán jelenleg 6 db négycsillagos szálloda található. A város elsődleges turisztikai vonzerejének Sóstógyógyfürdő tekinthető, ahol olyan attrakciók találhatóak egymás közelében, mint a többször is Európa legjobb állatkertjének megválasztott Nyíregyházi Állatpark, az Aquarius Élmény- és Parkfürdő, az élővízi fürdőzést lehetővé tevő Tófürdő, vagy a Magyarország legnagyobb regionális szabadtéri múzeumaként számontartott Sóstói Múzeumfalu.

Jelentős kulturális és turisztikai vonzerőt jelent a Jósa András Múzeum, a Tuzson János Botanikus Kert, a római katolikus, a görögkatolikus, az evangélikus templom, a zsinagóga, a Móricz Zsigmond Színház,

a Rózsakert Szabadtéri Színpad, a Bencs Villa és a Kállay Gyűjtemény. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata minden évben számos nagyrendezvény lebonyolítását támogatja.

A kedvező adottságok és a megvalósuló fejlesztések nyomán Nyíregyháza hazai és egyre inkább európai szinten is versenyképes életminőséget tud biztosítani az itt élők számára.

A helyzetelemzés főbb megállapításait a SWOT elemzés foglalja össze.

Erősségek	Gyengeségek
<p>Társadalom</p> <ul style="list-style-type: none"> Nyíregyháza fiatal korstruktúrával rendelkezik mind az országos átlaghoz, mind a nagyvárosokhoz viszonyítva A város öregedési indexe alacsonyabb az országos átlagnál A természetes fogyás mértéke jóval az országos átlag alatti A lakosság képzettségi mutatói javultak az elmúlt évtizedekben Nyíregyháza lakosságának képzettsége az országos átlagnál magasabb Nyíregyházán az óvodai férőhelyek száma az elmúlt években folyamatosan bővült, az óvodák felújítása folyamatosan zajlik A város oktatási adottságai kedvezőek (infrastruktúra, oktatás színvonala) A városban több kéttannyelvű általános iskola is működik Nyíregyházán széleskörű szakképzési kínálat áll rendelkezésre, duális képzések működnek Több egyetem is működik a városban Kiépült a szociális és egészségügyi ellátó rendszer Erősödő lokálpatriotizmus és városi identitás, sokszínű városi hagyományok, rendezvények jellemzik a várost A várost széleskörű nemzetközi kapcsolatrendszer, erős nemzetközi beágyazottság jellemzi <p>Gazdaság</p> <ul style="list-style-type: none"> A munkanélküliek aránya alacsonyabb a megyei és az országos átlagnál Az iparűzési adó bevételek folyamatosan emelkednek Egyre tudatosabb a város befektetésösztönzési és vállalkozásfejlesztési tevékenysége Az ezer lakosra jutó adózók száma és az egy adófizetőre jutó jövedelem emelkedő tendenciájú Gazdasági, munkáltatói szempontból versenyképesnek tekinthetők az átlagosnál alacsonyabb bérek A működő vállalkozások ezer lakosra jutó száma magasabb az országos átlagnál és a városok átlagánál is Több húzóágazat is jelen van a városban, jelentős gumi- és műanyagipari cégek működnek 	<p>Társadalom</p> <ul style="list-style-type: none"> Nyíregyháza lakónépessége 2011 óta kis mértékben csökken, a város belföldi vándorlási egyenlege negatív Folyamatosan nő az időskorúak és csökken a munkaképes korúak száma és aránya Nyíregyházán az idegen nyelvet is beszélők aránya a megyei jogú városok átlagánál alacsonyabb A középiskolai tanulók száma a nappali oktatásban évek óta folyamatosan csökken A felsőoktatásban résztvevő hallgatók száma mind a képzési hely, mind az intézmény székhelye szerint csökkenő tendenciát mutat A más városokban, illetve külföldi felsőoktatási intézményekben továbbtanuló helyi fiatalok közül sokan nem térnek vissza Nyíregyházára <p>Gazdaság</p> <ul style="list-style-type: none"> Bizonyos területeken mennyiségi és minőségi munkaerőhiány jellemző A keresetek alacsonyabbak az országos átlagnál A vállalkozók hálózatosodása, klaszteresedése nem jellemző A vállalkozásokat összefogó szervezetek közötti kapcsolatok nem jellemzőek, a tevékenységükben sok a párhuzamosság A város vállalkozásoktól származó iparűzési adóbevétele koncentrált (néhány nagy cég dominál) Csökken a működő társas vállalkozások száma A vendégek átlagos tartózkodási ideje alacsony A K+F ráfordítások és projektek száma alacsony

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> Bővül a turisztikai kínálat mennyisége és minősége A vendégek és a vendégéjszakák száma dinamikus emelkedik (a pandémiás időszakon kívül) A szálláshelyek kapacitáskihasználtsága javul (a pandémiás időszakon kívül) Találhatóak kutatóintézetek a városban A városban közel 30 éve működik inkubátorház Jól felszerelt Technológiai Transzfer Központ áll az induló vállalkozások, start-up-ok rendelkezésére TDM szervezet működik a városban <p>Környezet</p> <ul style="list-style-type: none"> Kedvező közlekedésföldrajzi adottságok: Nyíregyházát közvetlenül érinti transzeurópai közlekedési hálózati elem (M3-as autópálya, 100-as vasútvonal) Kedvező geopolitikai adottságok: a város Magyarország legkeletibb nagyvárosa, Magyarország és az Európai Unió keleti kapuja Nyíregyháza kiterjedt gazdasági-foglalkoztatási, oktatási, kulturális, közszolgáltatási, közigazgatási vonzáskörzettel rendelkezik Minőségi, önkormányzati tulajdonban lévő településüzemeltetési szolgáltatások vannak jelen: szűkülő közműolló, korszerű távhőszolgáltatás és hulladékgazdálkodás Könnyen elérhető, nagy, rekreációs városi zöldfelületek, rendezett belvárosi zöldfelületek állnak rendelkezésre Széleskörű szabadidős, kulturális és turisztikai kínálat áll rendelkezésre (infrastruktúra és rendezvények) Javul a közösségi közlekedés: korszerű járműpark, utastájékoztató és infrastruktúra valósul meg Fejlett a kerékpáros infrastruktúra, a kerékpárt használók száma növekszik Az elmúlt években jelentős fejlesztések valósultak meg a városban (út, kerékpárút, járda és zöldterület fejlesztések, épületenergetikai fejlesztések, sport- és szabadidős infrastruktúra) 	<ul style="list-style-type: none"> Európai viszonylatban alacsony a digitális felkészültség A jól kiépített infrastruktúrával rendelkező, letelepedésre alkalmas iparterületek nagy részben megteltek, a szabad iparterületek alapinfrastruktúrája hiányos Start-up és spin-off cégek nincsenek jelen a városban <p>Környezet</p> <ul style="list-style-type: none"> A város szerkezetét meghatározó közúti gyűrűk nincsenek befejezve, a hiányzó szakaszokon kapacitásproblémák alakultak ki, a városrészek közötti közlekedési kapcsolatok hiányosak A vasútvonalak elzárják a város nyugati városrészeit Több iparterület a várostestbe van ékelődve, amely konfliktusokat idéz elő a lakófunkciójú városrészekkel (forgalomnövekedés, ipari szennyezés, zaj, vizuális szennyezés) A bokortanyák közötti közlekedési kapcsolatok gyengék, a bokortanyákra alacsony funkció és infrastruktúráis ellátottság jellemző A város zöldfelületi ellátottsága egyes városrészekben nem elégséges, nagy különbségek vannak az egyes városrészek zöldfelületeinek rendezettsége között A kiépítetlen külterületi utak aránya magas A vasúti közlekedés nem versenyképes a vasúti infrastruktúra hiányosságai miatt Kihaszírtatlan barnamezős területek találhatóak a városban Nyíregyházán jelentős környezeti probléma a légszennyezettség

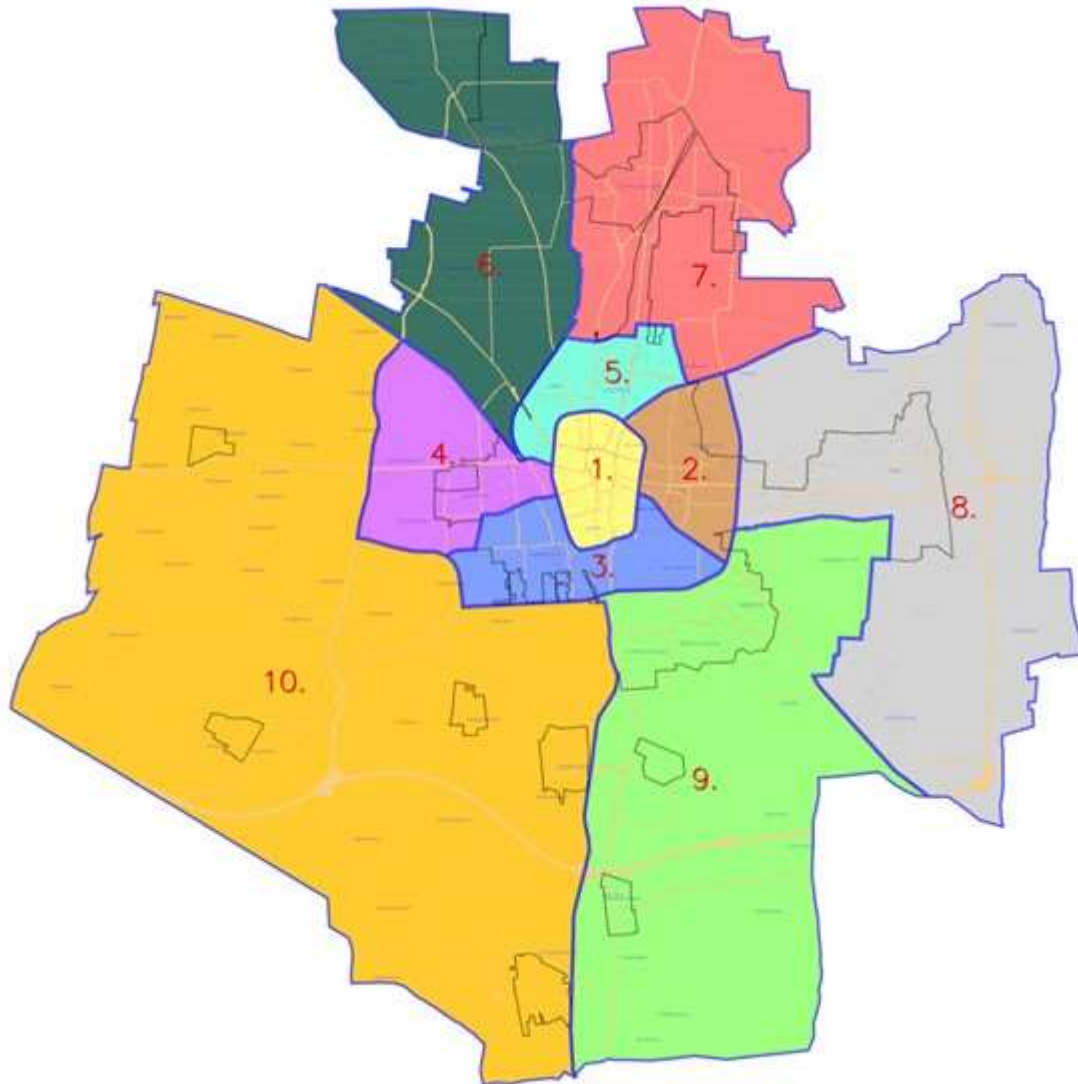
Lehetőségek	Veszélyek
<p>Társadalom</p> <ul style="list-style-type: none"> Rugalmas, munkáltatói igényekhez gyorsan igazodó képzési kínálat felértékelődése – Nyíregyházi Egyetem és NYSZC képzési spektrumának bővülése, specifikációja Duális képzések szerepének felértékelődése Nyelvtudás szerepének felértékelődése valamennyi képzési szinten 	<p>Társadalom</p> <ul style="list-style-type: none"> Képzett munkaerő elvándorlása – az ország fejlettebb területeinek és a külföldi országok elszívó hatásának erősödése A kedvezőtlen demográfiai folyamatok következtében az fiatalok számának és arányának csökkenése Előregedés mértékének fokozódása

Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> • Debreceni Egyetem és Miskolci Egyetem közelsége • Fiatal szakemberek betelepülését / visszatelepülését támogató intézkedések felértékelődése <p>Gazdaság</p> <ul style="list-style-type: none"> • Digitalizáció felértékelődése • Helyi vállalkozások közötti kapcsolat (beszállítói hálózatok, klaszterek) szerepének felértékelődése • A vállalkozások képviselőivel foglalkozó szervezetek közötti együttműködés erősödése, hatékonyabb feladatellátás • Kiépített, infrastruktúrával ellátott, nagyméretű szabad ipari területek felértékelődése • Nyíregyháza gumi- és műanyagipari pozíciójának erősödése • A turisztikai attrakciók és szálláshelyek fejlesztésével növekedésnek indul az átlagos tartózkodási idő • Az innováció és a K+F tevékenység szerepének felértékelődése • A Technológiai Transzfer Központ működésének köszönhetően versenyképes kezdő vállalkozások és start-upok megjelenése • Külső források (EU támogatások) elérhetősége <p>Környezet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Térségi kapcsolatok és együttműködések szerepének erősödése • Debrecen-Nyíregyháza közötti közlekedési kapcsolatok fejlődése • A bokortanyák a város számára jelentős tartalékokat jelenthetnek • Fenntartható mobilitási módok (gyaloglás, kerékpározás és közösségi közlekedés) státuszának növekedése, a környezet- és közlekedéstudatosság erősödése 	<ul style="list-style-type: none"> • Nyíregyházi egyetemek hallgató létszámának további csökkenése <p>Gazdaság</p> <ul style="list-style-type: none"> • Debrecen munkaerőpiaci, gazdasági, kulturális elszívó hatásának érvényesülése • A város bevételeinek erős függése néhány nagy vállalkozás gazdasági teljesítményétől • Mikro- és kisvállalkozások sérülékenysége válsághelyzetekben • A turizmus tartós visszaesése • A vállalatok digitális felkészültségében tapasztalható elmaradás rontja azok versenyképességét • Versenytársak intenzív befektetésösztönzési tevékenysége • Nem városi tulajdonban álló szabad iparterületek • A szabad iparterületek hiányos infrastrukturális kiépítettsége következtében a betelepülni szándékozó vállalkozások más települést keresnek • A városban működő együttműködések kiüresedése • Külső források (önkormányzati finanszírozás) csökkenése <p>Környezet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beépített területek növekedése, a tájhasználat átalakulása, a természetes élőhelyek területének csökkenése • A város lakó- és iparterületeinek növekedése veszélyezteti a bokortanyák világának fennmaradását • A várostestbe ékelődő iparterületek az azokat körülvevő lakóterületek lakosai számára környezeti veszélyt jelentenek • A közösségi közlekedést igénybe vevők számának csökkenése – a szolgáltatás a finanszírozhatóságának romlása • A szélsőséges időjárási jelenségek gyakoribbá válása miatt a városi épített infrastruktúra károsodik • Nyíregyháza szegregátumaiban a szegregáció tartóssá válása • Levegőtminőség romlása • Járványhelyzetek kialakulása / felerősödése

2.2 Városrészi szintű helyzetelemzés összefoglalása

Nyíregyháza városrészei hézag- és átfedés-mentesen fedik le a város közigazgatási területét. A városrészekre osztás a szerkezeti terven, valamint a városrészek jelenlegi és tervezett funkcióin alapul (városközpont, lakóterületek, ipari területek megléte, illetve azok kialakítási szándéka).

4. ábra: Nyíregyháza Megyei Jogú város városrészei

1. Belső lakóterület (Belváros)	6. Nyírszőlős, Felsőpázsit
2. Örökösöld	7. Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros
3. Malomkert, Déli ipartelep, Huszártelep	8. Kőlapos, Oros, Nagyszállás
4. Kertváros, Salamonbokor, Szabadságbokor	9. Borbánya, Nyírjes, Kistelekiszőlő, Butyka
5. Jóságáros, Stadion környéke, Hímes	10. Bokortanyák, Császárszállás

1. táblázat: Nyíregyháza Megyei Jogú Város városrészeinek lehatárolása

	Városrész	Lehatárolás
1.	Belső lakóterület	Nagykörúton belüli területek (Északi körút, Erdő sor, Ferenc körút, László utca, Inczedy sor, Kert utca, Váci Mihály utca, Móricz Zsigmond utca, Huszár sor, Vasgyár utca, Mező utca)
2.	Örökösöld	Pazonyi út, 4.sz. főút, Kőlapos nyugati határa, tervezett összekötő út, Móra Ferenc utca, Tünde utca, Kállói út, Szent István utca, Kert utca, Inczedy sor, László utca
3.	Malomkert, Déli ipartelep, Huszártelep	Szent István utca, Kállói út, Tünde utca, Simai utca, Akácos út, Kálmánházi út, Rókabokori út, Szirom utca, Legyező utca, Dugonics utca, Széchenyi utca, Petőfi u., Állomás tér, Huszár sor, Móricz Zsigmond utca, Váci Mihály utca, Kert utca
4.	Kertváros, Salamonbokor, Szabadságbokor	Miskolci vasútvonal, Tiszavasvári úti felüljáró, Bethlen Gábor utca, Vasgyár utca, Széchenyi utca, Dugonics utca, Legyező utca, Szirom utca, Rókabokori út, Nyugati elkerülő út
5.	Jósvaváros, Stadion környéke, Hímes	Záhonyi vasútvonal, Sóstói úti kórház déli telekhatára, Csaló köz, Korányi Frigyes utca, Kalevala sétány, Korányi kertváros feletti belterületi határvonal, Makay István utca, Kosbor utca, Pazonyi út, Ferenc körút, Erdő sor, Északi körút, Mező utca, Bethlen Gábor utca, Tiszavasvári úti felüljáró
6.	Nyírszőlős, Felsőpázsit	Nyíregyháza északnyugati és északi közigazgatási határa, Érpataki-főfolyás, Sóstói erdő nyugati határa, Záhonyi vasútvonal, Tiszavasvári úti felüljáró, Miskolci vasútvonal
7.	Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros	Nyíregyháza északi és északkeleti közigazgatási határa, 4.sz. főút, Kosbor utca, Makay István utca, Korányi kertváros feletti belterületi határvonal, Kalevala sétány, Korányi Frigyes utca, Csaló köz, Sóstói úti kórház déli telekhatára, Záhonyi vasútvonal, Sóstói erdő nyugati határa, Érpataki-főfolyás
8.	Kőlapos, Oros, Nagyszállás	4.sz. főút, Nyíregyháza északkeleti és keleti közigazgatási határa, Kállói út, Nagyszállási erdő nyugati határa, Oros belterületének déli határa, Vásárosnaményi vasútvonal, Móra Ferenc utca, Kőlapos nyugati határa
9.	Borbánnya, Nyírjes, Kistelekiszőlő, Butyka	Vásárosnaményi vasútvonal, Oros belterületének déli határa, Nagyszállási erdő nyugati határa, Kállói út, Nyíregyháza déli közigazgatási határa, 4.sz. főút, Érpataki főfolyás, Simai utca, Tünde utca
10.	Bokortanyák, Császárszállás	Miskolci vasútvonal, Nyugati elkerülő út, Kálmánházi út, Érpataki főfolyás, 4.sz. főút, Nyíregyháza délnyugati és nyugati közigazgatási határa

Nyíregyháza egyes városrészeinek **funkcióellátottsága** eltérő. A belváros (belső lakóterület) funkcióellátottsága a legszélesebb, elhelyezkedéséből adódóan a legtöbb városi funkció megtalálható ebben a városrészben, jelentős gazdasági-kereskedelmi (pl. piac, bankok, vendéglátóhelyek), közösségi-kulturális (pl. színház, múzeum, könyvtár, templomok, uszoda), közigazgatási (pl. polgármesteri hivatal, okmányiroda, kormányhivatal, rendőrség), humán szolgáltatási (pl. óvodák, általános- és középiskolák, háziorvosi rendelők, szociális intézmények) funkciókat tölt be. Valamennyi városrész esetében domináns a lakófunkció, emellett különböző mértékben jelen vannak a humán szolgáltatási, gazdasági, közösségi és közlekedési funkciók is az egyes városrészekben.

A városrészek legfontosabb adatainak (népesség, lakásállomány, foglalkoztatottság, gazdasági aktivitás) összehasonlítását az alábbi grafikonok mutatják be¹.

¹ Városrészi szintű adatokat a KSH kizárólag a népszámlálási adatok alapján tud lehatárolni, így a legfrissebb rendelkezésre álló városrészi szintű adatok a 2011. évi népszámlálási adatok. A következő népszámlálás (2022) eredményei alapján javasolt a városrészek helyzetelemzésének teljes körű felülvizsgálata.

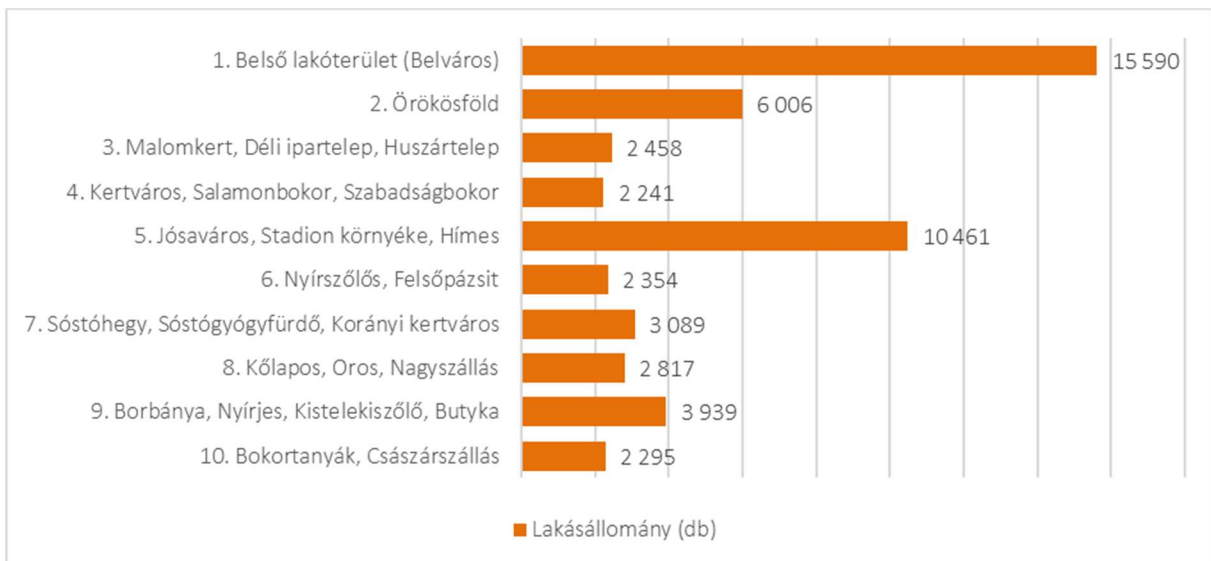
A városon belül a Belváros és a Jóságáros, Stadion környéke és Hímes városrészek lakónépessége és lakásszáma a legmagasabb, míg a legkisebb népességszámú és lakásszámú terület a Kertváros, Salamonbokor, Szabadságbokor városrész.

5. ábra: A lakónépesség száma Nyíregyháza városrészeiben (fő)

Forrás: KSH Népszámlálás 2011. adatok alapján saját szerkesztés

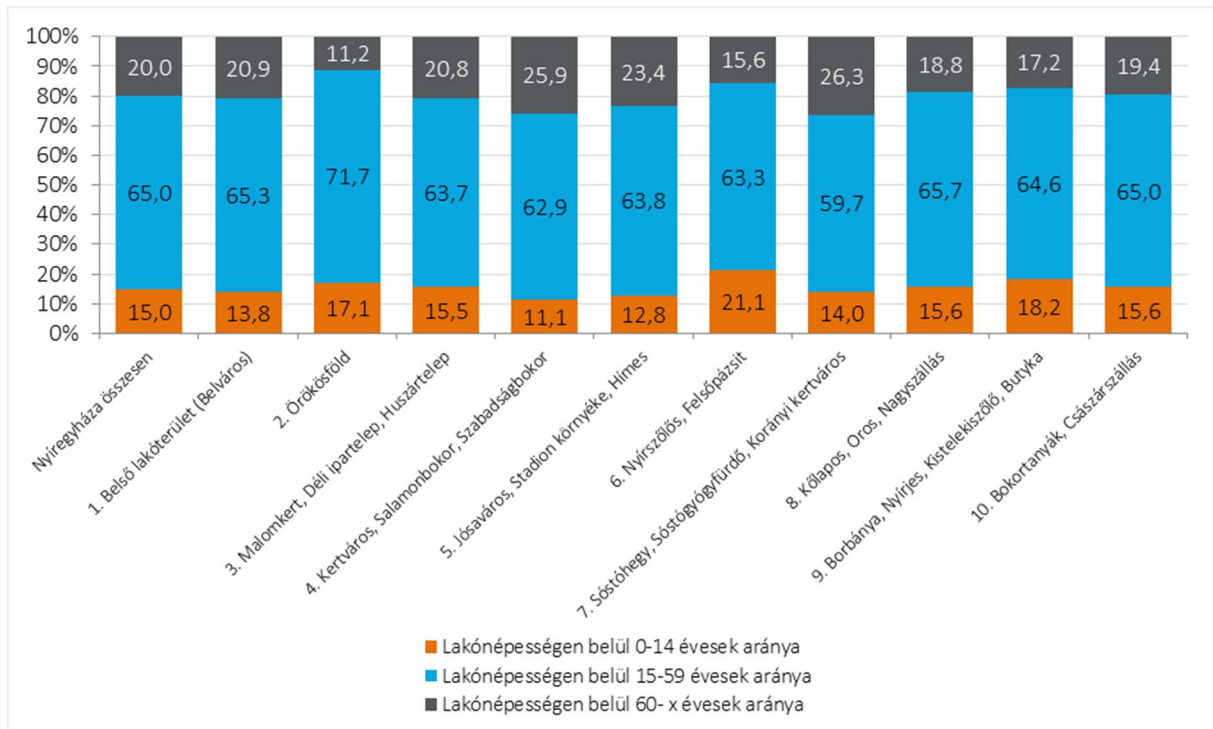
6. ábra: Lakásállomány Nyíregyháza városrészeiben (db)

Forrás: KSH Népszámlálás 2011. adatok alapján saját szerkesztés

A lakónépesség korcsoportos megoszlása az egyes városrészekben eltér Nyíregyháza teljes területének átlagától: a 0-14 évesek aránya Nyírszőlős, Felsőpázsit városrészben a legmagasabb, a Kertváros, Salamonbokor, Szabadságbokor városrészben a legalacsonyabb. A 60 éven felüliek megoszlása is eltérő az egyes városrészekben: Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros városrészben a legmagasabb, míg Örökösöldön a legalacsonyabb (több mint kétszeres a különbség mértéke). A lakónépesség városrészek közötti korcsoportos megoszlásának időbeli alakulására, változására több tényező is hatással van, azt többek között az új lakások, lakóparkok építése is befolyásolhatja.

7. ábra: A lakónépesség korcsoportos megoszlása Nyíregyháza városrészeiben (%)

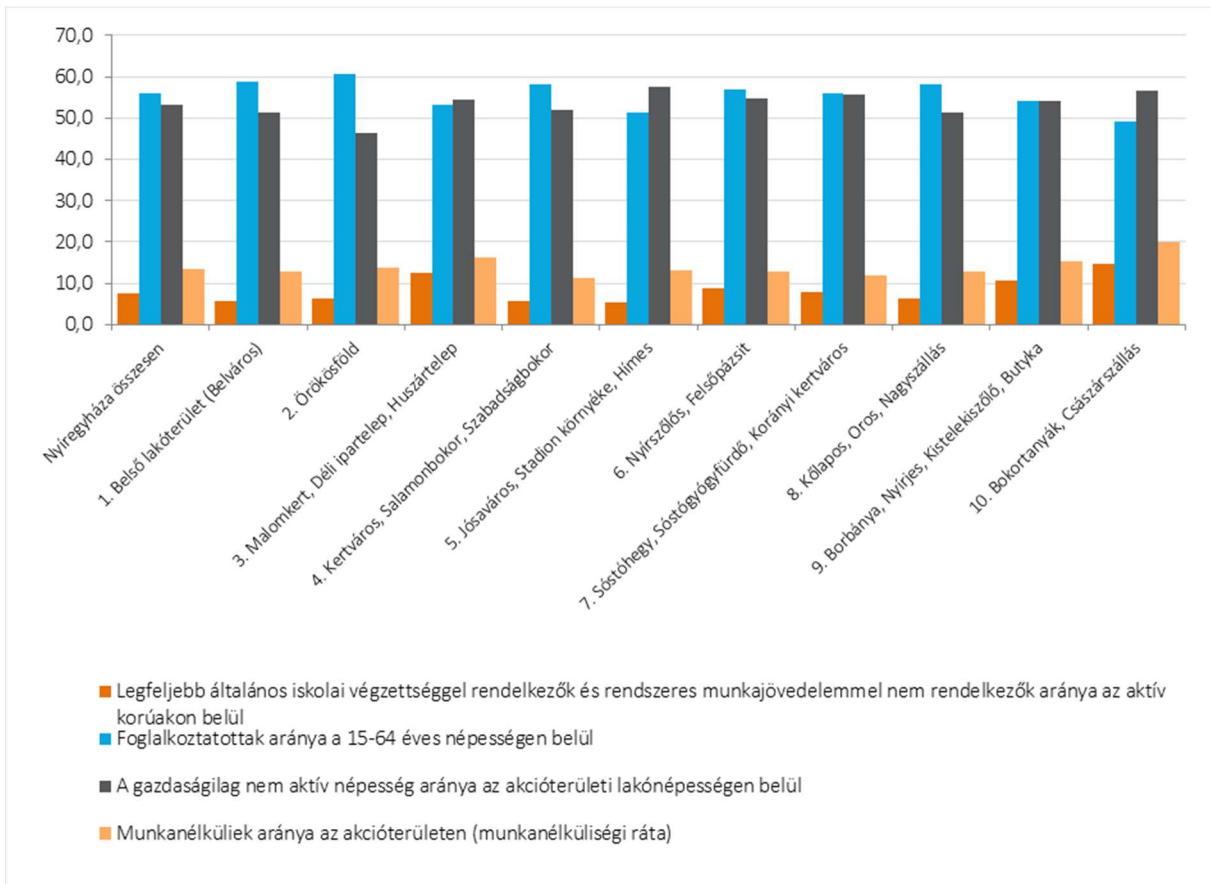

Forrás: KSH Népszámlálás 2011. adatok alapján saját szerkesztés

A népesség gazdasági aktivitása is kis mértékben eltérő az egyes városrészekben: a foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességben belül Örökösföld városrészben a legmagasabb (60,8), míg a Bokortanyák, Császárszállás városrész esetében a legalacsonyabb (49,1).

A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül magas a Bokortanyák, Császárszállás városrészben és a Malomkert, Déli ipartelep, Huszártelep városrészben – ezekben a városrészekben találhatóak Nyíregyháza szegregált lakóterületei is.

8. ábra: Gazdasági aktivitás Nyíregyháza városrészeiben (%)

Forrás: KSH Népszámlálás 2011. adatok alapján saját szerkesztés

Átfogó célok

- **Növekvő jövedelem, fejlett, értékteremtő gazdaság:** A város fejlődése szempontjából kulcsfontosságú a stabil, jól működő, az itt élők számára a jó életminőség feltételeit biztosító, kiszámítható megélhetést, növekvő jövedelmet biztosító, fejlett, értékteremtő helyi gazdaság. Ez az átfogó cél a foglalkoztatási, munkaerőpiaci és gazdaságfejlesztési célkitűzéseket foglalja magában.
- **Egészséges, aktív, összetartó társadalom:** A város jövője, népességmegtartó képessége szempontjából kiemelten fontos, hogy az itt élők számára biztosítottak legyenek az egészséges élet alapvető feltételei, valamint a magas minőségű közszolgáltatások. Egy város hosszú távú, hatékony fejlesztése nem lehetséges az ott élők aktív közreműködése, bevonása nélkül, fontos szerepe van a közösségi szemléletnek, összefogásnak. Ez az átfogó cél a város társadalmi, szociális kérdéseivel kapcsolatos célkitűzéseket foglalja magában.
- **Fenntartható, élhető, vonzó környezet:** A gazdasági és társadalmi fejlődés feltételeinek javításával párhuzamosan kiemelt figyelmet kell fordítani a fenntarthatóságra, a környezetvédelemre és a klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásra. Az itt élők életminőségét nagyban befolyásolja az élhető és vonzó települési környezet. Ez az átfogó cél a környezetvédelemmel, energiahatékonysággal, épített és természeti környezettel kapcsolatos célkitűzéseket foglalja magában.

Horizontális célok

- **Okos, digitális Nyíregyháza:** A XXI. században egy nagyváros fejlődése elképzelhetetlen a digitális technológiák széleskörű alkalmazása nélkül. Ez a horizontális cél áthatja a város valamennyi fejlesztési irányát, hiszen a gazdaság-társadalom-környezet valamennyi területén elengedhetetlen a szolgáltatások (pl. ügyintézés, közlekedés, közművek, oktatás, egészségügy stb.) korszerű és innovatív információtechnológiák segítségével történő, fenntartható fejlesztése.
- **Zöld, környezetbarát Nyíregyháza:** A városfejlesztés egyik kulcsterülete a fenntartható fejlődés biztosítása, ezért Nyíregyháza városfejlesztési stratégiájának fontos horizontális célja a zöld, energiahatékony, klímasemleges megoldások, technológiák alkalmazása a gazdasági, társadalmi, környezeti beavatkozások területén.

3.2 Stratégiai fejlesztési célok meghatározása

A felvázolt jövőkép, átfogó és horizontális célok elérése érdekében Nyíregyháza kijelölte egyértelmű, konkrét középtávú tematikus és területi céljait.

3.2.1 Városi szintű tematikus célok

Nyíregyháza a város adottságai és a korábbi időszak fejlesztéseinek tapasztalatai alapján meghatározta középtávú városfejlesztési céljait, melyek az alábbi 7 fő tematikus célkitűzésbe sorolhatóak.

10. ábra: Nyíregyháza városi szintű tematikus célkitűzései

Forrás: Saját szerkesztés

1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás

Nyíregyháza jövőbeli fejlődésének fontos alapfeltétele a **stabil, fejlett helyi gazdaság**, amely biztosítja a városban élők számára a megfelelő életminőséghez szükséges jövedelmet.

A város gazdaságában – mind a már működő, mind pedig az újonnan betelepülő cégek esetében – nagyobb hangsúlyt szükséges kapnia a **magasabb hozzáadott értékű tevékenységek** fejlesztésének, amely hozzájárul a **minőségi munkahelyek** széles, változatos kínálatának megteremtéséhez és a **magasabb jövedelmek** eléréséhez.

Fontos a **befektetésösztönzési** tevékenység erősítése: az itt működő vállalkozások megtartása mellett további beruházások idevonzása, az ehhez szükséges feltételek megteremtése.

Tovább kell erősíteni a helyi vállalkozásokat, amelyhez elengedhetetlen a **vállalkozásfejlesztési** tevékenység továbbfejlesztése, vállalkozóbarát környezet megteremtése, vállalkozói ökoszisztéma fejlesztése, az innováció ösztönzése. A vállalkozásfejlesztés hangsúlyos területe az **új vállalkozások** (start-up-ok) létrejöttének elősegítése.

Napjaink fontos célkitűzése a digitális átállás elősegítése, ennek keretében a gazdaságfejlesztés terén kiemelten fontos a **KKV-k digitalizációjának elősegítése**, korszerű digitális megoldások, technológiák elterjesztése.

A helyi gazdaság és az önellátás erősítése érdekében ösztönözni szükséges a **helyi termékek** és szolgáltatások fogyasztását, amely elősegíti a helyben keletkező jövedelmek minél nagyobb részének városban tartását, és hozzájárul a **körforgásos gazdaság** fejlesztéséhez, ezzel a gazdaság zöldítéséhez.

2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer

Nemzetközi és hazai tapasztalatok alapján kijelenthető, hogy egy nagyváros hosszú távú fejlődéséhez, népességmegtartó képességének erősítéséhez elengedhetetlen a **fejlett, magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés és kutatás-fejlesztési, innovációs tevékenység** jelenléte.

Nyíregyháza társadalmi, gazdasági fejlődése szempontjából kiemelt fejlesztési cél, hogy a városban működő egyetemeken **stabil, magas színvonalú képzés** valósuljon meg, tovább fejlődjenek a helyi gazdasági igényekre épülő duális képzési formák. Fontos a **Nyíregyházi Egyetem pozícionálása, kiválósági területeinek kijelölése**, a nemzetközi egyetemi hallgatók arányának növelése.

A gazdaság és a tudomány fejlődése szempontjából egyaránt elengedhetetlen a **K+F+I tevékenység** fejlesztésének ösztönzése – a kutatóintézetek és kutatási helyek aktívan segíthetik a város és a térség vállalkozásainak K+F+I tevékenységét, létrejöhetnek az ezeket hasznosító spin-off és start-up cégek.

A gazdasági versenyképesség erősítésének feltétele a képzett és megfelelő kompetenciákkal rendelkező szakemberek rendelkezésre állása, ezért elengedhetetlen a munkaadók elvárásaihoz rugalmasan igazodó, **korszerű szakképzés** feltételeinek fejlesztése.

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján a város fejlődéséhez hozzájárul az **aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer** működése is, melynek fontos elemét képezik a testvérvárosi és partnervárosi

együttműködések. A nemzetközi kapcsolatok szélesítéséhez, a nemzetközi tapasztalatok, jó gyakorlatok megismeréséhez kiemelkedő lehetőséget jelentettek a város számára az EU-s, határmenti és egyéb nemzetközi projektek, az ezekben való aktív részvétel folytatása, erősítése szükséges.

A digitális átállás egyik kulcsterületét a **felősktatás digitalizációjának növelése** jelenti, a képzett fiatal szakemberek egyetemen szerzett ismeretei jelentősen elősegíthetik a digitális technológiák széleskörű alkalmazását.

A felsőoktatás és a tudomány a zöld átállás területén is fontos szerepet tölthet be a **környezetvédelmi kutatás-fejlesztési tevékenység** erősítése révén.

3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások

Egy modern, élhető, egészséges városban kulcsfontosságú a **fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások** – egészségügy, szociális és gyermekjóléti ellátás, oktatás-nevelés, közigazgatás – rendelkezésre állása.

Nyíregyházán a szolgáltatások alpinfrastruktúrája nagyrészt kiépült, jelentős infrastrukturális fejlesztések valósultak meg az elmúlt években, így a legfontosabb feladat a hiányzó kapacitások biztosítása, illetve a szolgáltatások színvonalának, minőségének további javítása, szükségletekhez igazodó fejlesztése és elérhetőségének javítása.

Az egészséges város jövőkép elérése érdekében a korszerű **egészségügyi alap- és szakellátás** biztosítása mellett nagy hangsúlyt szükséges fektetni a prevencióra, megelőzésre (szűrés, tájékoztatás, egészséges életmód népszerűsítése), valamint az aktív egészségmegőrző programokra. Az egészségügyi ellátást fejlett, kiépült gondozási, ápolási rendszernek szükséges kiegészítenie.

A **szociális ellátások** terén fontos szempont a szükségletekre reagálás, mind a gyermekellátás, mind az időskorúak, fogyatékkal élők, hajléktalanok, egyéb rászorultak ellátása terén. A demográfiai tendenciákhoz igazodva kiemelt figyelmet szükséges fordítani az időseket ellátó intézmények fejlesztésére. A szociális szolgáltatások szervezése és fejlesztése során nagy hangsúlyt kell fektetni a társadalmi szükségletekre és a szolgáltatások területileg kiegyensúlyozott biztosítására.

Mind gazdasági, mind társadalmi szempontból kiemelt fejlesztési terület az **oktatás**. Nyíregyháza oktatási adottságai összességében jónak tekinthetők, ugyanakkor elengedhetetlen az oktatás-nevelés színvonalának további fejlesztése. Kiemelt fontosságú az idegen nyelvi képzés további fejlesztése valamennyi oktatási szinten (alap-, közép- és felsőoktatásban egyaránt).

A digitális átállás egyik kulcsterülete a **közigazgatás digitalizációja**, az ügyfélbarát online, elektronikus ügyintézés széles körű kiterjesztése. Kiemelt fontosságú a digitális technológiák, smart city megoldások széleskörű alkalmazása a **közszolgáltatások**, a városi rendszerek működtetése területén.

A zöld átállás jegyében fontos szempont a humán szolgáltatási infrastruktúra **környezetbarát, karbonsemleges** fejlesztése.

4. Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés

A XXI. századi városfejlesztés egyik fő kihívása a **városi mobilitás fenntartható fejlesztése**. A város belső közlekedési hálózatának és a forgalomszervezésnek jelentős gazdasági, társadalmi és környezeti hatásai vannak.

Nyíregyháza élhetőségének fejlesztése és a környezetvédelmi problémák csökkentése érdekében a közlekedés terén is fontos a zöld átállás, a **fokozottan környezetbarát közlekedési módok** ösztönzése. Ez magában foglalja a **gyalogos- és kerékpárosbarát** közlekedési feltételeinek fejlesztését, a **közösségi közlekedés** környezetbarát fejlesztését, valamint a belvárosban az autómentes területek bővítését. Mindezekhez szükséges a **parkolási lehetőségek** fenti célokhoz igazodó fejlesztése, racionalizálása. A belvárosban koncentrálódó, illetve a különböző városrészekben található (köz)szolgáltatások jobb hozzáférhetősége érdekében – az esélyegyenlőség biztosítása mellett – fontos az intermodalitás fejlesztése, minél nagyobb teret adva a közösségi közlekedési elemeknek.

A város fejlődése szempontjából fontos a **külső elérhetőség** feltételeinek további fejlesztése, a szomszédos településekkel való **közúti** kapcsolatok fejlesztése, az átmenő teherforgalom további csökkentése (pl. Nyíregyháza-Debrecen közötti szakasz négycsívosítása, északi elkerülő út fejlesztése), valamint a **vasúti** elérési idők csökkentése (vasútvonal fejlesztése, 160 km/óra sebességűre gyorsítása). További cél az intermodális közösségi közlekedés feltételeinek javítása, a térségi közlekedési rendszer fejlesztése megfelelő közlekedési munkamegosztással.

A közlekedésfejlesztés egyik kiemelt területe a smart city megoldások széleskörű alkalmazása, **okos, digitális közlekedésszervezési megoldások** bevezetése.

5. Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus

A Nyíregyházán élők életminőségére, a város turizmusára, valamint népességmegtartó képességére – többek között a tehetséges fiatal szakemberek megtartására, vonzására – jelentős hatással van a város kulturális életének minősége, a rekreációs lehetőségek rendelkezésre állása. A városfejlesztés fontos célkitűzése a **kulturális élet, rekreációs lehetőségek, turizmus** területén a mennyiségi és minőségi kínálat bővítése, fejlesztése.

Fontos feladat a kulturális programok, rendezvények változatos, színes kínálatának további bővítése, a városban kialakított **kulturális negyed** további fejlesztése. A változatos, minőségi **közművelődési, rekreációs lehetőségek**, a pezsgő, étellel teli közösségi terek mind az itt élők, mind az ide látogató turisták számára vonzóak.

A jövőbeli fejlesztések egyik kiemelt fókuszja kell, hogy legyen, annak biztosítása, hogy valamennyi városlakó elérhető közelségében, minden városrészben álljanak rendelkezésre minőségi **rekreációs területek, közösségi terek**, megfelelő szolgáltatások, azaz minden városrészben kerüljenek kialakításra, fejlesztésre városrészközpontok.

A rekreációs lehetőségek fejlesztése terén kiemelt fontosságúak a **sportfejlesztések**, a tömegsport ösztönzése, feltételeinek fejlesztése, programok szervezése, amely a lakosság egészségi állapotának javításában is fontos szerepet tölthet be.

Nyíregyháza turisztikai attrakciói évek óta növekvő idegenforgalmat eredményeznek, elmúlt években számos turisztikai vonzerő- és szolgáltatásfejlesztés valósult meg a városban. Kiemelt szerepet tölt be a város turizmusában Sóstógyógyfürdő. A városfejlesztés egyik célterülete a **turizmus fenntartható fejlesztése**, melyhez szükséges a meglévő attrakciók fejlesztése, újabb vonzerők kialakítása, valamint a vendégfogadás feltételeinek mennyiségi és minőségi bővítése. A város vonzerejét erősítheti az aktív hazai és nemzetközi marketingtevékenység megvalósítása.

A zöld átállás szellemében a kulturális, rekreációs és turisztikai fejlesztések során is kiemelt szempont a **környezeti szempontból fenntartható, klímasemleges** megoldások előnyben részesítése.

A digitális átállásra lehetőséget nyújt a smart city megoldások széleskörű alkalmazása a kultúra, rekreáció, turizmus területén (pl. digitális programszervezési lehetőségek, okos alkalmazások, online előadások).

6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat

Nyíregyháza egyik legjelentősebb környezeti és egészségügyi kihívása a sok esetben kedvezőtlen levegőminőség – különösen az egészségügyi határértéket meghaladó részecskeszennyezettség (PM), melynek egyik fő forrása a lakossági szilárd tüzelés. Az elkövetkezendő évek egyik legfontosabb városfejlesztési célkitűzése a város **levegőszennyezettségének csökkentése**. Ehhez elengedhetetlen a lakossági fűtéskorszerűsítés ösztönzése, a szemléletformálás, a mérés és szabályozás erősítése.

A környezetileg fenntartható fejlődés érdekében fontos a **természeti és épített környezet** környezettudatos fejlesztése: az épületállomány **energiahatékonyságának** növelése, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás keretében csapadékvíz-gazdálkodás, a **bel- és csapadékvíz elvezetési rendszer** további fejlesztése, valamint a város meglévő városszerkezeten belüli, kompakt fejlesztésének ösztönzése.

Kiemelt hangsúlyt szükséges fektetni a **városi zöldterületek** mennyiségi és minőségi fejlesztésére, a fásításra, erdősítésre, vonalas infrastruktúrák melletti védősávok telepítésére.

A város pozitív image-ének további erősítése érdekében fontos a **városi arculati elemek egységes alkalmazása** (kiemelten a belvárosban és Sóstón). Az image erősítésének további eszközét jelentheti Nyíregyháza jellegzetességeinek megjelenítése városmarketing eszközökkel (pl. körforgalmakban, közterületeken, bevezető utak mentén – nagy cégek és meghatározó szervezetek jelképei, alma, nyírfa, állatpark, stb.).

A digitális átállás a természeti és épített környezet megújításában városi szinten és az épületek szintjén is értelmezhető az energetikai hálózatok és az energianyelvő optimalizálásában (pl. közvilágítás, épületenergetika stb.) alkalmazott **digitális technológiák, okos megoldások** révén.

Egy város rugalmas ellenállási képességének – **rezilienciájának** – fejlesztése kiemelt fontosságú – ez fokozottan igaz 2021-ben. Fontos a klímaváltozás, a gazdasági és társadalmi válsághelyzetek, járványok hatásaira való felkészülés, a tanulás és alkalmazkodás, amely által a város képessé válik a sok- és stresszhelyzetekre való megfelelő reagálásra.

7. Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom

Nyíregyháza fejlesztésének egyik fő célkitűzése a város népességmegtartó képességének javítása, ezen belül is kiemelten a fiatal szakemberek megtartása, vonzása. Ebben számos tényező szerepet játszik, gazdasági és társadalmi tényezők egyaránt. A fiatalok megtartását és vonzását a megfelelő jövedelem, a munkahelyek változatos kínálata mellett ösztöndíjrendszerek, lakhatást segítő konstrukciók segíthetik, ugyanakkor szükségesek a megfelelő humán szolgáltatások, rekreációs lehetőségek, színes programlehetőségek is. Az elvándorlás mérséklésében fontos szerepe van a **helyi identitástudatnak**, ezért fontos feladat a nyíregyházi **közösségtudat, idetartozás, kötődés, közös értékek** erősítése, tudatosítása.

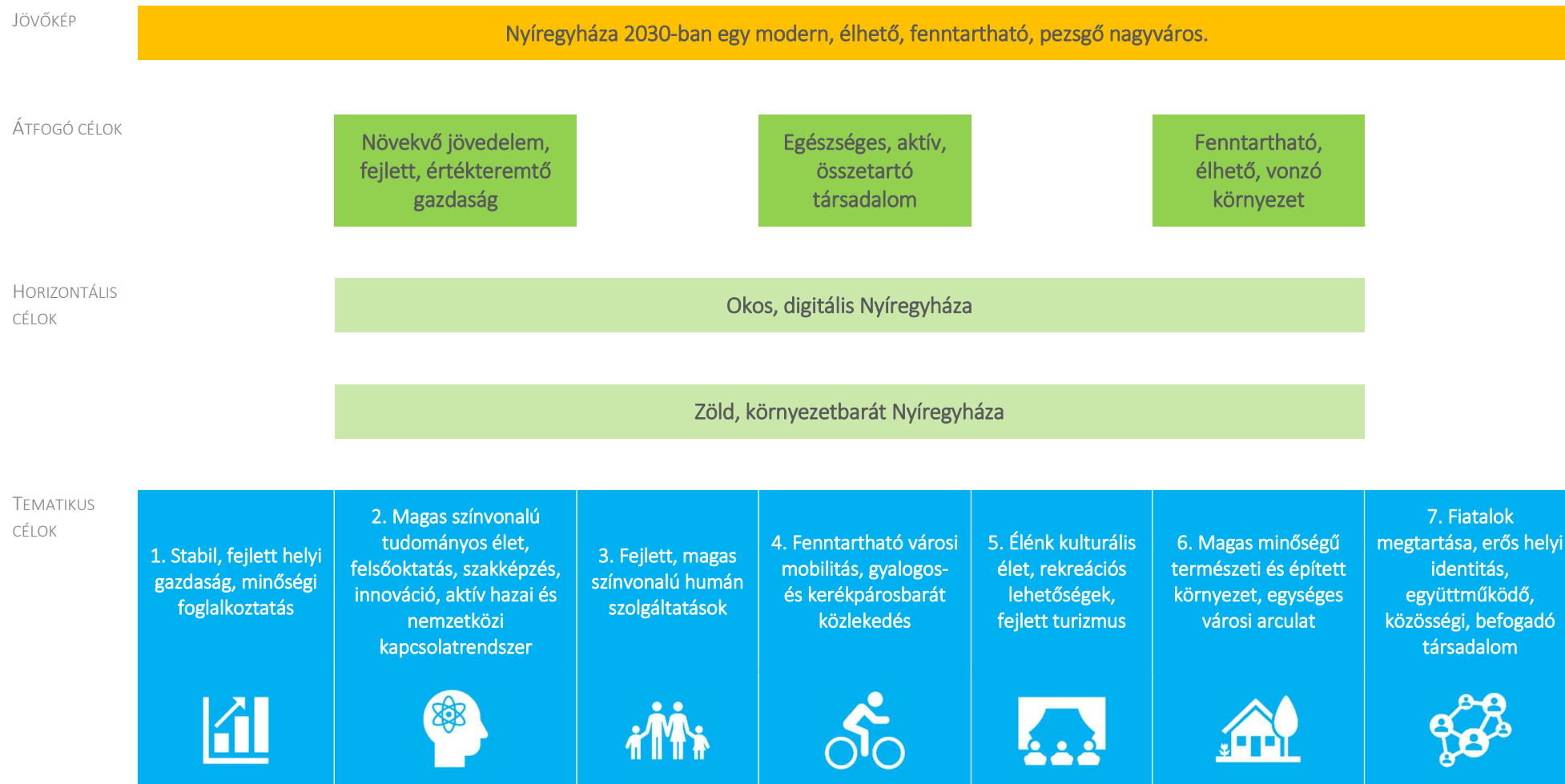
A város pozitív image-ét erősítheti a változatos, színvonalas hazai és nemzetközi programok, rendezvények (sport, kultúra, turizmus, tudományos élet, stb.) kínálatának bővítése.

A városfejlesztésben jelentős szerepet tölthetnek be az alulról jövő **közösségi és önkéntes kezdeményezések**, ezért fontos, hogy a város bátorítsa és támogassa a helyi közösségek, civil szervezetek aktív működését, a társadalmi összefogás, együttműködés erősítését.

Egy modern nagyváros élhetősége nagymértékben függ annak társadalmától, a **társadalom szolidaritásától**, az aktív helyi közösségek jelenlététől. A társadalom fejlettségének fokmérője, hogy a város és lakossága mennyire szolidáris a hátrányos helyzetben lévő társadalmi csoportokkal. Fontos feladat továbbra is a **leromlott, vagy leromlással fenyegetett városi területek fejlesztésének** folytatása, amely szorosan össze kell, hogy kapcsolódjon a **leszakadó, hátrányos helyzetű rétegek felzárkóztatásával**, komplex foglalkoztatási, lakhatási, szociális beavatkozások további megvalósításával.

A digitális és zöld átállás kulcsfontosságú eleme a **lakossági szemléletformálás**, az itt élők **digitális ismereteinek** bővítése, valamint a **környezettudatosság** fejlesztése.

11. ábra: Nyíregyháza stratégiai célrendszere

3.2.2 Városrészi szintű tematikus célok

A városrészi fejlesztések célja a város kiegyensúlyozott területi, gazdasági és társadalmi fejlődésének biztosítása.

2. táblázat: Nyíregyháza városrészeinek funkciói

	Lakófunkció	Város(rész) központi funkció	Zöldfelületi, környezeti funkció	Humán szolgáltatási funkció	Kereskedelmi, vendéglátási funkció	Ipari, logisztikai funkció	Mezőgazdasági funkció	Turisztikai, rekreációs funkció	Közlekedési, távközlési funkció	Közösségi funkció	Közigazgatási funkció
1. Belső lakóterület (Belváros)	↑	á	á					á		á	
2. Örökösöld		á	á							á	
3. Malomkert, Déli ipartelep, Huszártelep	á	á	á					á		á	
4. Kertváros, Salamonbokor, Szabadságbokor		á	á							á	
5. Jósaváros, Stadion környéke, Hímes		á	á							á	
6. Nyírszőlős, Felsőpázsit		á	á						á	á	
7. Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros		á	á					á	á	á	
8. Kőlapos, Oros, Nagyszállás		á	á							á	
9. Borbánya, Nyírjes, Kistelekiszőlő, Butyka		á	á			á			á	á	
10. Bokortanyák, Császárszállás		á	á			á			á	á	

meglévő domináns funkció
 meglévő kiegészítő funkció
 fejlesztendő funkció

Forrás: Saját szerkesztés

A városrészek fejlesztési céljainak meghatározása az alábbi elvekre épül:

- Minden városrész esetében domináns a **lakófunkció**. A lakófunkciók erősítése ugyanakkor nem újabb, jelentős kiterjedésű területek lakóövezetté alakítását jelenti, sokkal inkább a meglévő lakóterületek (zsúfoltságot nem okozó) beépítésére és a lakásállomány megújítására kell figyelmet fordítani, aminek pozitív hatásai környezeti és gazdasági szempontból egyaránt megmutatkoznak (pl. energiahatékonyság növekedése, közművek és közszolgáltatások hatékonyabb fenntartása). Mind a **panelházas lakótelepek**, mind a **hagyományos beépítésű**

leromlott területek esetében elengedhetetlen azok komplex fejlesztése: a közterületek rehabilitációja, a lakásállomány energiahatékonysági korszerűsítése és a közintézmények infrastruktúrájának és szolgáltatásainak fejlesztése mellett közösségi programok megvalósítása.

- Bizonyos funkciók elsősorban a belvárosban koncentrálnak (pl. városközponti, humán szolgáltatási és közigazgatási funkciók), ezek megerősítése, fejlesztése szükséges. A városközpont mellett a településszerkezeti terv nyolc városrészközponti területet is kijelöl, ahol indokolt bizonyos (köz)szolgáltatások megerősítése, így részben csökkenhet a lakosság városon belüli kényszerű mobilitása, valamint javulhat az egyes városrészek lakosságának életminősége. Fontos, hogy **minden városrész rendelkezzen városrészközponttal** – a kialakítandó városrészi decentrumokban álljanak rendelkezésre a megfelelő szolgáltatások (szolgáltatóházak), minőségi rekreációs területek, közösségi terek. Szükséges a közösségi funkciók fejlesztése minden városrész esetében.
- A **zöldfelületek, zöldterületek** minőségi és mennyiségi fejlesztése hozzájárul az egészséges környezeti feltételek megteremtéséhez, pozitívan hat az itt élők életminőségére és kedvezően befolyásolja a város levegőminőségét is. A zöldfelületek növelése érdekében a városi sétálóövezetek kiterjesztése, **zöldfelületek, parkok fejlesztése**, megújítása, zöld szigetek kialakítása, külterületi **erdőtelepítések** megvalósítása szükséges.
- A város több részén is indokolt a **turisztikai, rekreációs funkciók** erősítése, amelyek volumene és célcsoportja eltérő az egyes városrészek esetében. A városba érkező turisták elsődleges célterülete Sóstógyógyfürdő és a belváros, amelyek turisztikai fejlesztése kiemelt fontosságú, emellett azonban több rekreációs célterület fejlesztése is indokolt – minden városrészközpontban – elsősorban az ott élők számára. Nyíregyháza turizmusának fejlesztéséhez kiegészítő szolgáltatásként hozzájárulhat néhány új aktív turisztikai terület fejlesztése, amely a város több városrészét is érinti, mint például:
 - természetjárás, túrázási lehetőségek fejlesztése, amelyre megfelelő lehetőséget kínálnak a Nyíregyháza körüli erdők – ehhez túraútvonalak (körtúrák, egyéni túrák) kijelölése, fejlesztése, kiegészítő szolgáltatások fejlesztése, népszerűsítés szükséges,
 - kerékpáros turizmus fejlesztése, amelyhez megfelelő alapot jelentenek a városban és a város körül meglévő kerékpárforgalmi létesítmények – ehhez a hiányzó infrastrukturális elemek kiépítése (meglévő utak összekötése, rendszerbe foglalása, körtúra útvonalak kijelölése, a város nevezetes elemeinek bekapcsolása), kiegészítő szolgáltatások fejlesztése (pihenőhelyek, szervizek, éttermek, GPS koordinátákkal ellátott útvonaltervek), népszerűsítés (kiadványok, internetes applikációk) szükséges,
 - vízi turizmus fejlesztése, amelyhez megfelelő helyszínt kínál az Oláh-réti tavak területe, amely alkalmassá válhat vízi szabadidős tevékenységekre, vízi sportok alapjainak elsajátítására, oktatására (pl. kajak, kenu) – ehhez az infrastruktúra és a szolgáltatások fejlesztése szükséges.
- A város szinte minden területén szükség van a **közlekedési funkció** erősítésére, ezek jellege és módja azonban városrészenként különböző. Kiemelt fontosságú a **fenntartható városi mobilitás** feltételeinek javítása: belvárosi autós forgalom csökkentése, kerékpáros és közösségi közlekedés fejlesztése, **elkerülő, tehermentesítő, vagy gyűjtőutak** kiépítésének

folytatása, meglévő utak, járdák felújítása, parkolási feltételek fejlesztése. A kerékpározás feltételeinek javítása (illetve megteremtése) fontos szempont az összes infrastrukturális fejlesztésnél.

- A **kereskedelem, vendéglátás** fejlesztése más típusú fejlesztéseket jelent az egyes városrészekben: a belvárosba a kisebb, egyedi arculattal rendelkező üzletek, éttermek és kávézók vonzása indokolt, míg a nagyobb kereskedelmi egységek, nagy forgalmat generáló bevásárlóközpontok fejlesztése a belvároson kívüli területeken indokolt.
- A város **ipari területei** esetében kiemelten fontos új, kiépített alpinfrastruktúrával rendelkező, nagy területű, befektetőknek kiejánlható ipari területek kialakítása. A barnamezős és a zöldmezős területek esetében eltérő fejlesztésekkel érhetők el a kívánt gazdasági hatások: a barnamezős területeknél a cél a közúti, kerékpáros és közösségi közlekedéssel való elérhetőség javítása, a rehabilitáció és az intenzívebb hasznosítás, míg a zöldmezős területek esetében a cél az infrastruktúra kiépítése.
- A külterületeken szükség van a **mezőgazdasági** funkció erősítésére, így a város ellátásában a bokortanyás övezet a jelenleginél nagyobb szerephez juthat.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város területi (városrészi) célkitűzései az alábbiak.

12. ábra: Nyíregyháza városrészi szintű területi célkitűzései

V1. A Belső lakóterület (Belváros) városközponti és közösségi funkcióinak megerősítése és vonzerejének növelése

V2. Az örökösöldi városrészben az életkörülmények átfogó javítása a lakóépületek, közösségi terek és szolgáltatások fejlesztésével

V3. Az életminőség javítása Huszártelep rehabilitációjának folytatásával és a malomkerti lakóövezetek fejlesztésével, valamint az ipari területek intenzívebb hasznosításával

V4. A minőségi lakókörnyezet és fenntartható mobilitás feltételeinek fejlesztése a Kertváros, Salamonbokor, Szabadságbokor városrészben

V5. Az életminőség javítása Jóságáros, Stadion környéke, Hímes városrész lakóterületeinek fejlesztésével, valamint a fejlett, magas színvonalú tudományos élet feltételeinek fejlesztése

V6. Nyírszőlős és Felsőpázsit városrész lakó- és közösségi funkcióinak erősítése, valamint a repülőtér fejlesztése

V7. A Sóstó környéki területek (Sóstógyógyfürdő, Sóstóhegy, Korányi kertváros) turisztikai, rekreációs és zöldfelületi funkciójának további fejlesztése

V8. Kőlapos, Oros, Nagyszállás városrész lakóterületeinek minőségi javításával az életkörülmények javítása

V9. Borbánya, Nyírjes, Kistelekiszőlő, Butyka városrész lakókörnyezetének és gazdasági funkcióinak fejlesztése

V10. A bokortanyák lakó- és mezőgazdasági funkciójának erősítése, turisztikai feltételek javítása, valamint kiejánlható ipari fejlesztési területek fejlesztése

V1. A Belső lakóterület (Belváros) városközponti és közösségi funkcióinak megerősítése és vonzerejének növelése

A városrész a közvetlen belvárosból és a belső lakóterületekből áll. Ez Nyíregyháza legnagyobb népességű városrésze, ahol a város lakosságának több mint egynegyede él. A városrészben a lakófunkciók mellett számos közösségi, közigazgatási, kereskedelmi-gazdasági, humánszolgáltatási funkció is megtalálható.

A városrész fejlesztésének célja a városközponti területek megújításával egy élhető, gyalogos- és kerékpárosbarát, egységes arculatú, fejlett rekreációs és kereskedelmi, vendéglátási funkciókkal rendelkező pezsgő, vonzó belváros megteremtése.

A városközpont fejlesztésének eredményeként nő a város népességmegtartó képessége, turisztikai vonzereje és gazdasági potenciálja.

A célok eléréséhez az alábbi tevékenységek járulhatnak hozzá:

- hangulatos belváros és minőségi épített környezet megteremtése (védett épületek felújítása, kihasználatlan épületek hasznosítása, funkcióval való megtöltése, energiahatékonysági fejlesztések),
- sétálóövezetek kiterjesztése, fokozottan környezetbarát közlekedési módok ösztönzése, a kiskörúton belüli egyéni autós közlekedés arányának jelentős csökkentése, a közösségi, a kerékpáros és gyalogos közlekedés arányának növelése, az ehhez szükséges infrastruktúra fejlesztése, megfelelő parkolási rendszerek (parkolóházak, mélygarázsok) kialakítása,
- zöldfelületek bővítése, meglévő közösségi terek élővé tétele, pezsgő, színes kulturális programok kínálatának bővítése, rendszeressé tétele,
- kiskereskedelmi egységek és vendéglátóhelyek színvonalas és változatos kínálatának fejlesztése.

V2. Az örökösöldi városrészben az életkörülmények átfogó javítása a lakóépületek, közösségi terek és szolgáltatások fejlesztésével

Az örökösöldi városrész alapvető funkciója a lakófunkció, emellett humánszolgáltatási, kereskedelmi és közlekedési funkciókban is gazdag. A városrész lakóterületei között található nagyvárosias lakótelepi terület, leromlott, szegregált lakóterület és kertvárosias, családi házas övezet egyaránt, emellett itt található a Jósza András Oktatókórház, valamint a város egyik legjelentősebb rekreációs területe, a Bujtosi városliget is.

A városrész fejlesztésének célja a kedvezőtlen adottságú területek teljes infrastrukturális, szociális és közösségi megújításával az életkörülmények átfogó javítása, amellyel megállíthatóak a kedvezőtlen társadalmi folyamatok.

A fejlesztések eredményeként javul a városrész települési környezetének állapota, emelkedik az itt élők életminősége, a lakosság elégedettsége.

A célok elérésére érdekében megvalósítandó főbb tevékenységek:

- lakóterületek rehabilitációja, a többlakásos panelházak energiahatékonysági felújításai,
- közterületek (parkok, utak, kerékpárutak, járdák) megújítása, rekreációs, pihenő területek fejlesztése,

- humán szolgáltatások fejlesztése,
- közösségi szinterek fejlesztése (épületek, közterületek), közösségi programok kialakítása,
- hátrányos helyzetű lakosság további leszakadását megakadályozó, társadalmi felzárkózásukat elősegítő intézkedések megvalósítása.

V3. Az életminőség javítása Huszártelep rehabilitációjának folytatásával és a malomkerti lakóövezetek fejlesztésével, valamint az ipari területek intenzívebb hasznosításával

A Malomkert, Déli ipartelep, Huszártelep városrész lakóterületeket és ipari területeket egyaránt magában foglal, a déli ipartelep mellett itt találhatóak a Bottyán János utca körüli jelentős gumiiipari cégek is.

A városrész fejlesztésének célja a lakó- és gazdasági funkciók térbeli elkülönítése, a lakóövezetek infrastrukturális és közösségi fejlesztése, illetve az ipari területek intenzívebb, gazdasági célú hasznosítása, elérhetőségének további fejlesztése.

A fejlesztések eredményeként javul a városrészben élők életminősége, nő a városrész gazdasági potenciálja.

A célok elérésére érdekében megvalósítandó főbb tevékenységek:

- leromlott lakóterületek rehabilitációjának folytatása, a hátrányos helyzetű lakosság további leszakadását megakadályozó, társadalmi felzárkózásukat elősegítő intézkedések megvalósítása,
- lakóövezeti közterületek (utak, kerékpárutak, járdák), zöldfelületek, rekreációs területek fejlesztése,
- ipari területek hasznosítását elősegítő fejlesztések megvalósítása, a kerékpáros és közösségi közlekedés feltételeinek fejlesztése.

V4. A minőségi lakókörnyezet és fenntartható mobilitás feltételeinek fejlesztése a Kertváros, Salamonbokor, Szabadságbokor városrészben

A Kertváros, Salamonbokor, Szabadságbokor városrész elsősorban lakófunkciót tölt be, az itt található közösségi, humánszolgáltatási, kereskedelmi funkciók elsősorban a városrész ellátását szolgálják. A városrész a belvárostól viszonylag elszigetelten helyezkedik el, jelenleg közúton csak a 36. sz. főúton, a Tiszavasvári úti felüljárón keresztül érhető el.

A városrész fejlesztésének célja a lakókörülmények javításának elősegítése, az elérhetőség javítása és a zöldfelületek, közösségi terek minőségi fejlesztése révén.

A fejlesztések eredményeként javul a városrész települési környezetének állapota, és az itt élők életminősége.

A célok eléréséhez az alábbi fejlesztések járulhatnak hozzá:

- rekreációs, pihenő területek kialakítása, fejlesztése,
- Tiszavasvári út menti volt laktanyák hasznosításának folytatása: rekreációs, pihenő területek fejlesztése, kereskedelmi és üzleti szolgáltatói funkciók feltételeinek megteremtése,

- a városrész és a belváros közlekedési kapcsolatainak fejlesztése, hiányzó közlekedési kapcsolatok kiépítése.

V5. Az életminőség javítása Jóságáros, Stadion környéke, Hímes városrész lakóterületeinek fejlesztésével, valamint a fejlett, magas színvonalú tudományos élet feltételeinek fejlesztése

A Jóságáros, Stadion környéke, Hímes városrész Nyíregyháza második legnépesebb városrésze, ahol a város lakosságának közel egyötöde él. A területen panelházas és kertvárosias lakóövezetek is megatálhatóak, az elsődleges lakófunkció mellett jelentős az oktatási, közösségi és kereskedelmi funkció is: itt található a Nyíregyházi Egyetem, a Debreceni Egyetem Egészségügyi Kara, a Városi Stadion, valamint több hipermarket is.

A városrész fejlesztésének célja az életminőség javítása a lakókörnyezet fejlesztésével, valamint a fejlett, magas színvonalú tudományos élet feltételeinek javítása.

A fejlesztések eredményeként javul a városrészben élő lakosság elégedettsége, növekszik az egyetemekre járó hallgatók száma, és ezek révén nő a város(rész) népességmegtartó képessége.

A célok eléréséhez az alábbi fejlesztések járulhatnak hozzá:

- fejlett, magas színvonalú tudományos élet feltételeinek javítása,
- közterületek (parkok, utak, kerékpárutak, járdák) megújítása, rekreációs, pihenő területek fejlesztése, tömegsport ösztönzése,
- közösségi színterek fejlesztése, közösségi programok kialakítása, kihasználatlan középületek hasznosítása,
- a többlakásos társasházak energiahatékonysági felújításainak folytatása.

V6. Nyírszőlős és Felsőpázsit városrész lakó- és közösségi funkcióinak erősítése, valamint a repülőtér fejlesztése

A Nyírszőlős, Felsőpázsit városrész kertvárosias és falusias lakóterületeket, valamint kereskedelmi-gazdasági területeket (repülőtér, vásártér, ipari területek) foglal magában.

A városrész fejlesztésének célja egyrészt a lakó- és közösségi funkciók fejlesztése a városrészközponti funkciók erősítésével, másrészt a gazdasági funkciók erősítése a repülőtér fejlesztésével.

A fejlesztések eredményeként javul a városrészben élők életminősége, emellett a gazdasági célú fejlesztések eredményeként várható foglalkoztatás bővítés a város teljes területén érvényesülhetnek.

A célok elérésére érdekében megvalósítandó főbb tevékenységek:

- városrészközpont fejlesztése,
- közterületek (parkok, utak, kerékpárutak, járdák) megújítása, rekreációs területek (parkok, játszóterek) fejlesztése,
- közösségi színterek fejlesztése, közösségi programok kialakítása,
- repülőtér fejlesztése.

V7. A Sóstó környéki területek (Sóstógyógyfürdő, Sóstóhegy, Korányi kertváros) turisztikai, rekreációs és zöldfelületi funkciójának további fejlesztése

A Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros városrész zömmel kis- és kertvárosias lakóterületeket, valamint üdülőterületeket foglal magában, emellett jelentős erdőterületek találhatóak itt.

A városrész fejlesztésének célja az itt élők életminőségének javítása vonzó városrészközponti területek kialakításával, valamint a turisztikai, rekreációs és zöldfelületi funkciók megerősítése az idegenforgalmi attrakciók további fejlesztésével, a szálláshelyek további mennyiségi és minőségi kínálatának bővítésével.

A fejlesztések eredményeként megvalósul a turisztikai kínálat és a vendégfogadási feltételek folyamatos fejlesztése, amely hozzájárul az ide érkező vendégek számának és átlagos tartózkodási idejének emelkedéséhez.

A célok elérésére érdekében megvalósítandó főbb tevékenységek:

- turisztikai attrakciók (Múzeumfalú, Fürdő, Állatpark stb.) további fejlesztése,
- szálláshelyek fejlesztése (gyógyszálloda, kemping),
- közterületek (sétányok, parkok, utak, kerékpárutak, járdák) megújítása, parkolási infrastruktúra fejlesztése,
- rekreációs területek fejlesztése,
- közösségi színterek fejlesztése, közösségi programok kialakítása.

V8. Kóllapos, Oros, Nagyszállás városrész lakóterületeinek minőségi javításával az életkörülmények javítása

A Kóllapos, Oros, Nagyszállás városrészben elsősorban a lakófunkciók a meghatározóak, a kertvárosias és falusias lakóterületek mellett mezőgazdasági és erdőterületek találhatóak a városrészben.

A városrész fejlesztésének célja a lakó- és közösségi funkciók fejlesztése, a városrészközponti funkciók erősítése.

A fejlesztések eredményeként javul a városrész települési környezetének állapota, és az itt élők életminősége.

A célok eléréséhez az alábbi fejlesztések járhatnak hozzá:

- közterületek (parkok, utak, kerékpárutak, járdák) megújítása, zöldterületi fejlesztések, rekreációs, pihenő területek kialakítása,
- közösségi színterek fejlesztése, közösségi programok kínálatának bővítése.

V9. Borbánya, Nyírjes, Kistelekiszőlő, Butyka városrész lakókörnyezetének és gazdasági funkcióinak fejlesztése

A városrészben a kertvárosias, illetve falusias lakóterületek mellett jelentős mezőgazdasági területek találhatóak, emellett kiemelt fontosságú a városrész gazdasági funkciója is, hiszen itt található a város Déli Ipari Parkja, valamint a Tünde utca déli oldalának iparterületei.

A városrész fejlesztésének célja az életkörülmények javítása a lakóterületek fejlesztésével és a városrészközponti funkciók erősítésével, valamint a kereskedelmi-gazdasági funkciók fejlesztése.

A fejlesztések eredményeként javul a városrész települési környezetének állapota, és az itt élők életminősége. A meglévő ipari park bővítése hozzájárul a város munkaerő-keresletének erősödéséhez, a helyi gazdaság fejlesztéséhez.

A célok eléréséhez az alábbi fejlesztések járhatnak hozzá:

- közterületek (parkok, utak, kerékpárutak, járdák) megújítása, városrészközpontok fejlesztése, rekreációs, pihenő területek kialakítása,
- közművesítés, csapadékvíz-elvezetés fejlesztése,
- meglévő ipari területek infrastruktúra fejlesztése, elérhetőségének javítása (utak, kerékpárutak, közösségi közlekedés), ipari park bővítése.

V10. A bokortanyák lakó- és mezőgazdasági funkciójának erősítése, turisztikai feltételek javítása, valamint kijánlható ipari fejlesztési területek fejlesztése

Nyíregyháza sajátos, egyedi adottsága a bokortanyák város körüli hálózata. A Bokortanyák, Császárszállás városrész jelentős gazdasági potenciállal rendelkezik: egyrészt kiemelt szerepet tölt be a mezőgazdasági termelésben, másrészt itt található Nyíregyháza új nyugati iparterülete (a LEGO gyár és a Nyugati elkerülő út környezetében), amely felértékeli a városrész ipari szerepét is. A rekreáció szempontjából kiemelkedik Császárszállás, ahol a vízparti üdülőterületek a helyi lakosság szabadidős célterületének számítanak.

A városrész fejlesztésének célja a bokortanyák lakó- és mezőgazdasági funkciójának erősítése az infrastrukturális és (köz)szolgáltatási ellátottság javítása, valamint közösségi összefogás erősítése révén, valamint a városrész adottságaira épülő sajátos turisztikai célpontok kialakítása, fejlesztése. További cél a nyugati ipari fejlesztési terület infrastruktúrájának fejlesztése, kijánlható, kiépített, nagy ipari területek kialakítása.

A fejlesztések eredményeként javulnak a városrészben (és a város egészében) élők megélhetési lehetőségei, életminősége.

A célok eléréséhez az alábbi fejlesztések járhatnak hozzá:

- bokortanyák bekapcsolása a város helyi élelmiszerellátásába, helyi termék fejlesztésbe,
- bokortanyákra épülő közösségi integrálás, tudatos helyi vásárlás elősegítése, ösztönzése,
- Oláh-réti tavak rekultivációja és turisztikai hasznosítása,
- kijánlható, kiépített ipari fejlesztési területek kialakítása, infrastrukturális fejlesztése.

3.3 A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása

A megvalósítandó területi, **városrészi célkitűzések** hozzájárulnak a város középtávú **tematikus céljainak** teljesüléséhez. A területi és tematikus célok együttesen segítik elő a város tervezett jövőképeinek és városfejlesztési céljainak elérését. A következő táblázat összefoglalóan mutatja be a tematikus és területi célok közötti összefüggéseket.

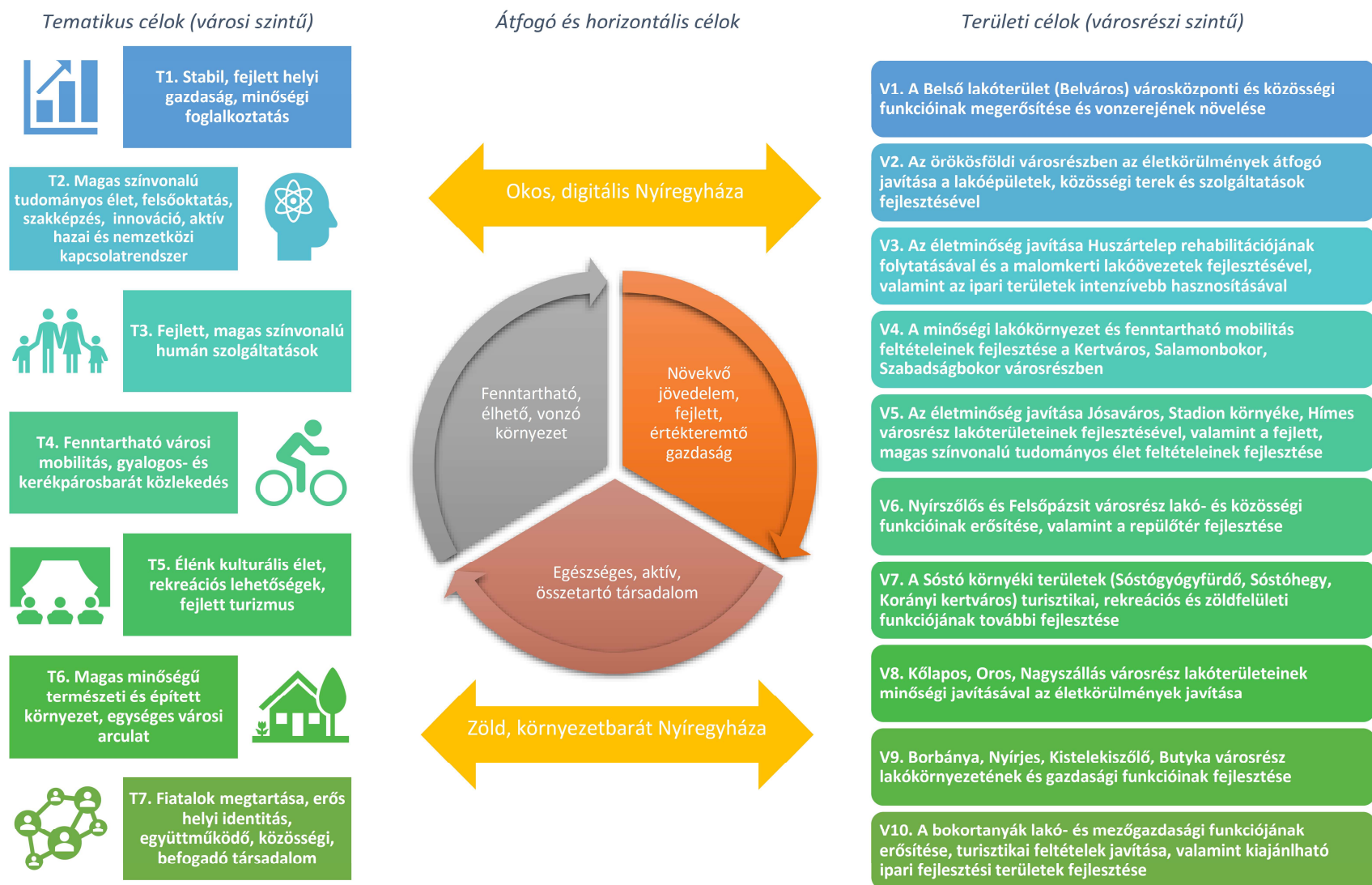
3. táblázat: A tematikus és a területi célok közötti összefüggések

Tematikus / területi célok	T1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás	T2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer	T3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások	T4. Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés	T5. Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus	T6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat	T7. F fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom
V1. A Belső lakóterület (Belváros) városközponti és közösségi funkcióinak megerősítése és vonzerejének növelése	X	XX	XX	XX	XX	XX	XX
V2. Az örökösöldi városrészben az életkörülmények átfogó javítása a lakóépületek, közösségi terek és szolgáltatások fejlesztésével			X	X	X	X	X
V3. Az életminőség javítása Huszártelep rehabilitációjának folytatásával és a malomkerti lakóövezetek fejlesztésével, valamint az ipari területek intenzívebb hasznosításával	X		X	X	X	X	X
V4. A minőségi lakókörnyezet és fenntartható mobilitás feltételeinek fejlesztése a Kertváros, Salamonbokor, Szabadságbokor városrészben			X	X	X	X	X
V5. Az életminőség javítása Jóságáros, Stadion környéke, Hímes városrész lakóterületeinek fejlesztésével, valamint a fejlett, magas színvonalú tudományos élet feltételeinek fejlesztése	XX	XX	X	X	X	X	X
V6. Nyírszőlős és Felsőpázsit városrész lakó- és közösségi funkcióinak erősítése, valamint a repülőtér fejlesztése	X		X	X	X	X	X
V7. A Sóstó környéki területek (Sóstógyógyfürdő, Sóstóhegy, Korányi kertváros) turisztikai, rekreációs és zöldfelületi funkciójának további fejlesztése			X	X	XX	XX	XX
V8. Kőlapos, Oros, Nagyszállás városrész lakóterületeinek minőség javításával az életkörülmények javítása			X	X	X	X	X
V9. Borbánya, Nyírjes, Kistelekiszőlő, Butyka városrész lakókörnyezetének és gazdasági funkcióinak fejlesztése	XX		X	X	X	X	X
V10. A bokortanyák lakó- és mezőgazdasági funkciójának erősítése, turisztikai feltételek javítása, valamint kizárható ipari fejlesztési területek fejlesztése	XX		X	X	X	X	XX

xx erős koherencia

x közepes koherencia

13. ábra: Nyíregyháza ITS-ének tematikus és területi céljai

4 MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK

4.1 Projektek rendszerének bemutatása

Ez a fejezet bemutatja a Nyíregyháza jövőképehez illeszkedő, **meghatározó fontosságú fejlesztéseket, projekteket, melyek megvalósítása hozzájárul a városfejlesztési célok eléréséhez**. Jelen dokumentumnak – stratégiai jellegéből adódóan – nem feladata, hogy részletesen kidolgozottan mutassa be a kitűzött célok elérése érdekében megvalósítandó projekteket; az ITS a megvalósítást szolgáló beavatkozásokat, projekteket rendszerezi.

A célok elérése érdekében megvalósítandó projektek az alábbi típusokba sorolhatóak be:

- **Kulcsprojektek:** A kulcsprojektek olyan tervezett fejlesztések, melyek kulcsfontosságúak a város fejlődése szempontjából, alapvető feltételét képezik valamely középtávú városi cél elérésének. A kulcsprojektek megvalósulása sok esetben az egyéb tervezett fejlesztések megvalósulásának előfeltételét is jelenti.
- **Hálózatos projektek:** A hálózatos projektek több, egymáshoz kapcsolódó, azonos vagy hasonló jellegű projektelemből állnak, és a város egészére vagy annak több területére kiterjednek. A hálózatos projektek sok esetben egymással térben összefüggő fejlesztéseket tartalmaznak (pl. kerékpárhálózat fejlesztése).
- **Akcióterületi projektek:** Az akcióterületi projektek térben koncentrált és egymással összehangolt elemeket tartalmaznak. Az egybefüggő vonallal körülhatárolt akcióterületen végbemenő fejlesztések egymásra szinergikus hatást fejtenek ki, az egyes projektelemek segítik egymás megvalósulását, illetve hatásának kiteljesedését, volumenük, így várható hatásuk akkora, hogy érzékelhető változást idéznek elő az akcióterületen.
- **Egyéb projektek:** az előző kategóriákba nem tartozó, egyéb tervezett fejlesztési elképzelések, projektjavaslatok.

Az egyes projekttypusok között lehetséges átfedés (pl. egy adott akcióterületen megvalósuló kulcsprojekt, vagy egy hálózatos projektnek egy adott akcióterületen megvalósuló elemei), amely pozitív szinergiákat eredményezhet.

Nyíregyháza meghatározta a tervezett stratégia megvalósítását, az átfogó és tematikus célkitűzések elérését szolgáló **beavatkozások, megvalósítandó projektek** körét. A tervezett projektek jelentős része közvetve vagy közvetlenül hozzájárul a város gazdaságfejlesztési célkitűzéseéhez, jelentős munkahelymegtartó, illetve munkahelyteremtő hatásuk van.

A projektek illeszkedését a városi célokhoz a 4.7 fejezetben található összefoglaló táblázat tartalmazza.

4.2 Kulcsprojektek bemutatása

A kulcsprojektek olyan tervezett fejlesztések, melyek kulcsfontosságúak a város fejlődése szempontjából, **alapvető feltételét képezik a város tervezett jövőképe megvalósulásának, a középtávú városi célok elérésének**.

Nyíregyháza 2020-2030 közötti időszakra vonatkozó kulcsprojektjei, legfontosabb beavatkozásai az alábbiakban foglalhatók össze.

- **Fiatal, képzett szakemberek megtartása és vonzása**
 - A fiatalok megtartásának és foglalkoztatásának ösztönzése Nyíregyházán
 - Bérlet program
 - Lakhatási támogatási konstrukciók kialakítása a fiatal szakemberek megtartása, vonzása érdekében (bérlet építés mellett)
 - Ösztöndíjprogram fiatalok részére a tehetséges fiatalok megtartása, vonzása érdekében
 - Nyíregyházi Egyetem oktatási és kutatási tevékenységének fejlesztése
- **Gazdaságfejlesztés, munkahelyek széles választékának megteremtése**
 - A Nyíregyházi Ipari Park meglévő területének infrastrukturális fejlesztése
 - A Nyíregyházi Ipari Park területének bővítése és a fejlesztési terület infrastrukturális fejlesztése
 - Gazdasági ágazatokhoz igazodó oktatásfejlesztés
 - Vállalkozások fejlesztése
 - A helyi gazdaságfejlesztést célzó, beszállítói válságot megelőző program
 - Helyi termék fejlesztési program
 - Oktatás és szakképzés fejlesztése
 - K+F+I fejlesztések
- **Fenntartható városi mobilitás feltételeinek fejlesztése**
 - Kerékpáros közlekedési feltételek fejlesztése
 - Közöségi közlekedési rendszer fenntartható fejlesztése
 - Gyalogosbarát fejlesztések, sétálóövezetek kiterjesztése
 - Belvárosi autós forgalom csökkentési feltételeinek megteremtése
 - Parkolási feltételek fejlesztése
- **Egészséges városi környezet fejlesztése**
 - Levegőtisztaság javítását célzó beavatkozások
 - Zöld város fejlesztések: fásítás, parkosítás, zöldfelületek növelése
 - Egészségügyi prevenció fejlesztése
 - Egészségügyi és környezetvédelmi szemléletformálás, tudatosítás
- **Turizmus fejlesztése**
 - attrakciófejlesztés, szálláshelyek változatos kínálatának fejlesztése (szálloda, kemping)
 - Fürdőfejlesztés
 - Turisztikai szolgáltatások fejlesztése
 - Kulturális fejlesztések, kulturális örökségek turisztikai hasznosítása
 - Nyíregyháza–Sóstógyógyfürdő kisvasút-szakasz helyreállítása, fejlesztése

A projekt típusok között azok jellegéből adódóan lehetséges átfedés (pl. egy kulcsprojekt lehet egyben hálózatos projekt is), amely még inkább hangsúlyozza bizonyos projektek megvalósításának indokoltságát.

4.3 Hálózatos projektek bemutatása

Nyíregyháza Megyei Jogú Város 2020-2030 között tervezett fejlesztései között számos olyan beavatkozás szerepel, amelyek **több, hasonló jellegű, egymáshoz kapcsolódó projektelemből állnak**, és megvalósításuk **a város több területén** is tervezett. Nyíregyháza 2030-ig megvalósítandó hálózatos projektjei az alábbiak.

- **Közlekedési fejlesztések**
 - Kerékpáros közlekedési feltételek fejlesztése a város több területén: kerékpáros infrastruktúra fejlesztése, kerékpárutak rendszerbe foglalása, hiányzó szakaszok kiépítése, kerékpáros létesítmények fejlesztése, kerékpártárolók kiépítése
 - Községi közlekedési rendszer fejlesztése: infrastruktúra és szolgáltatás fejlesztés
 - Útfejlesztések, közlekedési csomópontok fejlesztése: hiányzó szakaszok kiépítése, városrészek közötti kapcsolatának fejlesztése, balesetveszélyes városi közlekedési csomópontok fejlesztése, közlekedésbiztonság javítása
 - Parkolási feltételek fejlesztése: parkolók (P+R, B+R) építése, fejlesztése (belváros területén a Kiskörút mentén, valamint Sóstón)
 - A város külső elérhetőségének fejlesztése (Nyíregyháza-Debrecen közötti szakasz négy-sávossítása, északi elkerülő út fejlesztése)
- **Városi zöldterület fejlesztések**
 - Rekreációs, szabadidős, pihenőterületek kialakítása, fejlesztése minden városrészben
 - Fásítás, erdősítés: fasorok telepítése vasutak, bevezető utak, körutak mentén a város több területén
- **Levegőtisztaság javítását célzó beavatkozások:**
 - Lakossági fűtőkorszerűsítés támogatása, mérőrendszerek informatikai fejlesztése,
 - Helyi szabályozás,
 - Zöld védősávok telepítése,
 - Levegőtisztasági szemléletformálás, tudatosítási akciók
- **Bel- és csapadékvíz-elvezetés** hiányzó szakaszainak kiépítése a város több területén, a meglévő hálózat felújítása, csapadékvíz-gazdálkodás fejlesztése, „szürkevíz” újrahasznosítása, vízmegtartás elősegítése
- **Épületek infrastrukturális fejlesztése**
 - Középületek épületenergetikai fejlesztései, épületállomány energiahatékonysági rehabilitációja
 - Helyi védelem alatt álló épületek felújításának ösztönzése, funkcióval való megtöltése
 - Lakóépületek energiahatékonysági felújításának ösztönzése
- **Közszolgáltatások fejlesztése:**
 - Oktatás, egészségügy, szociális ellátás infrastruktúrájának fejlesztése, szolgáltatások színvonalának javítása
 - E-közszolgáltatások fejlesztése, ügyintézés teljes körű digitalizációja
- **Fiatalkorúak, képzett szakemberek megtartása, városba vonzása:** ösztöndíjprogramok, lakáshoz jutás elősegítése különböző lakhatási konstrukciók bevezetésével
- **Bokortanyák fejlesztése:** bokortanyák bekapcsolása a város élelmiszerellátásába, helyi termékek előállításának, fogyasztásának, vásárlásának ösztönzése

A hálózatos projektek egy része szorosan kapcsolódik a kulcsprojektekhez, illetve részét képezi az akcióterületi fejlesztéseknek is. Az átfedések a városfejlesztés integrált jellegéből adódnak, erősítik a tervezett fejlesztések közötti szinergiát.

4.4 Akcióterületi projektek bemutatása

4.4.1 Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és lehatárolás indoklásával

Az akcióterületek a város egybefüggő vonallal körülhatárolható területei, ahol a megvalósuló fejlesztések egymásra szinergikus hatást fejthetnek ki, azaz az egyes projektek segítik más projektek megvalósulását, hatásának kiteljesedését, és együttes hatásuk érzékelhető változást eredményez az akcióterületen.

Nyíregyházán a következő fejlesztési akcióterületek jelölhetőek ki a 2020-2030 közötti időszakra:

- **Belvárosi akcióterület:** Nyíregyháza városközpontja, a Kiskörúton belüli városi terület,
- **Kulturális negyed akcióterület:** a Móricz Zsigmond Színházat, a Szindbád Színháztörténeti Múzeumot, a Jósa András Múzeumot, a Rózsakert Szabadtéri Színpadot magában foglaló városnegyed,
- **Turisztikai akcióterület:** Sóstógyógyfürdő területe,
- **Ipari fejlesztési akcióterületek:** Nyíregyházi Ipari Park területe, egyéb iparfejlesztési területek,
- **Szociális városrehabilitációs akcióterületek:** Huszártelep városrész, Polyákbokor.

Nyíregyháza 2030-ig szóló városfejlesztési stratégiájában olyan akcióterületek kerültek kijelölésre és lehatárolásra, amelyek kulcsszerepet töltenek be a város életében és **amelyek fejlesztése érzékelhető változást okoz a város egészének fejlődésében.**

14. ábra: Városfejlesztési akcióterületek Nyíregyházán

Nyíregyháza 2030-ig szóló városfejlesztési stratégiájában olyan akcióterületek kerültek kijelölésre és lehatárolásra, amelyek kulcsszerepet töltenek be a város életében és **amelyek fejlesztése érzékelhető változást okoz a város egészének fejlődésében.**

4.4.2 Az egyes akcióterületeken a megvalósításra kerülő fejlesztések összefoglaló bemutatása

Az akcióterületi beavatkozások **térben koncentrált** és egymással összehangolt elemeket tartalmaznak. Az akcióterületi beavatkozások egyes elemei egyben kulcsprojektek is, illetve átfedésben vannak bizonyos hálózatos projektekkel (pl. a városi zöldterület fejlesztések, épületek infrastrukturális fejlesztése), amelyek bizonyos elemei az akcióterületeken valósulnak meg. Az átfedések erősítik a tervezett fejlesztések közötti kapcsolódást, szinergiát.

4.4.2.1 Szociális városrehabilitációs akcióterületen tervezett fejlesztések meghatározása

A szociális városrehabilitációs akcióterületként olyan városrészek kijelölése indokolt, amelyek társadalmi és fizikai állapota is lényegesen rosszabb a városi átlagnál. Az ezeken a területeken megvalósítandó rehabilitáció célja az, hogy a hátrányos helyzetű lakosság életminősége és foglalkoztatási esélyei javuljanak. A szociális városrehabilitációs beavatkozások magukban foglalják egyrészt az épített környezet (kiemelten a lakhatási feltételek) minőségi megújítását, másrészt a foglalkoztatásra, az oktatásra, az egészségügyre, a szociális szolgáltatásokra, a közösségfejlesztésre irányuló komplex programokat. Mindez elősegíti az érintett lakosság felzárkóztatását és a társadalmi kohéziót is.

Nyíregyházán az elmúlt években a szociális városrehabilitációs programok alapvetően két típusú akcióterületre irányultak: egyrészt az ipari technológiával épült lakótelepekre, másrészt a hagyományos építésű leromlott, szegregált városrészekre.

A 2030-ig megvalósítandó beavatkozások között szerepel a **megkezdett szociális városrehabilitációs tevékenységek folytatása** a szegregált területeken.

A fejlesztések **infrastrukturális komponense** magában foglalja a lakófunkciók erősítését, a lakhatási körülmények javítását, a szociális, közösségi, közterületi funkciók fejlesztését, és a szükséges útfejlesztéseket. A beavatkozások fontos részét kell, hogy képezzék a lakosság társadalmi felzárkózását és szemléletformálást szolgáló **soft tevékenységek, programok**.

4.4.2.2 Egyéb szempontból beavatkozást igénylő területeken megvalósuló fejlesztések meghatározása

A Nyíregyháza akcióterületein tervezett beavatkozások térben koncentrált és egymással összehangolt elemeket tartalmaznak.

- **Belvárosi akcióterület:** városközpont fenntartható közlekedési rendszerének fejlesztése: gyalogos- és kerékpárosbarát fejlesztések, sétálóövezetek kiterjesztése, parkolás szabályozása, zöldfelületek fejlesztése, középületek megújítása, elektronikus ügyintézés fejlesztése,
- **Kulturális negyed akcióterület:** kulturális létesítmények infrastrukturális fejlesztése, kulturális szolgáltatások fejlesztése, parkolási feltételek fejlesztése
- **Turisztikai akcióterület:** turisztikai vonzerőfejlesztés, attrakciófejlesztés Sóstógyógyfürdőn: turisztikai szolgáltatások fejlesztése, vendégfogadási feltételek javítása
- **Ipari fejlesztési akcióterület:** üzleti infrastruktúra fejlesztése, új ipari területek infrastrukturális előkészítése

4.5 Az akcióterületeken kívül végrehajtandó, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések és ezek illeszkedése a stratégia céljaihoz

Nyíregyháza kijelölte a következő 5-10 éves periódusra vonatkozó fejlesztési projektjeit. A település egésze szempontjából jelentős fejlesztési elképzeléseket és projektleírásokat a 4.7 fejezetben található összessített táblázat tartalmazza.

4.6 A tervezett fejlesztések ütemezése

A tervezett fejlesztések 2022 és 2030 között kerülnek megvalósításra. Az ütemezés a fejlesztések prioritási sorrendje, az egyes fejlesztések egymásra épülése és fejlesztési források rendelkezésre állásának figyelembevételével kerül kialakításra. A tervezett beavatkozások között számos olyan található, amelyek ütemezése több évet is felölel, ilyenek például a város különböző területein megvalósítandó, hasonló jellegű fejlesztéseket tartalmazó hálózatos projektek, valamint a komplex (infrastrukturális és soft típusú fejlesztést is magukban foglaló) projektek.

A megvalósítandó fejlesztések indikatív ütemezését a 4.7 fejezetben található **összefoglaló táblázat** tartalmazza.

4.7 A településfejlesztési akciók összehangolt, vázlatos pénzügyi terve

Az aktuális társadalmi, gazdasági és pénzügyi folyamatok ismeretében megállapítható, hogy egy város fejlesztési lehetőségeit nagymértékben befolyásolja a rendelkezésre álló külső források elérhetősége. Jóllehet számos kisebb, főként soft jellegű beavatkozás megvalósítható akár az önkormányzat saját bevételeiből, illetve a helyi szervezetek, kapacitások, erőforrások mozgósításával, azonban a projektek indikatív költségigényét tartalmazó táblázat is alátámasztja, hogy a jelentősebb infrastrukturális beruházások európai uniós és kormányzati hozzájárulások nélkül nem valósíthatók meg.

Mindezeket figyelembe véve az ITS megvalósításának pénzügyi hátterét az alábbi fő források biztosíthatják az elkövetkező évtizedben.

- **Saját források:** Nyíregyháza Megyei Jogú Város 2021. évi költségvetése meghaladja a 64 milliárd forintot, amelyből a közhatalmi, azaz helyi adókból származó bevételek 17,2%-ot tesznek ki, ehhez számítandók a működési (pl. bérbeadásból befolyó) bevételek 4,5%-a. Ez a 13,9 milliárd forint azonban többnyire működésre, fenntartásra, állagmegóvásra fordítandó összeg, amelyből csak minimális mértékben tud az Önkormányzat fejlesztéseket finanszírozni – és a hazai költségvetési logika alapján a jövőben sem várható jelentős változás.
- **Állami források:** Az állami fejlesztési előirányzatok elsősorban a különböző európai uniós támogatások hazai társfinanszírozásaként jelennek meg, a kizárólag magyar költségvetésből finanszírozott támogatási programok száma és összege erőteljesen lecsökkent, viszont a megyei jogú városok számolhatnak – kifejezetten egy-egy nagyobb beruházásra – dedikált fejlesztési forrásokkal.

- **Európai uniós források:** Az EU 2021-2027 hosszú távú költségvetése és helyreállítási terve összesen 1824,3 milliárd eurót foglal magában, amelyben a kohéziós politika továbbra is az egyik legnagyobb tételt jelenti. A Magyarország számára előirányzott összeg folyó áron 20,25 milliárd eurót (kb. 5700 milliárd forintot) tesz ki, azonban a felhasználás feltételei várhatóan szigorodnak a korábbiakhoz viszonyítva, a támogatásintenzitás csökkenhet. Nyíregyházának emiatt – jelenlegi gyakorlatát folytatva – törekednie kell transznacionális programokban és közvetlen brüsszeli kiírásokban való részvételre is.

A 2021-2027-es Európai Unió programozási periódusban elérhető támogatási források az alábbi operatív programokon (OP) keresztül állnak rendelkezésre Magyarország számára:

- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz (GINOP Plusz),
- Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz (KEHOP Plusz),
- Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz (IKOP Plusz),
- Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz (EFOP Plusz),
- Digitális Megújulás Operatív Program Plusz (DIMOP Plusz),
- Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Plusz (MAHOP Plusz),
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz).

A területileg decentralizált fejlesztések tervezéséhez és megvalósításához a **TOP Plusz** biztosít kereteket, a fejlesztések körét a megyék tervezik meg, akik számára a TOP dedikált forrást biztosít tervezett programjaik megvalósítására. Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében az egyetlen nagyváros, Nyíregyháza Megyei Jogú Város került kijelölésre az **ERFA rendelet 11. cikkelye szerinti „fenntartható városfejlesztés”** célterületeként, 50 Mrd Ft keretösszeggel.

A TOP Plusz források mellett a városok az **ágazati OP-k** fejlesztési forrásaiban is részesülhetnek. Mindezek mellett a városok **egyéb EU-s és nemzetközi** támogatással, illetve magánforrások bevonásával is megvalósíthatnak fejlesztéseket, projekteket.

Nyíregyháza MJV esetében az egyéb EU-s és nemzetközi támogatással megvalósuló programok közé az alábbiak tartozhatnak:

- Határon átnyúló együttműködési programok (Magyarország-Románia, Magyarország-Szlovákia, Magyarország-Szlovákia -Románia -Ukrajna)
- Transznacionális programok (pl. Interreg Central Europe, Duna Transznacionális Program, Interreg Europe)
- Közvetlen brüsszeli kiírású programok (pl. Horizon 2020, Europe for Citizens, LIFE)

Hazai finanszírozási források, állami fejlesztési előirányzatok főként az EU-s támogatások hazai társfinanszírozásaként jelennek meg. A kizárólag magyar költségvetésből finanszírozott támogatási programok száma és keretösszege jelenleg nem ismert teljes mértékben, de Nyíregyháza szempontjából kiemelendő a Modern Városok Program, amely elsősorban a centrumfunkciókat betöltő és gazdasági húzóerőt képviselő megyei jogú városok fejlesztésére fókuszál. Ezen kívül a települések számíthatnak dedikált forrásokra – célzottan egy-egy kiemelt beruházás előkészítésére és/vagy megvalósítására is.

Az alábbi táblázat összefoglalóan mutatja be a tervezett projektek megnevezését, tartalmát, előkészítettségét, kapcsolódását az ITS tematikus céljaihoz, indikatív forrásigényét és ütemezését.

4. táblázat: A tervezett projektek indikatív forrásigénye és ütemezése

Projekt címe	A projekt tartalmának bemutatása	A projekt előkészítettsége	Kapcsolódó ITS tematikus célok*	A projekt indikatív forrásigénye (millió Ft)	Tervezett ütemezés
Gazdaságfejlesztés					
A Nyíregyházi Ipari Park meglévő területének infrastrukturális fejlesztése	A város iránt megnövekedett befektetői érdeklődés nemcsak az ipari park bővítését teszi indokolttá, hanem a meglévő területek infrastrukturális fejlesztését is, hogy az megfeleljen a már betelepült és a jövőben betelepülő vállalkozások elvárásainak. A projekt keretében a 127 ha-os ipari park belső úthálózatának, infrastruktúrájának fejlesztése (pl. buszmegállók kialakítása, IT fejlesztés stb.), kerékpárút építése, közműfejlesztés (pl. közvilágítás korszerűsítése), területrendezés, továbbá "smart" megoldások telepítése (pl. okos zebrák, közösségi közlekedéshez kapcsolódó utastájékoztatói rendszerek) valósul meg.	Részletes koncepcióterv	T1	1 500	2022-2024
A Nyíregyházi Ipari Park területének bővítése	A város ipari parkjai beteltek, jelenleg nem állnak rendelkezésre önkormányzati tulajdonban lévő területek iparfejlesztési célokra. Az ipar park fejlesztése, bővítése ezért a város fontos gazdaságfejlesztési célkitűzése. A Nyíregyházi Ipari Park bővítése érdekében szükséges előkészítési feladatokra további kormányzati támogatásban részesül az önkormányzat.	Részletes koncepcióterv	T1	15 000	2022-2025
KKV park kialakítása	Olyan, jó ipari infrastruktúrával ellátott területek kialakítása, ahova a kisebb KKV-s beruházások (0,5-2 ha, 10-100 fő KKV) versenyképes áron be tudnak települni. Egy ilyen típusú KKV park kialakítása alkalmas arra, hogy a helyi vállalkozások beruházási igényeinek teret adjon és egyfajta kezdeti vállalkozásfejlesztési lehetőségként szolgáljon. Kiemelt szempontként szükséges kezelni, hogy a park a helyi gazdasági szerves részévé váljon.	Projektötlet	T1	1 000	2022-2024
KGST piac "intelligens" vásártérre történő átalakítása	A piac fontos térségi, nemzetközi szerepet tölt be, évente kb. 100 ezer látogató fordul meg a 10 ha területű vásártéren. A piac a mai kor elvárásainak nem felel meg, ezért a fejlesztés célja, hogy olyan intelligens megoldásokat célzó eszközök kerüljenek telepítésre (pl. Intelligens térfigyelő rendszer, intelligens forgalomirányítási rendszer, közvilágítás), amelyek kielégítik a jelen és a jövő generációinak igényeit gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi szempontból. Árusító infrastruktúra fejlesztése is a tervek között szerepel, valamint a szociális létesítmények korszerűsítése és az akadálymentesítés is.	Projektötlet	T1	15 000	2022-2024
Repülőtér fejlesztés kis gépek, magángépek, helikopterek számára	Olyan megfelelő infrastruktúrával ellátott, korszerű repülőtér kialakítása tervezett, amely business jet-ek fogadására alkalmas. Pl. kifutó fejlesztése és kapcsolódó kiszolgáló infrastruktúrájának fejlesztése.	Részletes koncepcióterv	T1	8 000	2024-2027
Regionális ipari digitális innovációs központ létrehozása Nyíregyházán	A fejlesztés célja egy regionális ipari digitalizációs központ létrehozása, amely a térség azon kis- és középvállalatait szolgálná ki, akik számára előnyökkel szolgál az ipari digitalizáció. A központnak egyesítheti a nemzetközi legjobb gyakorlatokat, a helyi szakértelmet és a kapcsolati tőkét.	Projektötlet	T1	1 460	2024-2027
Coworking irodaház létrehozása és start-upok támogatása	Egy megfelelően felszerelt coworking iroda egyrészt kiszolgálja azon nagyszámú mikrovállalkozást és kkv-t, amelyek nem képesek tartósan saját, exkluzív irodát bérelni, másrészt lehetővé tenné, hogy a város ne csupán nyers irodaterületet, hanem egy szolgáltatáscsomaggal kiegészített, komplex irodai funkciót adhasson bérbe. Nyíregyházán kiemelt hangsúlyt szükséges fektetni a helyi ökoszisztéma felkarolására és támogatására, amelybe többek között a fiatal tehetségek, a start-upok, a digitális átállás is beletartozik.	Projektötlet	T1, T7	1 000	2024-2027

Projekt címe	A projekt tartalmának bemutatása	A projekt előkészítettsége	Kapcsolódó ITS tematikus célok*	A projekt indikatív forrásigénye (millió Ft)	Tervezett ütemezés
"A" kategóriás irodaház építése, kialakítása	A projekt keretében kialakításra, felépítésre kerül egy a 21. századi igényeknek megfelelő A/A+ kategóriás irodaház Nyíregyháza belvárosához közel, amely alkalmas BSC (business service center) és SSC (shared service center) szektorban működő cégek, valamint helyi vállalkozások magas színvonalú iroda igényeinek kiszolgálására.	Projektötlet	T1	10 000	2024-2027
Jókai tér 4-6. szám alatti ingatlan fejlesztése – KKV szolgáltató- és inkubátorház kialakítása	A funkció nélküli, felújításra szoruló belvárosi épület fejlesztésének célja kezdő vállalkozások számára inkubátor ház, közösségi terek kialakítása. A projekt keretében az épület teljes külső és belső felújítása megvalósul.	Projektötlet	T1	500	2024-2027
Nyíregyházi Foglalkoztatási Paktum folytatása	A Nyíregyházi Foglalkoztatási Paktum célja a foglalkoztatás hosszú távú fejlesztése, a város munkaerőpiaci helyzetének javítása. A paktum projekt folytatására a Magyar Kormány 1,5 Mrd Ft többlettámogatást biztosít.	Megkezdett	T1	1 500	2017-2023
Bokortanya program, helyi termék fejlesztés, körforgásos gazdaság kialakítása	A helyi termékek előállításának, fogyasztásának, vásárlásának ösztönzése, a helyi ellátási láncok megerősítése és a termékek fogyasztókkal történő megismertetése – a város egyedi, bokortanyás szerkezetéből adódó lehetőségek kiaknázása.	Részletes koncepcióterv	T1	1 500	2023-2027
LaunchIt - Kezd el ma	A program célja, hogy a város támogassa a vállalkozás indítást. A projekt keretében megtörténne a létrejövő vállalkozások bértámogatása, a vállalkozói tevékenység megkezdéséhez szükséges szaktanácsadás költségeinek támogatása, valamint a vállalkozás működéséhez szükséges új eszközök beszerzésének / bérlésének támogatása. A programot a helyi gazdaságfejlesztési szervezet koordinálja.	Részletes koncepcióterv	T1	500	2023-2027
A helyi gazdaságfejlesztést célzó, beszállítói válást elősegítő program	A program célja, hogy rendezvényeken és helyi platformon keresztül kapcsolatfelvételi lehetőséget biztosítson a helyi nagyvállalatok és KKV-k között, ezáltal elősegítve, hogy a helyi KKV-k beszállítói válhassanak (rendezvények, beszállítói adatbázis)	Részletes koncepcióterv	T1	50	2023-2027
Városi - megyei kombinált mikrohitel alap	A hitelképes, de nem bankképes vállalkozók, társas vállalkozások támogatása.	Részletes koncepcióterv	T1	1 000	2023-2027
Szociális Mikrohitel és vállalkozói mentor program	A gazdasági aktivitás támogatása hitelkonstrukciókkal (forgóeszköz és beruházási hitel). Családi gazdák, őstermelők és egyéni vállalkozók támogatása, társas vállalkozások, amelyek nem rendelkeznek más finanszírozási konstrukciós lehetőségekkel.	Részletes koncepcióterv	T1	1 000	2023-2027
Felsőoktatás és szakképzés fejlesztése					
Nyíregyházi Szakképzési Centrum intézményeinek fejlesztése	A fejlesztések célja a szakképzési intézmények infrastruktúrájának fejlesztése, az épületek belső felújítása: – Nyíregyházi SZC Széchenyi István Technikum és (Városmajor utca 4., Árok u 48.) – Nyíregyházi SZC Inczedy György Szakképző Iskola és Kollégium – Nyíregyházi SZC Sipkay Barna Technikum – Nyíregyházi SZC Wesselényi Miklós Technikum és Kollégium – Nyíregyházi SZC Bánki Donát Műszaki Technikum és Kollégium – kollégium épület – Nyíregyházi SZC Zay Anna Technikum és Kollégium -iskola és kollégium épület	Projektötlet	T2	9 000	2022-2023

Projekt címe	A projekt tartalmának bemutatása	A projekt előkészítettsége	Kapcsolódó ITS tematikus célok*	A projekt indikatív forrásigénye (millió Ft)	Tervezett ütemezés
Építőipari szakmunkás oktatási centrum létrehozása	Cél, hogy a városban már jelen lévő vagy más városban élő, de helyi gyökerekkel rendelkező fiatalok számára egy kedvező, megtartó erővel bíró szakképzési oktatási rendszer alakuljon ki (szakcégek bevonásával), amelyen keresztül biztosítható, hogy ezek a szakképzésben tanult fiatalok a jövőjüket a városban tervezzék, ezzel is elősegítve a város fejlődését.	Projektötlet	T2	2 000	2024-2026
Nyíregyházi Egyetem fejlesztései	Az Egyetem fejlesztései fontos szerepet töltenek be a város jövőbeli fejlődése szempontjából. A Nyíregyházi Egyetem 2021. augusztus 1-től alapítványi fenntartású, államilag elismert közhasznú szervezetként működő magán felsőoktatási intézményként látja el feladatait. Az Egyetem tervezett fejlesztései egyéb forrásból valósulnak meg.	Projektötlet	T2	-	2022-2027
Gazdasági ágazatokhoz igazodó oktatásfejlesztés	Hiányszakmák képzésének beindítása, az ahhoz kapcsolódó technikai és szakmai háttér kiépítése, amelyen keresztül elérhető a piaci igényekhez szabott felnőttképzés.	Projektötlet	T2	2 000	2023-2027
Együttműködés a megyei és városi önkormányzat, a régióban található egyetemek és szakképzési centrumok között	A beavatkozás célja az együttműködés erősítése, közös képzések indítása, cégek és intézmények igényeihez alkalmazkodó kompetencia fejlesztő képzések megvalósítása.	Projektötlet	T2	120	2023-2027
K+F+I együttműködés a Nyíregyházi Egyetem és a gazdasági szereplők között	Vállalkozások versenyképességének javítása piacorientált kutatás-fejlesztési és innovációs tevékenységek támogatásával. Az együttműködések elsősorban az agrármolekuláris kutatás (élelmiszerkutatás), környezetvédelmi kutatás területén valósulhat meg (de nem kizárólagosan).	Projektötlet	T2	2 000	2023-2027
Új képzések indítása a Nyíregyházi Egyetemen	Új képzések indítása a Nyíregyházi Egyetemen – Nemzetköziesítés – angol nyelvű képzések – A repülőmérnöki képzés, valamint a felsőfokú pilótaképzés és az utánpótlás biztosítás fejlesztése – Határon túli képzések indítása	Projektötlet	T2	520	2022-2027
Humán szolgáltatások fejlesztése					
Bölcsőde fejlesztések Nyíregyházán (9 intézmény)	A bölcsődei szolgáltatások fejlesztését célzó beavatkozások hozzájárulnak a gyermeket nevelő munkavállalókat, családokat támogató, megtartó városi környezet kialakításához. A projekt keretében fejlesztendő intézmények a következők: – Katica Bölcsőde (Tóke u. 1.) – Nefelejcs Bölcsőde (Sarkantyú u. 30-36.) – Babaház Bölcsőde (Krúdy Gyula u. 30.) – Ózike Bölcsőde (Vécsey köz 31.) – Napsugár Bölcsőde (Dália u. 1.) – Micimackó Bölcsőde (Stadion u. 8/a) – Aprajafalva Bölcsőde (Fazekas J. tér 13.) – Bóbita Bölcsőde (4400 Nyíregyháza, Tas u. 1-3.) – Hóvirág Bölcsőde (Malom u. 5.)	Projektötlet (projekt-elemenként változó)	T3	829	2022-2024

Projekt címe	A projekt tartalmának bemutatása	A projekt előkészítettsége	Kapcsolódó ITS tematikus célok*	A projekt indikatív forrásigénye (millió Ft)	Tervezett ütemezés
Óvoda fejlesztések Nyíregyházán (35 intézmény)	A projekt keretében fejlesztendő intézmények a következők: – Eszterlánc Északi Óvoda: Kerekerdő Tagintézmény, Posta u. 2. telephely, Gyöngyszem Tagintézmény, Tas utca 1-3. telephely, Napsugár Tagintézmény, Nyitnikék Tagintézmény, Gyermekmosoly Tagintézmény, Csillagszem Tagintézmény, Homokvár Tagintézmény – Gyermek Ház Déli Óvoda – Gyermek Ház Déli Óvoda, Kincskereső Tagintézmény, Virág utcai Tagintézmény, Manóvár Tagintézmény, Csicsergő Tagintézmény, Pitypang Tagintézmény, Mandabokor telephely, Rozsrétbokor telephely, Kassa utcai telephely, Felsősíma telephely, Bóbita Tagintézmény, Butykatelep telephely – Búzaszem Nyugati Óvoda – Aranykörte Tagintézmény, Gyermekkert Tagintézmény, Városmajori Tagintézmény, Benczúr téri Tagintézmény – Tündérváros Keleti Óvoda – Tündérváros Keleti Óvoda, Ligeti Tagintézmény, Kikelet Tagintézmény, Nefelejcs Tagintézmény, Margaréta Tagintézmény, Koszorú úti telephely, Orgonasíp Tagintézmény, Élet úti telephely, Százasorszép Tagintézmény	Projektötlet	T3	3 127	2022-2024
Borbánya, Kállói út 109. alatt régi iskolaépületben bölcsőde kialakítása	A régi iskola épületében indokolt egy bölcsőde kialakítása. A területi egyenlőség miatt indokolt lehet max. 2 csoportos bölcsőde, azzal, hogy figyelembe kell venni a város területén létrejövő bölcsőde fejlesztéseket és meg kell vizsgálni az önkormányzati fenntartású bölcsődék férőhelyeinek alakítását.	Projektötlet	T3	117	2024-2027
Óvodai közösségi programok	<ul style="list-style-type: none"> – Bűnmegelőzési programok – „Pindur-Pandur” és „Ovi zsarú” program kiterjesztése – Digitális csoportnapló – Óvodabusz – Határon innen és túl, szakmai tapasztalatcsere – Jó gyakorlatok megosztása, támogatása – Közösségi kertek, ÖKO ovi kertek – XXI. századi digitális technika alkalmazása az óvodákban – Óvodások számára kihelyezett ismeretterjesztő programok szervezése: Nyíregyháza nevezetességeinek meglátogatása – Épített és természeti környezeti szemléletformálás kisgyermek korban – Különböző szakmák népszerűsítése kisgyermekkorban 	Projektötlet	T3	480	2022-2027
Nyíregyházi Tankerületi Központ intézményeinek fejlesztése	A fejlesztések célja a köznevelési intézmények infrastruktúrájának fejlesztése, az épületek belső felújítása: – Bem József Általános Iskola – Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Nyíregyházi Tagintézménye – Krúdy Gyula Gimnázium – Nyíregyházi Móríc Zsigmond Általános Iskola Kertvárosi Tagintézménye – Nyíregyházi Móríc Zsigmond Általános Iskola Virág u. – Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium Zelk Zoltán Angol és Német Kéttannyelvű Tagintézmény – Nyíregyházi Kölcsey Ferenc Gimnázium	Projektötlet	T3	4 950	2022-2023

Projekt címe	A projekt tartalmának bemutatása	A projekt előkészítettsége	Kapcsolódó ITS tematikus célok*	A projekt indikatív forrásigénye (millió Ft)	Tervezett ütemezés
	<ul style="list-style-type: none"> – Kodály Zoltán Általános Iskola – Bem József Általános Iskola Kazinczy Ferenc Tagintézmény – Petőfi Sándor Általános Iskola – Nyíregyháza Vasvári Pál Gimnázium – Nyíregyházi Zrínyi Ilona Gimnázium és Kollégium (4400 Nyíregyháza, Széchenyi utca 29-37.) belső felújítása 				
Egyházi fenntartású köznevelési intézmények fejlesztése	A fejlesztés célja a Sója Miklós Görögkatolikus Általános Iskola belső felújítása.	Projektötlet	T3	540	2022
Egészségügyi ellátás infrastrukturális feltételeinek fejlesztése	<p>A fejlesztések célja az egészségügyi alapellátási infrastruktúra fejlesztése</p> <ul style="list-style-type: none"> – Oros, Rozsnyai u. 8.orvosi rendelők felújítása – Fácán u. 2. szám alatti orvosi rendelő felújítása, egészségügyi központ létrehozása – Kistelekiszőlő, Koszorú út 10. egészségügyi központ létrehozása – Nyíregyháza, Dugonics u. 10-12. alatt működő fogorvosi rendelő felújítása 	Projekt-elemenként változó	T3	571	2022-2024
Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ épületeinek fejlesztése	<p>A fejlesztések célja Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ épületeinek fejlesztése</p> <ul style="list-style-type: none"> – Tűzoltó u. 1. komplex felújítása – Nagyvárad u. 2. komplex felújítása – Déli Telephely (Vécsey utca 17.) belső felújítása 	Projektötlet	T3	325	2022-2024
Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ nappali ellátást nyújtó intézményeinek fejlesztése 1.	<p>A fejlesztések célja nappali ellátást nyújtó intézmények fejlesztése</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vécsey köz 2. – Csaló köz 11-13. – Vécsey utca 31. 	Projektötlet	T3	180	2022-2024
Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ nappali ellátást nyújtó intézményeinek fejlesztése 2. (Idősek Klubjai)	<p>A fejlesztések célja Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ Idősek Klubja fejlesztése</p> <ul style="list-style-type: none"> – Nyírszőlősi Idősek Klubja utcafronti kerítés cseréje (Kollégium utca 58.) – Oros, Fő u. 3. 2. sz. Idősek Klubja komplett felújítása – 9. sz. Idősek klubja (Család utca 11.) eszközbeszerzések 	Projektötlet	T3	85	2022-2024
Gyermekek átmeneti otthona (Nyírszőlős, Kollégium utca) fejlesztése	A fejlesztés célja a Gyermekek Átmeneti otthona fejlesztése, belső felújítása	Projektötlet	T3	36	2022-2024
Családok Átmeneti otthona (Tokaji út 1/D) fejlesztése	A fejlesztés célja a Családok Átmeneti otthona fejlesztése: külső közösségi tér kialakítása, udvarfejlesztés, belső felújítás	Projektötlet	T3	134	2022-2024
Bentlakásos intézmények létrehozása	A fejlesztés célja idős emberek számára lehetőség biztosítása kortársakkal, családias, szép környezetben, szeretetteljes közegben élni. Önkormányzati fenntartású bentlakásos intézmények létrehozása a város	Projektötlet	T3	2 545	2024-2027

Projekt címe	A projekt tartalmának bemutatása	A projekt előkészítettség	Kapcsolódó ITS tematikus célok*	A projekt indikatív forrásigénye (millió Ft)	Tervezett ütemezés
	különböző részein (pl. idősek otthonai városrészenként, többféle szolgáltatással, vagy a kötelező feladatellátáshoz tartozó intézményekhez, legalább 2-3 otthon létrehozása).				
Sóstói úti egészségközpont kialakítása	A Jósa András Oktatókórház Sóstói úti telephelyének áttelepítésével egészségközpont, egészségügyi turisztikai centrum kialakítása.	Projektötlet	T3	11 700	2024-2027
Egészségügyi szűrések, prevenció programok	Szűrőbusz, szűrőkamion használata, bérléssel. A létrejött praxisközösségek prevenció programjainak támogatása, a kialakításra kerülő egészségügyi központok megtöltése programokkal. A lakossághoz közelebbi szolgáltatások - akár szakellátások -biztosítása (vérvétel, röntgen, ultrahang, tanácsadás stb.)	Projektötlet	T3	1 000	2022-2027
Életmentő egészségügyi készlet csomag	Minden intézményben legyen biztosított egy olyan csomag, amely tartalmaz vészhelyzet esetére eszközöket: pl. adrenalininjekció, vércukor mérő, vérnyomásmérő stb.	Projektötlet	T3	60	2022-2027
Oltások, oltóanyagok a lakosság számára	Oltások, oltóanyagok biztosítása a lakosság számára, tájékoztató, tanácsadó kampányokkal egybefűzve.	Projektötlet	T3	60	2022-2027
Ki segít a segítőknek? program	Az alkalmazottak mentális megsegítése egyéni, kiscsoportos és csoportos formában. A kiégés megelőzésére és kezelésére szakemberek bevonása, pl. szupervízor, coach, mediátor, életvezetési tanácsadó, pszichológus. Célja: megelőzni a kiégést, megfelelő konfliktus kezelési technikák megismerése.	Projektötlet	T3	70	2022-2027
Programok időseknek	Demenciával élők és hozzátartozóik támogatását biztosító szolgáltatások szervezése, közösségi és érzékenyítő programok. Kondi és Senior parkok létesítése a nappali ellátást nyújtó intézmények udvarain, ahol adott a lehetőség, sport programok szervezése, "versenyek", mozgásprogramok.	Projektötlet	T3	100	2022-2027
Házi segítségnyújtás és az ápolási díj összekapcsolása	Minta projekt az otthonukban élő, ápolásra-gondozásra szoruló személyeknek és családjaiknak. A programba a város területén működő professzionális szolgáltatók bevonása is szükséges.	Projektötlet	T3	100	2022-2027
Szociális szolgáltatások modernizációja	A szociális szolgáltatások modernizációja folyamatosan zajlik, de óriási az adminisztratív teher a munkavállalókra. A papíralapú adminisztráció kiváltása - táblagépekkel és önálló szoftver fejlesztésével automatizálttá válhat az ellátás adminisztrációja. Ehhez a dolgozók informatikai ismereteinek bővítése is szükséges elméleti és gyakorlati képzésekkel.	Projektötlet	T3	200	2022-2027
Drogprevenció programok	Nyíregyháza Megyei Jogú Város stratégiája a drogprobléma visszaszorítása érdekében 2022-2025 alapján drogprevenció programok megvalósítása	Projektötlet	T3	60	2022-2027
Pénzügyi tudatosságot erősítő programok	Oktatási intézményekben történő pénzügyi tudatosságot erősítő kampányok, foglalkozások	Projektötlet	T3	30	2022-2027
Közszolgáltatások fejlesztése	Közszolgáltatások fejlesztése – bölcsőde, óvoda, egészségügyi intézmények, szociális és gyermekjóléti intézmények szolgáltatásainak fejlesztése.	Projektötlet	T3	3 000	2022-2027
Komplex okos város fejlesztési program megvalósítása	A projekt keretében kidolgozásra kerülne a város smart/okos fejlesztési stratégiája, amely mentén konkrét projektek valósíthatók meg (pl. e-közigazgatás fejlesztése, intelligens parkolórendszerek bevezetése stb.)	Projektötlet	T3	15	2023-2024

Projekt címe	A projekt tartalmának bemutatása	A projekt előkészítettsége	Kapcsolódó ITS tematikus célok*	A projekt indikatív forrásigénye (millió Ft)	Tervezett ütemezés
	Közlekedésfejlesztés				
Útépítési program I. ütem	A bokortanyás és a Kistelekiszőlő, Nyírszőlős, Felsőpázsit városrészekben lakóövezeti utak építése I. ütem.	Tervezés folyamatban	T4	2 000	2022-2024
Tiszavasvári út kerékpárút kialakítása Varsó-Derkovits u. között	A Tiszavasvári úti felüljárón a kerékpárút kialakítása hozzájárul a Kertváros városrész elérhetőségének javításához. A projekt keretében megvalósuló kerékpárút kialakítása csökkenti a városi közlekedési veszélyzónák számát.	Tervek rendelkezésre állnak	T4	800	2022-2024
Ungvár sétány "körparkoló" területének rendezése	A csomópont körforgalommá való átalakítása, terület és parkolás rendezése.	Tervek rendelkezésre állnak	T4	300	2022-2024
Sóstói úti csomópontok fejlesztése	Összehangolt jelzőlámpás közúti csomópont kapacitásbővítő tervezése Nyíregyháza, Kossuth utca-Ferenc krt.-Sóstói út -Erdő sor és Sóstói út-Krúdy Gyula utca -Stadion utca csomópontokban.	Tervek rendelkezésre állnak	T4	2 000	2022-2024
Útépítési program II. ütem	A bokortanyás és a Kistelekiszőlő, Nyírszőlős, Felsőpázsit városrészekben lakóövezeti utak építése II. ütem.	Projektötlet	T4	2 000	2024-2027
Sóstóhegy és a 4-es sz. főút direkt kapcsolat kiépítése	Összekötő út építése a 4-es számú főút és Sóstóhegy között, amely a város belső részén jelenleg áthaladó járműforgalom csökkentését szolgálja.	Projektötlet	T4	5 000	2024-2027
Kerékpáros közlekedési hálózat kialakítása	Nyíregyháza közigazgatási területén folyamatosan növekszik a kerékpár használat, köszönhetően a jelentős, hosszan kiépített és létesített kerékpáros létesítménynek. A fejlesztésekkel párhuzamosan a meglévő hálózat további javítása, szakadási pontok szükségszerű megszüntetése indokolt a város több helyszínén ³ a biztonságos kerékpáros közlekedés feltételeinek megteremtése érdekében.	Projektötlet	T4	2 000	2024-2027
Nagykörút- Váci M. utca csomópont fejlesztés	Jelzőlámpás csomópont kialakítása Nagykörút- Váci M. utca csomópontban	Projektötlet	T4	150	2024-2027
Sóstói út- Garibaldi u. csomópont fejlesztése	Jelzőlámpás csomópont kialakítása Sóstói út- Garibaldi u. csomópontban	Projektötlet	T4	150	2024-2027
További út és közlekedési csomópont fejlesztések	Fejlesztéssel érintett helyszínek: – Tünde u. folytatása a Móra F. utcán át északi irányba (4911-es főút - 41-es főút és a 4-es főút összekötése) – A Belváros és a Kertváros városrészek között új közúti kapcsolat fejlesztése – 41-es számú főút és a 4911. sz. út összekötése – Gomba u., Gyűrű u. és Bogyó u. kétirányú, nehézgépjárműforgalom lebonyolítására alkalmas kialakítása – Család utca - Orosi út csomópont fejlesztése – Nyírszőlős- Sóstó összekötése Kótaj érintésével	Projektötlet	T4	21 600	2024-2027

³ Helyszínek: Oros- Napkor között; Kállói út-M3-as autópálya között; Szegfű utca (László utca - Liszt Ferenc utca között kb. 240 m); Sóstói út (Csaló köz – Sóstógyógyfürdő között kb. 2,8 km); Kosbor utca - Pazonyi út szakadási pont megszüntetése (kb. 250 m); Kemecsei út (Fürdő utca – Berenát utca között kb. 900 m); Blaha Lujza sétány – Sóstói út szakadási pont megszüntetése (kb. 180 m); Csongor utca – Tölgyes utca – Berenát utca nyomvonal (kb. 3 km)

Projekt címe	A projekt tartalmának bemutatása	A projekt előkészítettsége	Kapcsolódó ITS tematikus célok*	A projekt indikatív forrásigénye (millió Ft)	Tervezett ütemezés
	<ul style="list-style-type: none"> – Nyírszőlős-Sóstógyógyfürdő/Sóstóhegy összekötése – Kemecei út – Templom utcai csomópont fejlesztése – Kemecei út – Berenát utca csomópont fejlesztése – Korányi városrész tehermentesítő útjának kiépítése - Makay István utca és Vadvirág utca együttes kiépítése 				
További kerékpáros infrastruktúra fejlesztések	Kerékpárút építése a Tünde utca és az Ipari Park között	Projektötlet	T4	2 000	2024-2027
További parkolási infrastruktúra fejlesztések	<p>Fejlesztéssel érintett helyszínek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Univerzum mögötti parkolók átalakítása parkolóházzá – A „Kulturális negyed” parkolási lehetőségének bővítése – Parkoló infrastruktúra fejlesztése Sóstógyógyfürdő egyes területein – Búza téri többszintes parkolólemez kialakítása 	Projektötlet	T4	15 000	2024-2027
Közösségi közlekedési rendszer fejlesztése	A projekt célja a bokortanyás területek közösségi közlekedési eszközökkel való elérése, bokortanya kisbusz-hálózat kialakítása, ezáltal a leszakadó területek felzárkóztatása.	Projektötlet	T4	8 000	2024-2027
Krúdy Gyula utcai autóbusz telephely átköltöztetése a Tiszavasvári útra	Helyi közösségi közlekedést kiszolgáló autóbusz telephely átköltöztetése a Tiszavasvári útra. A helyi közösségi közlekedés biztosítása érdekében korszerű telephely létesítése szükséges, ami a meglévő belvároshoz közeli telephely kiváltását eredményezi. Beruházás keretében a telephelyen korszerű iroda és szerviz komplexum is létesül.	Projektötlet	T4	7 000	2022-2023
Nagykörút négysávósítása	A beruházás célja a Belváros városrészt körülölelő úgynevezett Nagykörút délnyugati szakaszának fejlesztése. A beruházás részeként 1,2 kilométer hosszan a 2X1 sávós útszakasz 2X2 sávossá bővítése, valamint egy új, 60 méter széles híd megépítése valósul meg.	Tervek rendelkezésre állnak	T4	5 600	2022-2024
Kiskörút befejezése a Debreceni útig	Nyíregyháza városának évtizedes terve a város belső "kiskörútjának" összekapcsolása, a közlekedés gyors és biztonságos haladásának elősegítése.	Projektötlet	T4	3 000	2024-2027
Kerékpáros közlekedést népszerűsítést szolgáló programok	A beavatkozás célja a kerékpáros közlekedés ösztönzése, gyalogosok, kerékpárosok, autósok szemléletformálása, programok, akciók megvalósítása, kerékpáros útvonalak kialakítása és népszerűsítése, online alkalmazások létrehozása, a kerékpáros útvonalak fizikai megjelenítése (pl. közlekedési táblák).	Projektötlet	T4	200	2023-2027
Belváros átalakítása, sétáló terület kibővítése	A projekt célja a Belváros gépjárműforgalomtól való tehermentesítése, a zöldfelületek növelésével élhetőbb/gyalogosbarát belvárosi környezet kialakítása. A fejlesztés során a jelenlegi gépjármű forgalom és parkolás a térszín alatt valósulna meg, helyet biztosítva új belvárosi sétálóövezetek és rekreációs területek kialakításához.	Projektötlet	T4	6 000	2024-2027
Intermodális központ fejlesztése	Intermodális csomópont kialakítása a vasútállomás és Petőfi téri buszállomás integrálása révén. A projekt keretében a pályaudvar és környezete felújítása, P+R parkolók építése, közös utastájékoztató rendszer kialakítása, a vasúti és a helyközi autóbusz menetrendek összehangolása valósul meg. (Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.)	Tervek rendelkezésre állnak	T4	15 650	2022-2024

Projekt címe	A projekt tartalmának bemutatása	A projekt előkészítettsége	Kapcsolódó ITS tematikus célok*	A projekt indikatív forrásigénye (millió Ft)	Tervezett ütemezés
Északi-elkerülő út építése	Nyíregyháza- Nyírszőlős- Nyírtura közötti elkerülő út (körgyűrű bezárása) megépítése, amely az átmenő tehergépjármű forgalomtól mentesítené a várost. (Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.)	Tervezés előkészítése folyamatban	T4	-	2024-2027
4-es számú főút Debrecen-Nyíregyháza közötti szakaszának 2x2 sávós gyorsforgalmi úttá építése	Nyíregyháza-Debrecen közötti közlekedés feltételeinek fejlesztése: a 4-es számú főút Nyíregyháza és Debrecen közötti szakaszának 2x2 sávós gyorsforgalmi úttá történő kiépítése. (Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.)	Tervezés előkészítése folyamatban	T4	-	2026-2027
Turizmusfejlesztés					
Jósa András Múzeum fejlesztése – D épület helyén látványraktár építése	A fejlesztés célja a város kulturális negyedében elhelyezkedő Jósa András Múzeum épületének és belső udvarának felújítása, a D épület helyén látványraktár építése.	Terv, engedély rendelkezésre áll	T5	1 500	2022-2024
Sóstói gyógyhely fejlesztése 2. ütem (I. szakasz)	A fejlesztés célja Sóstógyógyfürdő korábban már megkezdett fejlesztéseinek folytatása. Tervezett elemek: Sóstói tavak partfal megerősítése I. ütem, tavak iszapmentesítése, stégek felújítása, sziget hídjának felújítása, tavak vízszint szabályozásának kialakítása, levegőztető szökőkút telepítése, nyilvános illemhelyek létesítése, kerékpárút és járda építése, Parkfürdő főbejárat előtti közterület rekonstrukciója, Székelykapu teljes felújítása; parkolási rendszer fejlesztése, parkolólemez kialakítása	Projektötlet	T5	3 000	2022-2024
Sóstói gyógyhely fejlesztése 2. ütem (II. szakasz)	A fejlesztés célja Sóstógyógyfürdő fejlesztésének folytatása. A fejlesztés következő ütemének elemei: új közpark kialakítása az Igrice csatorna lefedésével, kilátó kialakítása, futópálya, erdőben vezetett kerékpárút, futópálya építése, fürdő tavon sétány híd kialakítása, kerékpárút építése, Sóstói tavak partfal megerősítése II. ütem	Projektötlet	T5	7 000	2024-2027
Sóstói Múzeumfalú turisztikai fejlesztése 2.0	A fejlesztés célja a Múzeumfalú fenntartható, látogatóbarát, családbarát fejlesztése, interaktív, többfunkciós szolgáltatások kialakítása. A fejlesztés keretében tervezett elemek többek között: Sváb porta építése, Csegöldi csűr építése, pihenőhelyek, lóré vasút építése, meglévő épületek felújítása.	Projektötlet	T5	1 000	2022-2024
Sóstói Múzeumfalú fejlesztés - Mese kert projekt	A projekt célja Sóstófürdő látogatóinak Múzeumfaluba történő nagyobb arányú bevonása. A közgyűjtemény szakmai programjára épülő beruházás bővíti a Sóstófürdőn található kikapcsolódási lehetőségeket, továbbá új látogatói csoportokat vonz a Múzeumfaluba.	Terv, engedély rendelkezésre áll	T5	22 000	2024-2027
Nyíregyházi Állatpark – Természetvédelmi, ökológiai mentő és rehabilitációs központ	A fejlesztés keretében a Nyíregyházi Állatpark működtetésében sérült, beteg és mentett állatok gyógyítása és rehabilitációja valósul meg ismeretterjesztő előadások kíséretében. Az érdeklődők egyedülálló módon láthatják sérült és beteg állatok gyógyítását, végig kísérhetik a rehabilitáció folyamatát és az állatok csapatba való visszailleszkedést. A legkorszerűbb technikákat felhasználva a szakemberek kivetítőkön keresztül mutatják be a rehabilitáció folyamatát, a vendégek személyesen, csoportvezetés keretében közvetlen élményt kapnak az állatok gyógyításáról és visszailleszkedéséről.	Terv van, engedély folyamatban	T5	600	2022-2024
Camping fejlesztés Sóstógyógyfürdőn	A projekt általános célja a kemping szolgáltatási színvonalának emelése, kapacitásának bővítése, kihasználtságának javítása.	Projektötlet	T5	6 500	2024-2027

Projekt címe	A projekt tartalmának bemutatása	A projekt előkészítettsége	Kapcsolódó ITS tematikus célok*	A projekt indikatív forrásigénye (millió Ft)	Tervezett ütemezés
Fürdőfejlesztés Sóstón	A projekt átfogó célja az AQUARIUS Élémény- és Parkfürdő infrastrukturális fejlesztése, szolgáltatásainak és kapacitásainak bővítése, a turisták látogatószámának dinamikus emelése, a turisztikai szezon tágítása, a térség gazdaságának diverzifikációja, a helyi gazdaság élénkítése és a foglalkoztatás növelése.	Megvalósíthatósági tanulmány	T5	8 000	2024-2027
Katlan rekonstrukció és szálloda kialakítás Sóstón	A cél egy szabadon alakítható tér létrehozása, amely egyszerűen és gyorsan alakítható sportpályává, koncerttérré vagy rendezvénytérré, továbbá egy Kolping típusú család- és gyermekbarát szálloda kialakítása.	Projektötlet	T5	12 000	2024-2027
Sóstó Szolgáltató Centrum létrehozása	A Sóstógyógyfürdő központi helyén elhelyezkedő kis pavilonok lebontását követően mini bevásárló és szolgáltató központ kialakítása, ahol a nyíregyházi szállóvendégek, valamint a helyiek elintézhetik mindennapi bevásárlásaikat, továbbá megvásárolhatják ajándéktárgyaikat.	Projektötlet	T5	1 000	2024-2027
Svájci Lak komplex felújítása	A projekt keretében a Svájci Lak komplex felújítása valósul meg.	Projektötlet	T5	-	2024-2027
Nyíregyházi Állatpark további fejlesztései	Sóstógyógyfürdő egyik legfontosabb turisztikai desztinációja a Nyíregyházi Állatpark. Az állatpark szolgáltatásainak további fejlesztése kiemelt fontosságú, amelynek további elemei a következők: Medveerdő, Trópusi ház, Madár ház, Afrika ház, Magyar őspark	A tervezési program rendelkezésre áll	T5	17 000	2026-2027
Sóstógyógyfürdő központ tehermentesítése	A fejlesztés célja Sóstógyógyfürdő központi területének gépjármű forgalomtól történő tehermentesítése. A projekt keretében a városrész központi területének gyalogos baráttá történő átépítése, sétányok, zöld felületek és pihenő terek kialakítása, valamint a meglévő elkerülő út 2x1 forgalmi sávossá váló átépítése valósul meg.	Projektötlet	T5	1 000	2024-2027
Kisvasút nyomvonalának tájépítészeti rekonstrukciója	A Nyírvidéki Kisvasút Nyíregyháza MÁV állomás-Sóstógyógyfürdő közötti szakaszának helyreállítása, a vasúti pálya környezetének megújítása.	Projektötlet	T5	2 600	2024-2027
Helyi kulturális közösségfejlesztési folyamat kezdeményezése és megvalósítása	A térség lakosságának kulturális közösségi identitását, együttműködését dinamizáló és fenntartó közösségi akciók, tevékenységek, események, programok, folyamatok megvalósítása. Tudásmegosztó, kommunikációs platformok kialakítása és fenntartása. A helyi hagyományra épülő, de piacépes kézműves tudás gyakorlati elsajátítását elősegítő ismeretátadási programsorozatok, szakkörök támogatása kulturális, közművelődési és szakképző intézmények bevonásával. Ifjúsági közösségfejlesztő és képzési programok, kapcsolódó tevékenységek. Települési pajtaszínházi program fejlesztése	Projektötlet	T5	120	2022-2027
Kulturális, sport, rekreációs fejlesztések					
Júlia fürdő fejlesztése	A fejlesztés célja a belvárosban található Júlia fürdő fejlesztése: statikai felújítás, belsőépítészeti felújítási munkák (festés, burkolás, belső nyílászárók), szolgáltatásfejlesztés, technológia fejlesztés (hidegvizes kút).	Projektötlet	T5	400	2022-2024
Mustárház belső felújítása	A fejlesztés célja az Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda – Mustárház belső felújítása.	Projektötlet	T5	30	2022-2023
Művelődési házak felújítása	Váci Mihály Kulturális Központ egyes művelődési házainak felújítása: – Városmajori Művelődési Ház belső felújítása, – Borbányai Művelődési Ház belső felújítása	Projektötlet	T5	50	2022-2023

Projekt címe	A projekt tartalmának bemutatása	A projekt előkészítettsége	Kapcsolódó ITS tematikus célok*	A projekt indikatív forrásigénye (millió Ft)	Tervezett ütemezés
Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár és fiókkönyvtárak felújítása	Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár központi épületének és 6 fiókkönyvtárának felújítása (Vécsey utcai, Örökösföldi, Sóstóhegyi, Kertvárosi, Nyírszőlősi, Orosi fiókkönyvtárak)	Projektötlet	T5	600	2022-2023
Continental Aréna belső felújítása	A fejlesztés célja a Continental Aréna belső felújítása (küzdőtér, lelátó, raktár, vendégszobák, mosdók korszerűsítése, festés)	Projektötlet	T5	200	2022-2024
Régészeti bázis kialakítása a Fokos utcán	A Fokos utcai épület (D jelzésű épület) felújításának, többfunkciós épületté történő átalakításának célja egy Régészeti Bázis kialakítása – új kiállítótér, valamint egy régészeti kutatóbázis fejlesztése.	Projektötlet	T5	1 160	2022-2024
Új Városi Stadion építése – egyéb forrásból	Nyíregyházi Városi Stadion építése a Nemzeti Stadionfejlesztési Program keretében, Magyarország Kormánya támogatásával. A 8150 férőhelyes stadion, futókör, egyéb kiegészítő épületek átadása 2023. őszén várható.	Megvalósítás folyamatban	T5	19 000	2022-2023
Egészségmegőrző és közösségi sportrendezvények	A beavatkozás célja a lakosság egészségi állapotának javítása. Uszoda, jégpálya, atlétikai centrum, stadion igénybevételeivel tervezett közösségi, szemléletformáló, és egészségmegőrzési programok	Projektötlet	T5	50	2022-2027
Bringa Piknik és Bringa Város programok	A beavatkozás célja a sport népszerűsítése: kerékpáros közlekedés, biztonságos közlekedés városon belül és kívül a kerékpárutakon	Projektötlet	T5	60	2022-2027
Mozdulj Nyíregyháza! programsorozat bővítése	A beavatkozás célja a lakosság egészségi állapotának javítása. Mozdulj Nyíregyháza! Mozduljka elemek bővítése óvodások számára, általános iskolások számára, Mozdulj Egyetem! program, Fitt-Város: rendszeres egészségügyi szűrések a Mozdulj foglalkozásain és fitt eseményein, egészségpiac, városi egészségtérkép készítése	Projektötlet	T5	230	2022-2027
Tirpákok nyomában	A fejlesztés keretében több bokortanya meglátogatásával a tirpák kultúra - élet élményszerű bemutatása valósulna meg. Az országban egyedülálló bokortanyarendszer városi turisztikai kínálatába történő beépítésének célja, hogy a város kétpólusú turizmusa (Sóstó - Nyíregyháza-belváros) hárompólusúvá váljon. A fejlesztés megvalósulásával részben tehermentesíthető lenne Sóstógyógyfürdő és a városba érkező turisták tartózkodási ideje növekedne.	Projektötlet	T5	500	2024-2027
Gyerekbirodalom	A Gyerekbirodalom a 4-16 éves korosztály számára fejlesztett interaktív város, amely a szórakozást és a tanulást valóság-hű szerepjátékokon keresztül ötvözi egybe. A város új turisztikai desztinációja hozzájárul ahhoz, hogy a gyerekek megtanulják a pénz és a munka értékét azáltal, hogy "munkahelyeken" dolgozhatnak játékpénzért, amit a komplexumon belül el tudnak költeni.	Projektötlet	T5	1 000	2024-2027
Nyírvíz palota felújítása	A Nyírvíz-palota Nyíregyháza egyik építészeti és városképileg is legmeghatározóbb eklektikus és szecessziós stílusjegyeket magán viselő műemléke. A projekt az épület teljes átalakítását, belső felújítását magában foglalja, amelynek keretében az épületben apartmanszállodát alakítanak ki. A telek be nem épített részén és a pincszinten mélygarázs kerülne kialakításra.	Projektötlet	T5	5 000	2024-2027

Projekt címe	A projekt tartalmának bemutatása	A projekt előkészítettsége	Kapcsolódó ITS tematikus célok*	A projekt indikatív forrásigénye (millió Ft)	Tervezett ütemezés
Energetikai fejlesztések és élhető település fejlesztés					
Önkormányzati tulajdonú épületek energetikai korszerűsítése	<ul style="list-style-type: none"> – Nyíregyházi Művészeti Szakgimnázium energetikai fejlesztése – Nyíregyházi Művészeti Szakgimnázium Szabolcs Utcai Telephelyének energetikai fejlesztése – Vikár Sándor Zeneiskola-Alapfokú Művészeti Iskola energetikai fejlesztése – Lobogó u. 1-11. szám alatti önkormányzati bérlakás energetikai felújítása – Oros, Rozsnyai u.8. Idősek Otthona energetikai fejlesztése – Waldorf Általános Iskola energetikai fejlesztése – Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ Pacsirta utcai Idősek Otthona energetikai fejlesztése – Júlia Fürdő energetikai fejlesztése – NYÍRTÁVHŐ Kft. épületének energetikai korszerűsítése - Május 1. tér 10/a., Ungvár sétány 29/A, Korányi Frigyes utca 56/a., Ószőlő utca 77., Ószőlő utca 99/a – Nyíregyháza Pazonyi tér 5 szám alatti önkormányzati tulajdonú telephely energetikai korszerűsítése – További önkormányzati épületek energetikai fejlesztése 	Projektötlet / Részletes koncepcióterv	T6	3 800	2022-2024
Napelemek elhelyezése önkormányzati intézményeken	Napelemek telepítése a város egyes önkormányzati tulajdonú intézményeihez kapcsolódóan.	Projektötlet	T6	662	2022-2024
Csapadékvíz elvezető rendszer fejlesztések	Csaló közti csatorna és Lukalaposi rekonstrukciója (a fejlesztéshez kapcsolódóan ITVT kidolgozása)	Tervek rendelkezésre állnak	T6	1 000	2022-2023
	Kertvárosi csatorna: meglévő burkolt nyílt árkos csatorna mederrekonstrukciója (a Derkovits utcától a Tiszavasvári útig), és 2 db földmedrű záportározó kialakítása, tanulmányterv szerint 2000 m ³ és 1000 m ³ méretűek.	Koncepció	T6	900	2022-2023
	Pitypang u, Szőlő u 51, Egres köz, Csabagyöngye u. 35, Cseresznyés utcai főgyűjtő csatorna, Sugár utca északi része, Aranykalász sor- Feketedűlő útkereszteződés tározó	Projektötlet	T6	597	2022-2023
	Városközpontban lévő falazott csatornák állapotfelmérése és kiváltása	Projektötlet	T6	1 000	2024-2027
	Szegfű u. környéke, Kossuth u. környéke, Törzs u. környéke, Szalag u. - Hajdú u. környéke fejlesztése	Projektötlet	T6	1 325	2024-2027
	Tokaji út csapadékvíz-gyűjtő revitalizációja	Projektötlet	T6	500	2024-2027
Síp utca és Egyház utca közötti tömb területén belvárosi szálloda és sétány kialakítása VAGY zöldtetős parkolóház (mélygarázs / parkolóház) kialakítása	A fejlesztés célja a belvárosban található terület városfejlesztési célokhoz igazodó hasznosítása.	Projektötlet	T6	6 500	2024-2027
Ötletpályázat kiírása az Egyház utca – Síp utca közötti terület fejlesztésére	Egyház utca – Síp utca közötti terület fejlesztésére ötletpályázat kiírása.	Projektötlet	T6	20	2022-2023

Projekt címe	A projekt tartalmának bemutatása	A projekt előkészítettsége	Kapcsolódó ITS tematikus célok*	A projekt indikatív forrásigénye (millió Ft)	Tervezett ütemezés
Tiszavasvári úti északi laktanya területének rehabilitációja	Barnamezős terület rehabilitációja	Projektötlet	T6	2 000	2023-2025
Nyírszőlős városrészközpont rehabilitációja	A városrész a lakosság körében kedvelt kertvárosi övezet. A megnövekedő belvárosból kiköltöző lakosság szám indokolja a magasabb színvonalú szolgáltatásokat és környezetet. A jelenlegi városrészközpont ezeket a feltételeket nem tudja biztosítani, ezért annak rehabilitációja szükséges. Közutak, intézmények, közterületek és parkok rehabilitációja	Projektötlet	T6	2 000	2024-2027
Új temető létrehozása	Az Északi temetőben kevés szabad hely van, ezért egy új városi temető kijelölése és a működtetéshez szükséges létesítmények kialakítása a közeljövőben elengedhetetlen.	Projektötlet	T6	-	2024-2027
Két kemencés hamvasztómű építése	Nyíregyházán nem áll rendelkezésre a hamvasztásos temetések lebonyolítását szolgáló hamvasztómű. A projekt kertében a létesítmény megépítése valósul meg. A hamvasztómű építésének ideális helyszíne az újonnan kialakított temetőben lenne.	Projektötlet	T6	-	2024-2027
Nyíregyháza komplex okos város projekt	A projekt elsődleges célja a digitális átállás folyamat megalapozása Nyíregyházán. <ul style="list-style-type: none"> – Hálózatba szervezett okos közösségi pontok kialakítása és működtetése a településrészekben – Meglévő, működő létesítményekben (könyvtár vagy kulturális intézmény) közösségi pontok, ahol az arra rászoruló lakosok számára eszközöket és segítséget biztosítanak digitális ügyintézéshez. – A napelem telepítéssel és energetikai fejlesztésekkel érintett közintézményekben okos mérők felszerelése, az intézmények bevonásával okoshálózat és valós idejű monitoring rendszer kialakítása. – Okos parkolási rendszer kialakítása a belvárosban kísérleti jelleggel – A service design módszer alkalmazásával a digitális közzolgáltatások fejlesztése, körének bővítése; open data stratégia kidolgozása, adatbázisok fejlesztése. – Közterületi térfigyelő kamerarendszer fejlesztése, valós idejű adatgyűjtési funkciókkal kiegészítése – Komplex szemléletformáló program a lakosság és a kisvállalkozások digitális átállását, a fejlesztések eredményeinek népszerűsítését célzó program. 	Projektötlet	T6	250	2023-2024
Zöldterületek fejlesztése					
Belvárosi területek zöldítési programja (Könyök utcai játszótér zöldítése, parkosítása, parkoló építése)	A beavatkozás célja a belvárosi zöldterületek fejlesztése: Könyök utcai játszótér zöldítése, parkosítása, parkoló építése	Tervek rendelkezésre állnak	T6	150	2022-2024
Belvárosi területek zöldítési programja (Fazekas János tér parkosítása)	A beavatkozás célja a belvárosi zöldterületek fejlesztése: Fazekas János tér parkosítása	Projektötlet	T6	300	2024-2027
Belvárosi területek zöldítési programja (Szent Flórián tér parkosítása)	A beavatkozás célja a belvárosi zöldterületek fejlesztése: Szent Flórián tér parkosítása	Projektötlet	T6	150	2024-2027

Projekt címe	A projekt tartalmának bemutatása	A projekt előkészítettsége	Kapcsolódó ITS tematikus célok*	A projekt indikatív forrásigénye (millió Ft)	Tervezett ütemezés
Belvárosi területek zöldítési programja (Család u. - Nád utca közötti terület parkosítása, rendezése)	A beavatkozás célja a belvárosi zöldterületek fejlesztése: Család u. - Nád utca közötti terület parkosítása, rendezése	Projektötlet	T6	200	2024-2027
Belvárosi területek zöldítési programja (Bujtosi városliget bővítése)	A beavatkozás célja a belvárosi zöldterületek fejlesztése: Bujtosi városliget bővítése	Projektötlet	T6	500	2024-2027
Belvárosi területek zöldítési programja (Zombék utca melletti terület rendezése)	A beavatkozás célja a belvárosi zöldterületek fejlesztése: Zombék utca melletti terület rendezése (Plázával szemben) területszerzéssel	Projektötlet	T6	500	2024-2027
Sirály rét fejlesztése	A Sirályrét fejlesztésének célja, hogy a természetvédelmi és élővilág védelmi fejlesztések hozzájáruljanak Nyíregyházán az egészségesebb, fenntarthatóbb környezet biztosításához. A projekt elsődleges célja a lápi terület védelmének, ökológiai sokszínűségének biztosítása, új városi zöldterület kialakítása, fejlesztése, rekreációs és védelmi célú erdőtelepítések megvalósítása.	Tervek rendelkezésre állnak	T6	1 000	2024-2027
Környezetszennyezés és klímaváltozás hatásainak csökkentését szolgáló szemléletformálás, fásítás	A beavatkozás célja a környezeti állapot javítása, levegőszennyezés csökkentése. A program keretében tervezett tevékenységek: lakosság tudatosítása, szemléletformálás, kísérleti jelleggel szenzorok, eszközök biztosítása, fásítás, parkosítás, kutatások, tanulmányok készítése, akciók, média megjelenés.	Projektötlet	T6	500	2023-2027
Városi zöld átállás tervezési folyamata	A beavatkozás célja a városi zöld átállás elősegítése. – Zöld átállás iroda (1-2 fő) létrehozása és működtetése (tervezés koordinálása, projektek fejlesztése, városi klíma platform működtetése stb.) – Városi klímaplatform létrehozása és működtetése a meghatározó szereplők bevonásával (nagyvállalatok, közlekedési szereplők, város cégek, környezetvédelmi hatóság stb.) – Klímasemlegességi akcióterv elkészítése – Városi klíma monitoring rendszer kialakítása és működtetése – Szemléletformálás és tudatosítás a lakosság és más célcsoportok körében – CO ₂ mérési módszertan elkészítése és pilotolása a városra	Projektötlet	T6	450	2022-2024
Környezetvédelmi szemléletformáló tevékenységek, programok megvalósítása	Egyértelmű összefüggés van a környezet és a népesség egészségi állapota között. 1. Új biodiverzitási stratégia kidolgozása, a körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv készítése, tudatosítás, népszerűsítés a lakosoknak, kerekasztal beszélgetések, média megjelenés. 2. Az aktív közlekedési formák (kerékpáros és gyalogos közlekedés) népszerűsítése és segítése: – Szemléletformálás, tudatosítás - iskolai programok, beszélgetések, előadások – Kerékpáros- és gyalogosbiztonságot javító forgalomszervezési és szabályozási megoldások bevezetése – Bringázz a munkába, mobilitási hét megvalósítása – Együttműködési platform cégekkel és intézményekkel az aktív közlekedési formák feltételeinek javítása érdekében – Kampány a kerékpáros és gyalogos közlekedés ösztönzése érdekében – Gyalogos és kerékpárosbarát utcaszintű minta tervek készítése	Projektötlet	T6	300	2023-2027

Projekt címe	A projekt tartalmának bemutatása	A projekt előkészítettség	Kapcsolódó ITS tematikus célok*	A projekt indikatív forrásigénye (millió Ft)	Tervezett ütemezés
	<ul style="list-style-type: none"> – Gyalogos- és kerékpárosbarát fejlesztési projektek előkészítése 3. Természet- és környezetvédelmi szemlélet kialakítása, a természet/környezet értékeinek megismerésére, tiszteletére irányuló szemléletformálás, ökotudatosság erősítése: <ul style="list-style-type: none"> – helyi természeti/környezeti értékek felmérése, értékleltár készítése, és megismertetése a helyi lakossággal, – tematikus kampányok szervezése (pl.: szelektív gyűjtés, természetes vizek megóvása, védett állatok, növények, ökogazdálkodás, vízgazdálkodás) és kapcsolódó kiadványok, médiamegjelenések (aloldal, honlap), – tapasztalatcsere hasonló természeti, turisztikai adottságokkal rendelkező településekkel. 				
Szociális célú városrehabilitáció					
Szociális városrehabilitáció folytatása a Huszártelenen	A társadalmilag és fizikailag is leromlott, szegregálódó területeken történő rehabilitáció elsődleges célja az ott élő lakosság életesélyeinek javítása és a terület további leromlásának megakadályozása. Szociális városrehabilitáció folytatása Huszártelenen, felújítással, bontással, építéssel, infrastruktúra fejlesztéssel.	Projektötlet	T7	2 000	2022-2027
Szociális városrehabilitációs ESZA programok	Cél a szegregátumok területén élők életkörülményeinek fejlesztése, a már megvalósult programok tapasztalatai alapján a programok további folytatása.	Projektötlet	T7	600	2022-2027
Lakhatási feltételek fejlesztése, fiatalok megtartása					
Kert köz 4. szám alatt szolgálati lakások kialakítása	A funkció nélküli, felújításra szoruló épület fejlesztésének célja városi bérlakások (fecske lakások) kialakítása, kezdő vállalkozások számára inkubátor ház kialakítása. A projekt keretében az épület teljes külső és belső felújítása megvalósul.	Projektötlet	T7	500	2024-2027
Szociális bérlakások építése, fecskeházak építése	A szociális bérlakások/fecskeházak kialakításának célja a kevesebb jövedelemmel rendelkező, nem megfelelő lakhatási körülmények között élők, valamint a friss házások, fiatal családok lakhatásának támogatása.	Projektötlet	T7	3 000	2024-2027
Ifjúsági programok – fiatalok megtartása	A fiatalok megtartása fő célkitűzése a városnak. Az Ifjúsági koncepcióban meghatározott tevékenységek, programok támogatása, koncepció felülvizsgálata, kutatás, tanulmánykészítés	Projektötlet	T7	500	2022-2027
"Fejleszt-Elek" fejlesztő és módszertani kuckó gyermekeknek, szülőknek, pedagógusoknak	Megnövekedett az átlagtól eltérő fejlettségű gyermekek száma (pl. óvoda éretlen, részképesség zavaros, BTMN, Sajátos nevelési igényű: autista, Down szindróma, enyhe-, középsúlyos értelmi sérült). Nehéz ezeknek a problémáknak a felismerése és elfogadtatása a családokkal, és az óvoda dolgozóival. A kuckó segítséget nyújthatna szakemberek bevonásával a felismerésben, az elfogadásban és a fejlesztési utak kijelölésében és az óvoda választásban.	Projektötlet	T3, T7	60	2022-2027
Bokortanyák közösségfejlesztési program	A VIII. században kialakult tanyabokor településszerkezet Nyíregyháza egyedi és sajátos településformája. Tervezett tevékenységek: multifunkcionális tér kialakítása (a nagyobb bokortanyákon szolgáltató központok létrehozása, amely kiszolgálja a környező, elszórtan vagy kisebb bokrokban élőket is, és helyet biztosít az önkormányzati szolgáltatások, képviselők részére is), közszolgáltatások elérésének biztosítása, helyi közösségfejlesztő műhelyek, népfőiskolai jellegű előadások, képzések, amelyek elsősorban a környezettudatos, ökotudatos kiskerti gazdálkodást támogatja, foglalkoztatást segítő programok, sport programok stb.	Projektötlet	T7	1 500	2023-2027
Közösségfejlesztési panel program	Nyíregyházán három nagy lakótelep található, heterogén összetételű lakótelepi közösségekkel. A lakótelepeken, illetve azok közelében a Család- és Gyermekeiérti Központnak megtalálhatóak a részlegei, amelyek megfelelő átalakítással központjaul szolgálhatnak a tervezett lakótelepi közösségi és ifjúsági	Projektötlet	T7	1 500	2023-2027

Projekt címe	A projekt tartalmának bemutatása	A projekt előkészítettsége	Kapcsolódó ITS tematikus célok*	A projekt indikatív forrásigénye (millió Ft)	Tervezett ütemezés
	munkának. Tervezett tevékenységek: Közösségfejlesztő iroda létrehozása - hátrányos helyzetű egyének, családok segítése, életkörülményeinek javítása, a lakóközösség számára szolgáltató-, szervező-, tájékoztató tevékenység. Közösségi profil készítése az aktuális szükségletek beazonosítása céljából. Közösségi terek kialakítása a fiatalok számára (ifjúsági klubok). Településrészekhez kötődő tematikus rendezvények. Iskolai szünetekben szervezett programok.				
Iskolai programok	A beavatkozás célja iskolai programok megvalósítása, pl. lemorzsolódást segítő programok, mentorálási program az iskolákban. Épített és természeti környezeti szemléletformálás, különböző szakmák népszerűsítése kisgyermekkorban	Projektötlet	T7	500	2022-2027
A fiatal tehetségek megtartásának és foglalkoztatásának ösztönzése Nyíregyházán	A program célja, hogy a városban már jelen lévő vagy esetleg más városban élő, de helyi gyökerekkel rendelkező tehetséges fiatalok számára egy kedvező, megtartó erővel bíró rendszer alakuljon ki, amely keresztül biztosítható, hogy ezek a fiatalok helyben is megtalálják számításaikat és a jövőjüket a városban tervezzék. A program 12 havi bértámogatás igénylésére nyújt lehetőséget, előírva 1 év kötelező tovább foglalkoztatást is.	Projektötlet	T7, T1	500	2022-2027
Gondoskodó Kollégium Felzárkóztatási Program	A program célja egy olyan oktatási - képzési és intézményfejlesztési elképzelés megvalósítása, amely lehetőséget kínál a térség hátrányos helyzetű, tehetséges fiataljainak a közép- és a felsőoktatásba való bekerülési esélyének megteremtésér. A program összekapcsolja a köznevelési és felsőoktatási szegmenseket.	Projektötlet	T7	180	2022-2027

* Tematikus célok:

- T1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás
- T2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer
- T3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások
- T4. Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés
- T5. Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus
- T6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat
- T7. Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom

5 ANTISZEGREGÁCIÓS PROGRAM

5.1 Szegregátumok Nyíregyházán

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia részét képező Antiszegregációs Program kidolgozása a következő lépésekből áll:

- szegregátumok, illetve szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása,
- az azonosított területek helyzetelemzése,
- célkitűzések és beavatkozások megfogalmazása.

A szegregált, illetve szegregációval veszélyeztetett terület definícióját a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet tartalmazza: „**szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett terület:** szegregációs mutatóval lehatárolt olyan egybefüggő terület, amelyen az alacsony társadalmi státuszú családok koncentráltan élnek együtt vagy a társadalmi státuszcsökkenés jelei tapasztalhatók, ezért a területen közösségi beavatkozás szükséges; szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett terület lehet egy önálló településrész, de részét képezheti egy vagy több településrésznek is”.

A szegregátumok azonosítását a KSH végzi el a **népszámlálási adatokból** előállított **szegregációs mutató** (legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül) alapján. Szegregátumnak azon területek minősülnek, ahol a szegregációs mutató 35% feletti és a területen élő népesség száma eléri az 50 főt. Szegregáció által veszélyeztetett terület esetén a határérték 30%.

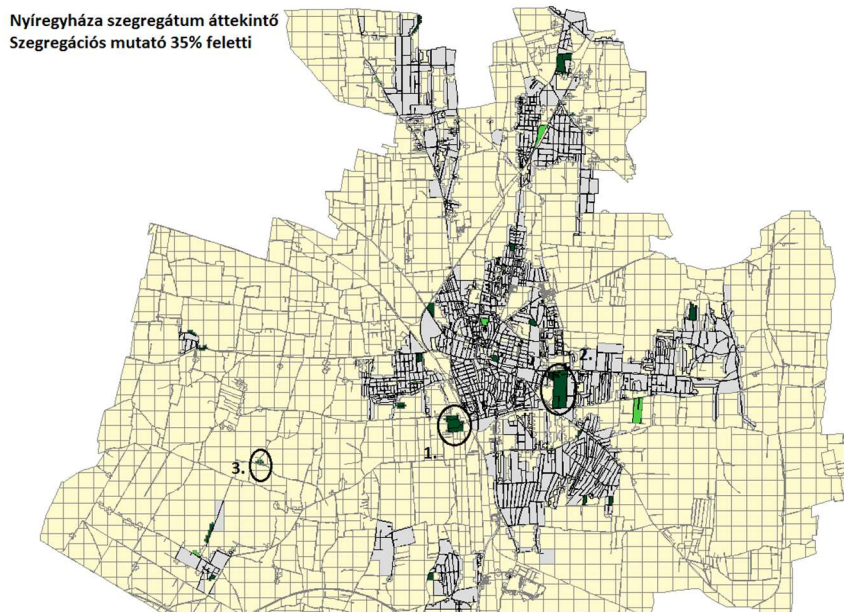
Jelenleg a 2011-es népszámlálási adatoknál frissebb adatok nem állnak rendelkezésre, így a város korábbi ITS-ben (2014) szereplő lehatárolás érvényes. A következő népszámlálás (2022) eredményei alapján javasolt az Antiszegregációs program teljes körű felülvizsgálata.

Az elmúlt évtizedek folyamatos és átgondolt komplex beavatkozásainak köszönhetően jelentős javulás történt a szegregátumok helyzetében és az ott lakók életminőségében. Míg a 2011. évi népszámlálási adatok⁴ alapján a Központi Statisztikai Hivatal Nyíregyházán 3 szegregált területet jelölt ki, 2021-re már csak két szegregátum maradt a városban:

- 1. szegregátum – Huszártelep (Bottyán J. u. - Huszár tér - vasút - Huszár tér - Orgona u. - belterületi határ),
- 3. szegregátum – Polyákbokor külterület.

⁴ A 2022. évi népszámlálást követően a KSH felülvizsgálja a szegregátumok lehatárolását és rendelkezésre bocsátja a szegregátumokra, illetve a szegregáció által veszélyeztetett területekre vonatkozó aktuális adatokat.

15. ábra: A szegregátumok elhelyezkedése Nyíregyházán

Forrás: KSH, 2011

Az azonosított szegregátumok főbb mutatóit az alábbi táblázat tartalmazza.

5. táblázat: A szegregátumok demográfiai, munkaerőpiaci és lakhatási adatai a KSH 2011. évi népszámlálási adatai alapján

Mutató megnevezése	Nyíregyháza	1. szegregátum Huszártelep	3. szegregátum Polyákbokor
Lakónépesség száma	119 746	849	153
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	15,0	34,5	31,4
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	65,0	59,1	58,8
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	20,0	6,4	9,8
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	10,9	72,5	64,4
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	26,6	0,9	0,0
Lakásállomány (db)	51 274	263	39
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	4,6	63,5	53,8
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	40,2	78,1	78,9
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	7,4	58,8	55,6
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	56,1	21,2	20,2
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	34,3	63,5	62,8
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	28,4	87,3	78,9
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	53,1	74,2	79,1
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	13,5	49,8	40,6
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	8,3	32,9	25,0

Mutató megnevezése	Nyíregyháza	1. szegregátum Huszártelep	3. szegregátum Polyákbokor
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	3,7	62,4	51,4
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	7,7	74,4	24,3

Forrás: KSH népszámlálási adatok 2011

A problémák hátterében több tényező áll, az alacsony iskolai végzettség és a munkanélküliség, valamint a munkakeresés feladásából adódó inaktivitás. A rendszeres munkajövedelem hiányában az érintettek kiszolgáltatott helyzetben, rossz anyagi körülmények között élnek. A jövedelemhiány több problémát is okozhat (depresszió, önpusztító magatartásformák, agresszió, bűnözés), súlyos gond a gyermekszegénység és ezáltal a szegénység újratermelődése.

5.2 Korábbi antiszegregációs terv megvalósításának nyomonkövetése

A város korábbi antiszegregációs programja nyolc, a szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedést fogalmazott meg.

1. Oktatási integráció és felzárkóztatás,
2. A szociális szolgáltatások és ellátások hozzáférhetőségének biztosítása,
3. A foglalkoztatási lehetőségek bővítése és a foglalkoztathatósághoz szükséges készségek és képességek kialakítása,
4. Az egészségügyi állapot javítása elsősorban prevenciós szolgáltatásokkal, továbbá az egészségügyi szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférhetőséggel,
5. Az adott lakóterület rugalmas és gyors elérhetőségének biztosítása,
6. A lakhatási feltételek átfogó javítása,
7. A szegregátumból integrált környezetbe való elköltözés támogatása,
8. A társadalmi kohézió erősítése szemléletformáló és közösségépítő akciókkal.

A tervezett intézkedések megvalósulását az alábbi táblázat foglalja össze.

6. táblázat: Nyíregyháza Megyei Jogú Város 2014-ben elfogadott Antiszegregációs Programjának megvalósulása

Intézkedés	Megvalósulás leírása
1. Oktatási integráció és felzárkóztatás	<p>A szolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés minden gyermek számára biztosított a város területén, amely többek között az alábbi intézkedésekkel valósul meg:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iskolai körzethatárok kijelölése a jogszabályoknak megfelelően – különös tekintettel a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet gyermeke arányára – történik (ebben az Önkormányzatnak véleményezési jogköre van). • Az óvodai körzethatárok meghatározása a jogszabályoknak megfelelően történik (önkormányzati hatáskör). • A TOP-6.9.1.-16-NY1-2017-00001 számú, Közösen a kiúttért programban többek között: iskolai felzárkóztató program, tehetséggondozó program, művészetpedagógiai programok, nyári iskolaelőkészítő tábor óvodásoknak, Meséd program, korai fejlesztés, állapot- felmérés szülői tanácsadással, sportfoglalkozások és

Intézkedés	Megvalósulás leírása
	<p>programok, hagyományőrző estek, zenei programok, hangszeres oktatás, nyelvi programok, kézműves foglalkozások, ifjúsági klub, játszóház stb. valósultak meg.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A TOP-6.9.1.-16-NY1-2017-00001 számú, Közösen a kiútert a társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok elnevezésű programban 8 fő szociális munkás alkalmazásával folyamatos szociális munka biztosított a családok segítése, támogatása érdekében. • A pályázati programon kívül a Nyíregyházi Család és Gyermejkölési Központnak telephelye működik a Huszár lakótelepen, közvetlen, settlement típusú szociális munka folyamatosan biztosított évtizedek óta. <p>A közösségi közlekedés biztosítása: kiterjedt autóbushálózat és helyi autóbusz közlekedési kedvezmény biztosítja a köznevelési intézmények elérhetőségét.</p>
<p>2. A szociális szolgáltatások és ellátások hozzáférhetőségének biztosítása</p>	<p>A szociális és gyermekjóléti ellátások folyamatosan biztosítottak a szegregátumok területén. Ez jelenti azt, hogy közvetlenül a területen (Huszár lakótelepen, Polyákbokorban) működnek egyes szolgáltatások (családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás mindkét helyszínen, étkeztetés, házi segítségnyújtás, nappali ellátás), valamint a város területén működtetett egyéb közszolgáltatások elérhetők minden lakos számára. A szociális szakemberek jelenlétével biztosított a folyamatos szociális munka. A Huszár lakótelepen kialakított új helyszínen, megújult körülmények között működik a Nyíregyházi Család-és Gyermejkölési Központ telephelye. Polyákbokorban pedig konténer és földterület vásárlásával teremtette meg az önkormányzat a szolgáltatások nyújtásának infrastrukturális hátterét.</p> <p>Az Önkormányzat nemcsak a kötelező szolgáltatásokat nyújtja, hanem számos támogatást, szolgáltatást, programot valósít meg önerő, illetve pályázati forrás felhasználásával. Az Önkormányzat tevékenységét kiegészíti, támogatja az egyházi és civil szervezetek által megvalósított programok, nyújtott szolgáltatások.</p>
<p>3. A foglalkoztatási lehetőségek bővítése és a foglalkoztathatóságához szükséges készségek és képességek kialakítása</p>	<p>A szegregátum jelleg meghatározása szegregációs mutató alapján történik, amelyben meghatározó a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korú lakosságon belül. A két mutató tehát a képzettség és a foglalkoztatottság mértéke. Ennek javítása érdekében számos közfoglalkoztatási program és képzés valósult és valósul meg. A munkaerő-piaci feladatokat ellátó hivatalok által szervezett képzési, foglalkoztatási programok mellett a „Közösen a kiútert” programban egyrészt munkaerőpiaci beilleszkedést segítő programok és az önálló jövedelemszerzésre való képesség kialakítását, fejlesztését célzó programok voltak, másrészt ösztöndíj és önkéntes programok és képzések indultak. A képzések célja a hiányzó, rendes korban meg nem szerzett általános és/vagy szakmai ismeretek, végzettségek felnőttkori megszerzése, valamint a munkaerőpiaci státusz megtartása, erősítése. A projekt keretében különböző motivációs eszközök működtek: pénzbeli támogatás (képzési megélhetési támogatás), foglalkoztatási mentorok, akik a programok ideje alatt személyes támogatást biztosítottak és segítettek a felmerülő nehézségek megoldásában, továbbá bevonásra került a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztálya is.</p> <p>Utóbbi kiemelt figyelmet fordít a hátrányos helyzetűek sikeres munkaerőpiaci (re)integrációjára (pl. képzések szervezése, képzési támogatás biztosítása, munkaerőpiaci szolgáltatások nyújtása, munkaközvetítés, bértámogatás stb.). Ezt a folyamatot tovább erősítette a 2017-ben létrehozott Nyíregyházi Foglalkoztatási Paktum is, amelynek keretében az Önkormányzat keretében működő paktumiroda – a Kormányhivatallal közösen – közreműködik a</p>

Intézkedés	Megvalósulás leírása
	munkaerőpiaci kereslet és kínálat egyensúlyának megteremtésében (TOP-6.8.2-15-NY1-2016-00001 azonosító számú projekt).
4. Az egészségügyi állapot javítása elsősorban prevenciók szolgáltatásokkal, továbbá az egészségügyi szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférhetőséggel	<p>Az egészségügyi alapellátás keretében a háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ellátás, az ügyeleti ellátás és a védőnői szolgáltatás a város lakossága számára folyamatosan működik. Az alapellátási körzetek kialakításával az egyenlő esélyű hozzáférés mindenki számára biztosított. Az ellátásban résztvevő orvosok, védőnők, egészségügyi szakemberek a szegregátumok fejlesztését segítő programok tervezésében és megvalósításában aktívan részt vettek.</p> <p>A pályázati programok keretében a jobb egészségi állapot elérése céljából egészségügyi szűrések, orvosi tanácsadás, sportfoglalkozások valósultak meg.</p>
5. Az adott lakóterület rugalmas és gyors elérhetőségének biztosítása	<p>Kiterjedt autóbuszhálózat és a hátrányos helyzetű gyermekek számára nyújtott helyi autóbusz közlekedési kedvezmény biztosítja a különböző szolgáltatások elérhetőségét. A város autóbuszhálózata 2020-ban újult meg, ami az egész városi hálózatot érintette. Az Önkormányzat folyamatosan nyomon követi a lakossági igényeket, kéréseket. Az új nyíregyházi vonalhálózat és menetrend kialakításakor kiemelt figyelmet fordítottak a szegregátumok elérhetőségére: Huszártelepére a 9, 9E, 9Y, valamint a 95 és 95L járatokkal lehet eljutni, míg Polyákbokor elérhetőségét a H35 járat biztosítja.</p>
6. A lakhatási feltételek átfogó javítása	<p>A lakáskörülmények javítása érdekében végzett munka eredménye hosszabb távon értékelhető. Az elmúlt években a szegregátumok területén található önkormányzati tulajdonú lakások száma nem növekedett, sőt csökkent egyrészt lakások lebontásával, másrészt azzal, hogy közösségi terek nyíltak lakások helyein.</p> <p>A Keleti lakótelepen a lakások komfort nélküliek voltak, csak elektromos közműcsatlakozással rendelkeztek. A műszaki állapotuk rendkívül rossz, helyreállításuk gazdaságtalan volt. A NYÍRVV Nonprofit Kft. már 2013-ban leállította a bérlakások bérbeadását a lakótelepen, a megüresedő lakásokat lefalazták, illetve, amikor műszakilag lehetséges volt, akkor lebontották.</p> <p>A Huszár lakótelepen a „Szociális városrehabilitáció Nyíregyháza szegregált területein” című projekt keretében 187 lakás újult meg, egyrészt kívülről és belülről, másrészt külsőleg.</p> <p>Az Önkormányzat a lakosság lakhatási körülményeinek javítását az infrastrukturális fejlesztéseken túl különböző pénzügyi és természetbeni támogatásokkal, szolgáltatásokkal segíti. A lakhatás, mint alapvető szükséglet biztosítása, illetve az ezzel kapcsolatos lakossági terhek csökkentése érdekében többfajta támogatást, szolgáltatást biztosított a város területén élők – így a szegregátumok területén élők – számára is. Ezek között említjük a lakásfenntartási támogatást, az adósságkezelési szolgáltatást, tűzifa juttatást, a Rászoruló Életének Segítése Közalapítvány támogatását a hátrálékkal küzdők számára, a családsegítés keretében a tanácsadást. Jelentős támogatásnak bizonyul a lakbértámogatási rendszer, amelynek a lényege, hogy a szociális bérlakások egy részénél, ha a háztartás a jövedelemének több mint 12%-át lakbérre költi, úgy lakbértámogatást kap szociális, jövedelmi, vagyoni helyzetét és a támogatható lakás nagyságát figyelembe véve. A támogatás mértéke a támogatható lakás nagyság előzetesen – támogatás nélkül – számított lakbér költsége és a háztartás jövedelme 12%-ának a különbsége.</p>
7. A szegregátumból integrált környezetbe való elköltözés támogatása	<p>Az Önkormányzat segíti a szegregátumok területén élők integrált környezetbe történő költözését.</p> <p>A „Szociális városrehabilitáció Nyíregyháza szegregált területein” című projekt keretében integrált környezetben megújult 5 lakás, amelybe a szegregátumok területéről költöztek családok. Ezenkívül a város közigazgatási területén, integrált környezetben található önkormányzati tulajdonú bérlakásokba is költöztek családok a szegregátumokból, valamint több család önállóan vásárolt</p>

Intézkedés	Megvalósulás leírása
	lakást vagy oldotta meg lakhatását integrált környezetben. Mindezeket segítik az előzőekben felsorolt támogatások, szolgáltatások.
8. A társadalmi kohézió erősítése szemléletformáló és közösségépítő akciókkal	<p>Az intézkedéshez kapcsolódóan mind a „Közösen Polyákbokorért”, mind a „Közösen a kiútért” című projekt keretein belül történtek beavatkozások:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szomszédsági megbeszélések • Közösségi akciók • Ifjúsági csoport • Családi napok • Helyi identitást és közösségi kohéziót erősítő zenés-táncos programok • Roma búcsú • Helyi tudásfeltárás • Kulturális és hagyományőrző programok • Sportfoglalkozások és -programok • Sportrendezvények • A tervezett fejlesztések elfogadtatását segítő, valamint mediációs és antidiszkriminációs programok (Roma Integrációs Nap és egyéb rendezvények, csoportfoglalkozások)

5.3 Antiszegregációs intézkedések

5.3.1 A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések (a település egészét érintő és az egyes szegregátumokra vonatkozó fejlesztések, programok meghatározása)

7. táblázat: A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések

Cél	Intézkedés	Felelős	Lehetséges forrás
Hátrányos helyzetű lakosság felzárkóztatása az oktatás területén	A jó minőségű oktatáshoz való hozzáférés biztosítása	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Nyíregyházán működő oktatási intézmények	TOP Plusz EFOP Plusz
A munka világába való visszatérés és a tartós munkavállalás támogatása	Közfoglalkoztatási program folytatása	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata NYÍRVV Nonprofit Kft.	BM
	A foglalkoztathatóságot javító felnőttképzési programok folytatása	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Nyíregyházán működő, felnőttképzéssel foglalkozó intézmények	TOP Plusz EFOP Plusz
	Munkáltatói érzékenyítő programok	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	TOP Plusz EFOP Plusz
	Munkahelyi mentorprogramok	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal	TOP Plusz EFOP Plusz
A társadalmi összetartás erősítése	A társadalmi kohézió erősítése szemléletformáló és közösségépítő akciókkal	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Nyíregyházi Család- és Gyermejkölési Központ	TOP Plusz EFOP Plusz

Cél	Intézkedés	Felelős	Lehetséges forrás
	Sportfoglalkozások, rendezvények, programok szervezése	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	TOP Plusz EFOP Plusz
A szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása	A közszolgáltatásokat biztosító intézmények infrastrukturális fejlesztése	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Az érintett intézményeket fenntartó szervezetek	TOP Plusz
	Szociális szolgáltatásokhoz és ellátáshoz való hozzáférés javítása	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ	TOP Plusz EFOP Plusz
A lakhatás feltételeinek és a lakókörnyezet állapotának javítása	Közösségi terek fejlesztése	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	TOP Plusz
	A szegregált területek infrastrukturális fejlesztése	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	TOP Plusz
	Az érintett szegregátumok jobb elérhetőségének biztosítása infrastrukturális fejlesztéssel és a közösségi közlekedés szervezésével	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Volánbusz Zrt.	TOP Plusz
Az egészségi állapot javítása	A hátrányos helyzetű lakosság egészségi állapotának javítása gyógykezelések elérhetővé tételével	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	TOP Plusz EFOP Plusz
	Pszichológiai tanácsadás biztosítása	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	TOP Plusz EFOP Plusz

5.3.2 A fejlesztések szegregációs hatásának kivédésére hozott intézkedések

Az ITS keretében tervezett fejlesztésekkel szemben alapvető elvárás, hogy ne idézzék elő zárványok, szegregátumok kialakulását, és semmilyen formában ne erősítsék a szegregációs folyamatokat. Ennek eléréséhez a következő intézkedések végrehajtása szükséges:

- az előző alfejezetben megfogalmazott intézkedések minél nagyobb arányú beépítése a tervezett fejlesztésekbe
 - egyfelől önálló antiszegregációs tartalmú projektek kidolgozásával – akár nagyobb volumenű akcióterületi vagy tematikus projektként, akár kisebb költségvetésű, de lokálisan hatékony projektként,
 - másfelől lehetőség szerint más projektekben való megjelenítéssel (pl. egy, a szociális vagy egészségügyi szakemberek számára szervezett képzés tematikájába beépíthető a hátrányos helyzetű személyekkel való eredményes együttműködéshez szükséges készségek elsajátítása is);
- az antiszegregációs szemlélet maximális érvényesítése az egyes projektek előkészítése és megvalósítása folyamán, amellyel többek között megelőzhető, hogy egy-egy fejlesztéssel érintett városrész felértékelődése spontán népeségcseréhez, dzsentrifikációhoz vezessen – önmagát felerősítő negatív folyamatokat idézve elő a település más területein;

- tényleges társadalmi párbeszéd és partnerség városi, akcióterületi és – szükség esetén – projektszinten egyaránt, amely során fontos, hogy a partnerség túllépjen a szokásos formákon, és valóban aktív együttgondolkodás jöjjön létre (ezáltal megakadályozható a vélt vagy valós társadalmi konfliktusok manifesztálódása);
- a szegregátumban élők foglalkoztatásának elősegítése a projekt-megvalósítás során (ez részben a közfoglalkoztatás keretében teljesíthető, részben pedig előírható közbeszerzési feltételként).

5.3.3 A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések

8. táblázat: A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések

Cél	Intézkedés	Felelős	Lehetséges forrás
Hátrányos helyzetű lakosság felzárkóztatása az oktatás területén	A hátrányos helyzetű diákok felkészítése a közép- és felsőfokú oktatási rendszerben való helytállásra	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Nyíregyházán működő oktatási intézmények	TOP Plusz EFOP Plusz
	Tanulást segítő ösztöndíjprogramok	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	TOP Plusz EFOP Plusz
	Iskolai felzárkóztató és lemorzsolódást megelőző programok	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Nyíregyházán működő oktatási intézmények	TOP Plusz EFOP Plusz
	Tanoda programok	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Nyíregyházán működő oktatási intézmények, civil szervezetek	TOP Plusz EFOP Plusz
A munka világába való visszatérés és a tartós munkavállalás támogatása	Munkavállaláshoz szükséges készségek, kompetenciák fejlesztése	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal	TOP Plusz EFOP Plusz
A társadalmi összetartás erősítése	Ifjúsági közösségi és kulturális programok szervezése	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ	TOP Plusz EFOP Plusz
A lakhatás feltételeinek és a lakókörnyezet állapotának javítása	Szociális bérlakások felújítása	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	TOP Plusz
	Integrált lakókörnyezetbe való költöztetés támogatása	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	TOP Plusz
Az egészségi állapot javítása	Egészségügyi szűrőprogramok megvalósítása	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	TOP Plusz EFOP Plusz
	Drogprevenció	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	TOP Plusz EFOP Plusz

6 A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI

6.1 Külső összefüggések

Az ITS megalkotása során hangsúlyosan figyelembe kell venni azokat a nemzetközi, országos, megyei és helyi dokumentumokat, amelyek meghatározzák a szak- és fejlesztéspolitikai kereteket. Az alábbiakban bemutatásra kerülnek azok a koncepciók, stratégiák, programok és egyéb dokumentumok, amelyek céljaihoz a nyíregyházi célrendszernek is illeszkednie kell.

6.1.1 Nemzetközi szintű fejlesztési dokumentumokhoz való illeszkedés

Nyíregyháza ITS-ének átfogó, horizontális és tematikus céljai teljes mértékben összhangban állnak az **Európai Unió 2021-2027-es időszakra vonatkozó szakpolitikai célkitűzéseivel**.

Az Európai Parlament és a Tanács vonatkozó CPR rendelettervezete (COM(2018) 375 final, 2018/0196(COD)) határozta meg a 2021-2027 közötti időszak 5 szakpolitikai célkitűzését:

1. Intelligensebb Európa – innovatív és intelligens gazdasági átalakulás,
2. Zöldebb, karbonszegény Európa – tiszta és méltányos energetikai átállás, a zöld és kék beruházás, a körforgásos gazdaság, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és a kockázatmegelőzés és -kezelés
3. Jobban összekapcsolt Európa – mobilitás és regionális IKT-összekapcsoltság,
4. Szociálisabb Európa – a szociális jogok európai pillérének végrehajtása,
5. A polgárokhoz közelebb álló Európa – a városi, vidéki és part menti térségek fenntartható és integrált fejlesztése helyi kezdeményezések révén.

Az alábbi táblázat bemutatja, hogy az egyes európai uniós célkitűzésekhez mely nyíregyházi célok illeszkednek.

9. táblázat: Illeszkedés az EU tematikus célkitűzésekhez

Európai Unió 2021-2027 célkitűzések	Nyíregyháza ITS 2021	
	Átfogó célok	Tematikus célok
(1) Intelligensebb Európa	<ul style="list-style-type: none"> Növekvő jövedelem, fejlett, értékteremtő gazdaság 	<ul style="list-style-type: none"> 1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás 2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer
(2) Zöldebb, karbonszegény Európa	<ul style="list-style-type: none"> Fenntartható, élhető, vonzó környezet 	<ul style="list-style-type: none"> 6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat
(3) Jobban összekapcsolódó Európa	<ul style="list-style-type: none"> Növekvő jövedelem, fejlett, értékteremtő gazdaság Fenntartható, élhető, vonzó környezet 	<ul style="list-style-type: none"> 4. Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés
(4) Szociálisabb Európa	<ul style="list-style-type: none"> Egészséges, aktív, összetartó társadalom 	<ul style="list-style-type: none"> 3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások 7. Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom

Európai Unió 2021-2027 célkitűzések	Nyíregyháza ITS 2021	
	Átfogó célok	Tematikus célok
(5) A polgáraihoz közelebb álló Európa	<ul style="list-style-type: none"> Növekvő jövedelem, fejlett, értékteremtő gazdaság Fenntartható, élhető, vonzó környezet Egészséges, aktív, összetartó társadalom 	<ul style="list-style-type: none"> 1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás 2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer 3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások 4. Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés 5. Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus 6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat 7. Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom

A **Duna Régió Stratégia** a kelet-közép-európai régió kiemelt fejlesztési dokumentuma, amely 4 pillérrel és 11 prioritási területtel rendelkezik. A 4 pillér, illetve a hozzájuk kapcsolódó prioritások a következők:

- A. A Duna régió összekapcsolása a többi régióval
- PA 1/a A mobilitás és a multimodalitás fejlesztése - belvízi hajóutak
 - PA 1/b A mobilitás és az intermodalitás fejlesztése - vasúti közúti és légi közlekedés
 - PA 2 A fenntartható energia használatának ösztönzése
 - PA 3 A kultúra és az idegenforgalom, valamint az emberek egymással való kapcsolatteremtésének előmozdítása
- B. Környezetvédelem a Duna régióban
- PA 4 A vizek minőségének helyreállítása és megőrzése
 - PA 5 Környezeti kockázatok kezelése
 - PA 6 A biodiverzitás, a táj, valamint a levegő- és talajminőség megőrzése
- C. A jólét megteremtése a Duna régióban
- PA 7 Tudásalapú társadalom kialakítása a kutatás, az oktatás és az információs technológiák segítségével
 - PA 8 A vállalkozások versenyképességének, beleértve a vállalkozások közötti regionális együttműködések (klaszterek) fejlesztésének támogatása
 - PA 9 Az emberi erőforrásba és képességekbe való befektetés
- D. A Duna régió megerősítése
- PA 10 Az intézményrendszer kibővítése és az intézményi együttműködés megerősítése
 - PA 11 Együttműködés a biztonság javítása és a szervezett és súlyos bűncselekmények elleni küzdelem érdekében

A stratégia átfogó, horizontális és tematikus célkitűzésével illeszkedik a Duna Régió Stratégia pilléreihez és prioritásaihoz, azok megvalósulásához teljes mértékben hozzájárul.

6.1.2 Nemzeti szintű fejlesztési programokhoz való illeszkedés

6.1.2.1 Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK)

A **Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK)** az ország társadalmi, gazdasági, valamint ágazati és területi fejlesztési szükségleteiből kiindulva egy hosszú távú jövőképet, valamint fejlesztéspolitikai célokat és elveket határoz meg. A koncepció jövőképe szerint Magyarország 2030-ban Kelet-Közép-Európa egyik vezető gazdasági és szellemi központja lesz, lakosságának biztonságos megélhetést biztosító, az erőforrások fenntartható használatára épülő versenyképes gazdasággal, azzal összefüggésben gyarapodó népességgel, megerősödött közösségekkel, javuló életminőséggel és környezeti állapottal.

Az OFTK-ban megfogalmazott magasabb rendű jövőképhez, célokhoz és elvekhez a Nyíregyháza ITS-ének is illeszkednie kell. Az összhangot a következő táblázat mutatja be.

10. táblázat: Illeszkedés az OFTK céljaihoz

OFTK	Nyíregyháza ITS
Átfogó fejlesztési célok	Átfogó célok
Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés	Növekvő jövedelem, fejlett, értékteremtő gazdaság
Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom,	Egészséges, aktív, összetartó társadalom
Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme	Fenntartható, élhető, vonzó környezet
Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet	Növekvő jövedelem, fejlett, értékteremtő gazdaság Egészséges, aktív, összetartó társadalom Fenntartható, élhető, vonzó környezet
Szakpolitikákban érvényesítendő specifikus célok	Tematikus célok
Versenyképes, innovatív gazdaság	T1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás T2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer
Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság	T3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások T5. Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus
Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás	T1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás
Kreatív tudásalapú társadalom, piacképes készségek, K+F+I	T2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer
Értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom	T7. Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom
Jó állam: szolgáltató állam és biztonság	T3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások
Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme	T4. Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés

OFTK	Nyíregyháza ITS
	T6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat
Területi specifikus célok	Tematikus célok
Az ország makroregionális szerepének erősítése	T1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás T2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer T5. Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus
A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat	T2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer T3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások
Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése	T1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás T7. Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom
Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése	T6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat
Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés	T1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás
Összekapcsolt terek: az elérhetőség és a mobilitás biztosítása	T4. Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés

6.1.2.2 Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030

Nyíregyháza gazdasági fejlődésében kiemelt szerepet tölt be a turizmus, ezért az ilyen irányú beavatkozásoknak illeszkednie kell a **Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030** víziójához is, amely szerint a magyar turizmus 2030-ban

1. a fenntartható gazdasági fejlődés húzóágazata lesz,
2. minőségi élménykínálatot nyújt,
3. innovatív megoldásokat alkalmaz,
4. erős turisztikai országmárkára épül,
5. biztosítja az elérhetőséget és a széles körű hozzáférést,
6. vonzó karriert kínál,
7. hozzájárul közösségeink és értékeink védelméhez,
8. táplálja a hazaszeretetet.

Ennek eléréséhez a Nyíregyháza ITS az alábbi városi, illetve városrészi szintű céljaival járul hozzá:

- T5: Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus
- 6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat
- T7: Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom
- V1: A Belső lakóterület (Belváros) városközponti és közösségi funkcióinak megerősítése és vonzerejének növelése
- V7: A Sóstó környéki területek (Sóstógyógyfürdő, Sóstóhegy, Korányi kertváros) turisztikai, rekreációs és zöldfelületi funkciójának további fejlesztése

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata elkötelezett a turisztikai kínálat és szolgáltatások további bővítése és minőségének fejlesztése iránt, hiszen egyedi adottságainak köszönhetően ez a helyi gazdaság egyik húzóágazata.

6.1.2.3 Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia

A fenntarthatóság, a klímaadaptáció és a reziliencia egyre fontosabb szempontok a városfejlesztésben, amelyeket Nyíregyházának is fokozottan figyelembe kell venni stratégiája megalkotása és az abban foglaltak végrehajtása során. Emiatt meg kell vizsgálni a városi célrendszer illeszkedését a **Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiához**, amelynek átfogó céljai a következők:

- Fenntartható fejlődés egy változó világban: Az éghajlatváltozás nemzeti (természeti, humán és gazdasági) erőforrásainkat veszélyezteti. Cél az élıhetőség tartós biztosítása Magyarországon, természeti értékeink, erőforrásaink (termőföld, ivóvíz, biológiai sokféleség), és kulturális kincseink megőrzése, valamint az emberi egészség kiemelt védelme. Cél továbbá a fenntartható, tartósan fennálló (tartamos) fejlődés, amely az erőforrások takarékos és hatékony használatát feltételező gazdasági fordulatra és életmódváltásra épül, elősegítve a területi különbségek mérséklődését.
- Adottságaink, lehetőségeink és korlátaink megismerése. Az éghajlatváltozás jelenségének, természeti hatásainak, területi jellemzőinek és társadalmi–gazdasági következményeinek feltárása tudományos megalapozottságú elemzéseket igényel. A tervezési bizonytalanságok csökkentése és az intézkedések hatékonyságának nyomon követése érdekében, továbbá a döntéshozatal támogatására komplex monitoring rendszer, valamint térinformatikai támogatottságú alkalmazkodási és mérséklési elemző-értékelő mechanizmusok fejlesztése szükséges, amely az intézkedések hatékonyságának ellenőrzéséhez is alapul szolgál. A kibocsátás-csökkentés és az alkalmazkodás költséghatékony lehetőségeinek feltárásához célirányos kutatási–fejlesztési, innovációs tevékenységekre kell támaszkodni.

A specifikus célkitűzések:

- Dekarbonizáció,
- Az éghajlati sérülékenység területi vizsgálatának térinformatikai megalapozása,
- Alkalmazkodás és felkészülés,
- Éghajlati partnerség biztosítása.

Nyíregyháza ITS-e nagymértékben hozzájárul a fenti célok eléréséhez, egyik horizontális célja a **Zöld, környezetbarát Nyíregyháza**. A városfejlesztés egyik kulcsterülete a fenntartható fejlődés biztosítása, ezért Nyíregyháza városfejlesztési stratégiájának fontos horizontális célja a zöld, energiahatékony, klímasemleges megoldások, technológiák alkalmazása a gazdasági, társadalmi, környezeti beavatkozások területén. A zöld szempont valamennyi tematikus célkitűzésnek részét képezi.

6.1.2.4 Északkelet-magyarországi Gazdaságfejlesztési Zóna stratégiai fejlesztési terve

Fontos területi dokumentum az **Északkelet-magyarországi Gazdaságfejlesztési Zóna stratégiai fejlesztési terve** (2020). Az Északkelet-magyarországi Gazdaságfejlesztési Zóna létrehozásának célja Borsod-Abaúj-Zemplén, Hajdú-Bihar, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok, Nógrád és Szabolcs-Szatmár-Bereg

megyék országhatárokon átnyúló hatású, átfogó fejlesztése. A gazdaságfejlesztés fókuszában a zóna húzóágazatai, a jármű- és gépipar, a vegyipar, a műanyag- és gumiiipar, az egészségipar, az elektronika és IT, a mezőgazdaság és a ráépülő feldolgozóipar, valamint a turizmus áll. Az Északkelet-magyarországi Gazdaságfejlesztési Zóna stratégiai fejlesztési terve a zóna megyéinek és megyei jogú városainak helyzetelemzésén alapul.

A stratégiai célok három fejlesztési területet céloznak, valamint a stratégiai célok mellett megjelenik a zóna szintű együttműködés megerősítését támogató szemléletmód.

Stratégiai célok – beavatkozások:

- Gazdasági versenyképesség növelése
 - Befektetésösztönzés
 - Helyi gazdaság stratégiai ágazatainak fejlesztése
- Társadalmi innováció fejlesztése
 - Oktatásfejlesztés
 - Települési megtartóerő fejlesztése
 - Zónán belüli együttműködések fejlesztése
- Területi infrastruktúra fejlesztése
 - Gazdaságfejlesztést és munkaerőmobilitást szolgáló infrastrukturális fejlesztések
 - Klímaváltozáshoz való alkalmazkodás, környezetfejlesztés, zöldgazdaság

A 3 stratégiai célon és 7 beavatkozáson belül 26 intézkedés került azonosításra.

Nyíregyháza ITS-e illeszkedik a zóna stratégiai tervéhez, a zónában található megyei jogú városok – így Nyíregyháza MJV is – elkészítették a bemeneti inputként szolgáló stratégiai tervüket.

6.1.3 Megyei szintű területfejlesztési dokumentumokhoz való illeszkedés

2020-2021 folyamán a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat kidolgozta és elfogadta a 2021-2027-es időszakra vonatkozóan a **Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Konceptiót** és a **Területfejlesztési Programot**, annak stratégiai és operatív programrészét.

A dokumentumok Szabolcs-Szatmár-Bereg megye 2030-ra vonatkozó jövőképét az alábbiak szerint fogalmazzák meg: “2030-ban Szabolcs-Szatmár-Bereg megye egy olyan hely, ahol jó élni.” A helyzetértékelés fő következtetései és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye 2030-ra elérni kívánt jövőképe alapján meghatározásra került a megye fejlesztésének célrendszere, a következő időszakra vonatkozó átfogó, stratégiai és horizontális célok. A területfejlesztési koncepció **három átfogó célt** fogalmaz meg, amelyek tükrözik a megye értékvalasztását, a fejlesztési célkitűzések fő irányát:

1. Az aktív megye – Értékteremtő foglalkoztatás és az aktivitás növelése
2. A szolidáris megye – A mélyszegénység felszámolása és a leszakadó térségek felzárkóztatása
3. A vonzó megye – Vonzó természeti, társadalmi, kulturális és gazdasági környezet megteremtése

A három átfogó cél elérése érdekében **hét stratégiai cél** került kijelölésre, amelyek közül négy tematikus cél, három területi cél. A kitűzött célok elérése az intelligens, fenntartható, befogadó növekedés, reziliencia, valamint a népesség- és családvédelem (mint horizontális célok) jegyében történik. A megfogalmazott stratégiai célok elérése érdekében támogató **prioritások** kerültek

meghatározásra. A stratégiai célok rendszeréhez hasonlóan a prioritások egy része tematikus (a megye teljes területét érintő, ágazati szemléletű prioritások), míg más részük területi fókuszú.

A megye fejlődésében a **megyeszékhely fejlesztése** kulcsfontosságú, ezért Nyíregyházára vonatkozóan önálló stratégiai cél és ahhoz kapcsolódóan önálló prioritás került kijelölésre.

- 5. stratégiai cél: Fejlett centrum – a megye gazdasági-foglalkoztatási, közszolgáltatási és kulturális centrumának fejlesztése
- 5. prioritás: A megyeszékhely komplex, integrált fejlesztése

A megyeszékhelyre vonatkozó prioritás az alábbi tervezett intézkedéseket foglalja magában:

- A megyeszékhely gazdaságának foglalkoztatásorientált fejlesztése
- A közlekedési hálózat fejlesztése
- A megyeszékhely turisztikai fejlesztése
- Közszolgáltatások fejlesztése, középületek infrastrukturális és energiahatékonysági fejlesztése, sport- és egészségfejlesztések
- Városrehabilitáció, közterületek fejlesztése
- Bokortanyák fejlesztése

Nyíregyháza ITS-ének célrendszere és tervezett beavatkozásai teljes mértékben összhangban állnak a megyei területfejlesztési dokumentumokkal.

6.1.4 Városi szintű fejlesztési programokhoz való illeszkedés

6.1.4.1 Az önkormányzat gazdasági programjával való összhang

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 2020-ban fogadta el a 2020-2024-re szóló Gazdasági Programját, amely meghatározza Nyíregyháza legfontosabb gazdaságpolitikai, fejlesztési célkitűzéseit, az egyes ágazatok fejlődési irányát. A gazdasági program céljai a következők:

- Nyíregyháza város gazdasági, pénzügyi egyensúlyának megteremtése, a város és polgárai gazdasági növekedésének elősegítése,
- A nyíregyházi polgárok életminőségének, életszínvonalának növekedéséhez szükséges feltételrendszer megteremtése és fenntartásának elősegítése,
- Nyíregyháza város történelmi hagyományaira, értékeire, természeti adottságaira, geopolitikai helyzetére építkezve meghatározzon egy olyan jövőképet, amely képes a mindenkori költségvetési helyzetekhez alkalmazkodva érvényre juttatni a település fejlesztési célkitűzéseit, valamint az ehhez szükséges infrastrukturális eszközök, pénzügyi, adó és hitelpolitikai, intézményi feltételrendszerét megteremteni és fenntartani,
- Összefoglalja a város fejlesztéspolitikájának fő irányait, és meghatározza azokat a feladatokat, amely a kitűzött célok eléréséhez szükségesek, és hosszú távon meghatározzák az önkormányzat döntéseit
- A program összefoglalja Magyarország fejlesztéspolitikájának rendszerét, ezen belül azon pályázati területeket, amelyek meghatározzák a városfejlesztés irányát, megalapozva ezzel az egyes ágazati koncepciók összehangoltságát.

A Nyíregyháza ITS-ében megfogalmazott célok szorosan illeszkednek a város Gazdasági Programjában megfogalmazott célkitűzésekhez, azok megvalósulását nagymértékben elősegítik.

6.1.4.2 A települési környezetvédelmi programmal való összhang

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Környezetvédelmi Programjának (2015-2020) átfogó célkitűzése, hogy hozzájáruljon a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosításához, amit három stratégiai cél elérésével tart biztosítottnak:

- Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása,
- Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata,
- Az erőforrás-takarékosság és a -hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése.

A stratégia 13 környezetvédelmi célprogramot tartalmaz:

1. A levegőtisztaság védelme
2. Talajvédelem
3. Vízvédelem
4. Csapadékvíz elvezetés
5. Élővilág, természetvédelem
6. Köztisztaság
7. Közlekedésszervezés
8. Hulladékgazdálkodás
9. Zajvédelem
10. Környezeti ismeretek, környezettudatosság közvetítése a lakosság részére
11. Települési és épített környezet védelme
12. Energiagazdálkodás
13. Környezetbiztonság

Nyíregyháza ITS-ének céljainak kijelölése során kiemelten hangsúlyos szempont a városi környezet állapotának javítása, valamint a természeti értékek védelme. A város Környezetvédelmi Programjához az alábbi horizontális és tematikus célok illeszkednek:

- Horizontális cél: Zöld, környezetbarát Nyíregyháza
- Átfogó cél: Fenntartható, élhető, vonzó környezet
- Tematikus cél: T4. Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés, T6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat

A „Zöld, környezetbarát Nyíregyháza” horizontális cél áthatja a város valamennyi fejlesztési irányát, hiszen a gazdaság-társadalom-környezet valamennyi területén elengedhetetlen a zöld átálláshoz való hozzájárulás.

6.1.4.3 A helyi esélyegyenlőségi programmal való összhang

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 2018-ban fogadta el 2018-2023. évi **Helyi Esélyegyenlőségi Programját (HEP)**.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja értelmében Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával kinyilvánítja elkötelezettségét az alábbi célok megvalósítása iránt:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelménye,

- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elve,
- diszkriminációmentesség,
- szegregációmentesség,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedések megtétele,
- a köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik a fenntartókkal.

A HEP értelmében Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának legfontosabb célja a Nyíregyházán élő állampolgárok jólétének biztosítása, életminőségének folyamatos javítása, olyan támogatói környezet működtetésével, amely erősíti a közösséghez és a lakóhelyhez kötődést és a társadalmi szolidaritást. Nyíregyháza olyan település kíván lenni, amely kiemelt figyelmet, ha kell pozitív diszkriminációt alkalmaz a veszélyeztetett célcsoportok számára. Cél, hogy az önkormányzat tudatos intézkedéseinek hatására a hátrányos helyzetű csoportok felzárkózási esélyei, életminőségük és életük önálló irányításának lehetőségei javuljanak.

Nyíregyháza ITS-ének céljai illeszkednek a Helyi Esélyegyenlőségi Program céljaihoz, kiemelten az alábbi területeken:

- Átfogó cél: Egészséges, aktív, összetartó társadalom
- Tematikus célok: T3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások, T7. Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom

6.1.4.4 Illeszkedés a településrendezési eszközökhöz

Nyíregyháza MJV Önkormányzata a település teljes közigazgatási területére vonatkozóan új településrendezési eszközöket készít.

Jelenleg a következő településrendezési eszközök vannak hatályban:

- 117/2005. (V. 4.) határozat Nyíregyháza Város **településszerkezeti tervének** és leírásának elfogadásáról
- 21/2007. (VI. 12.) KGY rendelet Nyíregyháza Város **Helyi Építési Szabályzatáról** és Szabályozási tervének elfogadásáról

Nyíregyháza fejlesztési és rendezés dokumentumai egymással összhangban kerülnek kidolgozásra, illetve megújításra.

6.2 Belső összefüggések

6.2.1 A célok logikai összefüggései

Nyíregyháza ITS-e a jövőkép és átfogó célok elérése érdekében 7 városi szintű tematikus célt és 10 városrészi (területi) célt jelöl ki a következő 10 éves időszakra.

- A tematikus célok lefedik a városfejlesztés legfontosabb tématerületeit, és együttesen hozzájárulnak az átfogó célok, illetve a város jövőképeinek megvalósításához.
- A területi célok egy-egy városrész fejlesztésének irányait jelölik ki, és hozzájárulnak a tematikus és átfogó célok eléréséhez.

A tematikus és területi célok egymással összefüggésben állnak (a tematikus és területi célok összefüggéseit a 3.3. fejezet mutatja be részletesen).

6.2.2 A célok és a helyzetértékelésben beazonosított problémák

Az ITS átfogó, tematikus és területi célkitűzései a Megalapozó vizsgálat helyzetértékelésében azonosított problémák, gyengeségek, illetve az adottságok és lehetőségek figyelembevételével kerültek meghatározásra.

11. táblázat: A célok és a helyzetértékelésben beazonosított problémák, adottságok kapcsolata

Célok	Erősségek	Gyengeségek
T1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás	<ul style="list-style-type: none"> - Nyíregyházán széleskörű szakképzési kínálat áll rendelkezésre, duális képzések működnek - Egyre tudatosabb a város befektetésösztönzési és vállalkozásfejlesztési tevékenysége - Több húzóágazat is jelen van a városban, jelentős gumi- és műanyagipari cégek működnek 	<ul style="list-style-type: none"> - Bizonyos területeken mennyiségi és minőségi munkaerőhiány jellemző - A keresetek alacsonyabbak az országos átlagnál - A vállalkozásokat összefogó szervezetek közötti kapcsolatok nem jellemzőek, a tevékenységükben sok a párhuzamosság - A város vállalkozásoktól származó iparüzési adóbevétele koncentrált (néhány nagy cég dominál) - A kiépített iparterületek nagy részben megteltek, a szabad iparterületek alapinfrastruktúrája hiányos
T2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer	<ul style="list-style-type: none"> - A lakosság képzettségi mutatói javultak az elmúlt évtizedekben - Több egyetem is működik a városban - Találhatóak kutatóintézetek a városban - A városban közel 30 éve működik inkubátorház - A várost széleskörű nemzetközi kapcsolatrendszer, erős nemzetközi beágyazottság jellemzi 	<ul style="list-style-type: none"> - A felsőoktatásban résztvevő hallgatók száma mind a képzési hely, mind az intézmény székhelye szerint csökkenő tendenciát mutat - A más városokban, illetve külföldi felsőoktatási intézményekben továbbtanuló helyi fiatalok közül sokan nem térnek vissza Nyíregyházára - A K+F ráfordítások és projektek száma alacsony
T3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások	<ul style="list-style-type: none"> - Nyíregyházán az óvodai férőhelyek száma az elmúlt években folyamatosan bővült, az óvodák felújítása folyamatosan zajlik - A város oktatási adottságai kedvezőek (infrastruktúra, oktatás színvonala) - Kiépült a szociális és egészségügyi ellátó rendszer 	<ul style="list-style-type: none"> - Európai viszonylatban alacsony a digitális felkészültség - Nyíregyházán az idegen nyelvet is beszélők aránya a megyei jogú városok átlagánál alacsonyabb
T4. Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés	<ul style="list-style-type: none"> - Javul a közösségi közlekedés: korszerű járműpark, utastájékoztató és infrastruktúra valósul meg - Fejlett a kerékpáros infrastruktúra, a kerékpárt használók száma növekszik 	<ul style="list-style-type: none"> - A kiépítetlen külterületi utak aránya magas - A vasúti közlekedés nem versenyképes a vasúti infrastruktúra hiányosságai miatt

Célok	Erősségek	Gyengeségek
	<ul style="list-style-type: none"> - Az elmúlt években jelentős fejlesztések valósultak meg a városban (út, kerékpárút, járda és zöldterület fejlesztések, épületenergetikai fejlesztések, sport- és szabadidős infrastruktúra) 	
T5. Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus	<ul style="list-style-type: none"> - Széleskörű szabadidős, kulturális és turisztikai kínálat áll rendelkezésre (infrastruktúra és rendezvények) - Bővül a turisztikai kínálat mennyisége és minősége - A vendégek és a vendégéjszakák száma dinamikusan emelkedik (a pandémiás időszakon kívül) 	<ul style="list-style-type: none"> - A vendégek átlagos tartózkodási ideje alacsony
T6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat	<ul style="list-style-type: none"> - Minőségi, önkormányzati tulajdonban lévő településüzemeltetési szolgáltatások vannak jelen: szűkülő közműolló, korszerű távhőszolgáltatás és hulladékgyűjtés - Könnyen elérhető, nagy, rekreációs városi zöldfelületek, rendezett belvárosi zöldfelületek állnak rendelkezésre 	<ul style="list-style-type: none"> - A város zöldfelületi ellátottsága egyes városrészekben nem elégséges, nagy különbségek vannak az egyes városrészek zöldfelületeinek rendezettségében - Kihaszírtatlan barnamezős területek találhatóak a városban - Nyíregyházán jelentős környezeti probléma a légszennyezettség
T7. Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom	<ul style="list-style-type: none"> - Nyíregyháza fiatal korstruktúrával rendelkezik mind az országos átlaghoz, mind a nagyvárosokhoz viszonyítva - Erősödő lokálpatriotizmus és városi identitás, sokszínű városi hagyományok, rendezvények jellemzik a várost 	<ul style="list-style-type: none"> - Nyíregyháza lakónépessége 2011 óta kis mértékben csökken, a város belföldi vándorlási egyenlege negatív - Folyamatosan nő az időskorúak és csökken a munkaképes korúak száma és aránya

6.2.3 A stratégia megvalósíthatósága

Az ITS számba veszi a tervezett fejlesztések finanszírozásával kapcsolatos lehetőségeket, korlátokat (4.7 fejezet), valamint a megvalósítás szervezeti rendszerét (8.2 fejezet). A stratégia megvalósításának főbb kockázatait és azok kezelésének lehetőségét a 7. fejezet mutatja be.

A stratégia pénzügyi terve és lehetséges finanszírozási forrásai alapján megállapítható, hogy nagyságrendileg és tartalmilag is reálisnak értékelhető célokat tartalmaz a stratégia. A városfejlesztés szervezeti rendszere, stratégiai és operatív menedzsmentje (a rendelkezésre álló humán erőforrások és mechanizmusok) szintén a stratégia megvalósíthatóságát támasztják alá.

6.2.4 A célok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatása

Nyíregyháza Megyei Jogú Város tudatosan tervezi a szolgáltatásait és a funkciók városi szintű megoszlását.

A városrészi szintű célok koherens rendszerben, egymást erősítve járulnak hozzá a stratégia tematikus céljainak és az átfogó célok megvalósításához. Az egyes városrészekre meghatározott célok

illeszkednek egymáshoz és úgy kerültek kijelölésre, hogy figyelembe vételre kerültek a szomszédos városrészekre gyakorolt hatásaik is. Fel kell tárnunk azonban a városrészi fejlesztések azon kapcsolódási pontjait is, amelyek esetlegesen negatív hatást eredményeznek a város más területén, lehetővé téve a kockázatok megelőzését.

A belvárosban az egyéni autós közlekedés arányának esetleges további csökkentése a városrészen belül okozhat problémákat a megközelíthetőség terén, különösképpen a turisztikai és közigazgatási szolgáltatások egyidejű és jelentős fejlesztése esetén. A belvárosi tranzitforgalom csökkenése más városrészekben a forgalom növekedéséhez vezethet, ezért a meglévő utak esetében zaj- és rezgésvédelmi intézkedéseket kell végrehajtani, az új nyomvonalakat a lakóövezetektől távol célszerű kialakítani.

Az elkerülő utak mellé települő gazdasági tevékenységekhez szükséges munkaerő-állomány a közlekedési rendszer számára jelenthet új kihívásokat, amelynek késleltetett alkalmazkodása megnövekedett személyforgalmat indukálhat, ugyanis az eddig jellemzően befelé áramló személyforgalom iránya megváltozhat.

Összességében a lakókörnyezet minőségének és a szolgáltatások színvonalának javítása a városrészek élhetőségéhez járul hozzá annak tudatában, hogy a közösségi és szolgáltató szerepkör megerősítése és az élhetőbb környezet megteremtése – a fejlesztések átgondolt végrehajtása nélkül – ellentétes irányú hatásokat válthat ki az egyes városrészekben: a helyben elérhető szolgáltatások miatt a korábban más városrészekben jelentkező kereslet csökkenni fog. Különösen igaz ez a városközpont közösségi és szolgáltató funkcióval rendelkező létesítményei esetében, ezért a belvárosban a speciális és szakosított szolgáltatások fejlesztésére, a többi városrészben pedig az alapellátások minőségi biztosítására kell fókuszálni.

A turisztikai és rekreációs funkciók városon belüli térbeli megoszlása több, eltérő karakterrel jellemezhető célterület kialakulását eredményezheti:

- Sóstó és környéke – belföldi gyógy-, termál- és élményturizmus,
- Városközpont – városi és kulturális turizmus,
- Bujtosi városliget – városi lakosság szabadidős és rekreációs helyszíne,
- Császárszállás – hétvégi házas övezet,
- Bokortanyák – falusi turizmus.

A városrészi célok kölcsönhatása egyértelműen pozitív mérleget mutat, a városrészek funkcióinak tervezett területi megoszlása illeszkedik az ott mutatkozó szükségletekhez:

- A városrészközponti területek megerősítésével, illetve kialakításával bizonyos funkciók ellátása alól mentesítődik a belváros, így ott nagyobb hangsúlyt lehet fektetni a valódi városközponti fejlesztésekre és funkciókra.
- A lakótelepek fejlesztésével megelőzhető azok leromlása, az ott élő lakosság elvándorlása.
- A külterületi fejlesztések (mezőgazdasági fejlesztések, kereskedelmi egységek megjelenése, ipari területek bővülése) kedvező hatását nemcsak a bokortanyák népessége, hanem a belterületi lakosok és vállalkozások is érzékelik.
- Mivel a fejlesztések hosszú távon a város teljes területét érintik, ezért a célok teljesülése nem idézi elő hátrányos helyzetű lakosságot tömörítő további szegregátumok kialakulását, a szegregáció erősödését.

7 A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI

Az ITS sikeres megvalósítása szempontjából fontos, hogy tartalmazza a stratégia szintjén azonosított **kockázatokat**, amelyek esetleges bekövetkezése veszélyeztetheti a stratégia céljainak elérését. (Azokat a kockázatokat, melyek az egyes konkrét beavatkozások, projektek megvalósítását veszélyeztetik, az egyes fejlesztések előkészítése során szükséges részletesen felmérni.)

A közsféra (és a magánsféra) tervezett fejlesztéseire az elérhető pályázati források rendelkezésre állása mellett jelentős hatással van az aktuális gazdasági helyzet, a jogszabályi háttér, a beruházásokra fordítható saját források mértéke.

A stratégia megvalósíthatóságának kockázatai az alábbi fő csoportokba sorolhatóak:

- **Előkészítéshez kapcsolódó kockázatok:** a legfontosabb előkészítéshez kapcsolódó kockázatot a tervezési és jogszabályi környezet változása jelenti: az ITS kidolgozása a hazai operatív programok kidolgozásával párhuzamosan zajlik, valamint a településfejlesztés jogszabályi környezete is változik. A kockázat kiküszöbölése érdekében folyamatos egyeztetések, szakértői konzultációk valósultak meg már az előkészítés fázisában. A városi fejlesztési projektek körének kialakítása a helyi igények és szükségletek és a tervezési keretek figyelembevételével valósult meg.
- **Megvalósításhoz kapcsolódó kockázatok:** a megvalósítás legfőbb kockázatait a tervezett projektek megvalósításával kapcsolatos műszaki és pénzügyi nehézségek jelenthetik, amelyek megfelelő előkészítési, tervezési tevékenységgel jelentősen csökkenthetőek.
- **Fenntartáshoz kapcsolódó kockázatok:** a tervezés és megvalósítás mellett kiemelt figyelmet kell fordítani az elért eredmények fenntartására, a lehetséges fenntartási kockázatok minimalizálására.

A kockázatok értékelése két szempont alapján történhet:

- bekövetkezési **valószínűség** szerint megkülönböztethetőek magas, közepes és alacsony valószínűségű kockázatok,
- a kockázatok **hatása** a stratégia megvalósíthatóságára lehet jelentős, közepes vagy alacsony.

Az egyes kockázatok csökkenthetőek megfelelő kockázatkezelési beavatkozások megtervezésével.

12. táblázat: A stratégia megvalósíthatóságának főbb kockázatai

Kockázat megnevezése	Valószínűség	Hatás	Kockázatkezelés módja
Változó tervezési környezet (hazai operatív programok tartalma, forráskeretek)	magas	jelentős	<ul style="list-style-type: none"> • A változások folyamatos nyomon követése • A stratégia illeszkedésének biztosítása a végső változat elfogadásakor ismert tervezési környezethez
A jogszabályi környezet változása	magas	jelentős	<ul style="list-style-type: none"> • A jogi, szabályozási követelményeket meghatározó intézményekkel való folyamatosan szoros együttműködés • A vonatkozó jogszabályok és eljárásrendek módosításainak figyelemmel kísérése

Kockázat megnevezése	Valószínűség	Hatás	Kockázatkezelés módja
A megnövekvő menedzsment feladatok akadályozzák a hatékony megvalósítást (új tervezési keretrendszer, nagyszámú projektek egyidejű kezelése)	közepes	közepes	<ul style="list-style-type: none"> A stratégiai és operatív menedzsment kapacitások megerősítése (önkormányzaton belül)
Projektek előkészítésének időbeli elhúzódása	közepes	közepes	<ul style="list-style-type: none"> Projekttervek előkészítése (megvalósíthatósági tanulmányok, engedélyes tervek, stb.) Megfelelő ütemezés tervezése
Előre nem prognosztizálható gazdasági folyamatok (áremelkedés)	magas	közepes	<ul style="list-style-type: none"> Átgondolt tervezői költségvetések készítése Tartalékkeret tervezése
Időben elhúzódó, hosszadalmas közbeszerzési eljárások	közepes	közepes	<ul style="list-style-type: none"> Az eljárásrend szigorú betartása minden érintett részéről. A közbeszerzési dokumentumok megfelelő szakmai előkészítettségének biztosítása
A tervezett projektek megvalósítási költsége jóval meghaladja a tervezett mértéket	magas	közepes	<ul style="list-style-type: none"> Részletes projekttervek, átgondolt műszaki tervek, tervezői költségvetések készítése Tartalékkeret tervezése
Az indikátorok teljesítése nem lehetséges	alacsony	jelentős	<ul style="list-style-type: none"> Teljesíthető és mérhető indikátorok meghatározása
Alacsony szintű lakossági elégedettség	alacsony	közepes	<ul style="list-style-type: none"> Lakosság bevonása és folyamatos tájékoztatása az előkészítés és megvalósítási folyamat valamennyi szakaszában
Fenntartási költségek jelentős növekedése	közepes	közepes	<ul style="list-style-type: none"> Korszerű, energetikailag hatékony technológiák alkalmazása Környezettudatos energiafogyasztásra való ösztönzés, szemléletformálás
A projektek megvalósításához szükséges forrás nem áll rendelkezésre	közepes	jelentős	<ul style="list-style-type: none"> Folyamatosan egyeztetés a forrást biztosító szervezetekkel, intézményekkel Szükség esetén további finanszírozási lehetőségek felkutatása
Likviditásprobléma a fejlesztési források kifizetésének csúszása miatt	közepes	jelentős	<ul style="list-style-type: none"> A forrás lehívás késedelmére való felkészülés
Világjárványok hatásai	magas	jelentős	<ul style="list-style-type: none"> Soft elemek, program típusú fejlesztések esetében felkészülés az online megvalósításra Felkészülés a megvalósítás időbeli elhúzódására

8 A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE

8.1 A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek

A város hosszútávú jövőképeének megvalósulását, fejlesztési céljainak elérését több, az önkormányzat által végzett **nem beruházási jellegű tevékenység** is elősegítheti, támogathatja. Ilyenek lehetnek többek között a szabályozási tevékenységek, a rendszeres kommunikációs mechanizmusok, a városmarketing tevékenységek, a befektetésösztönzési tevékenységek, helyi kedvezmények biztosítása.

A városfejlesztési célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű, lehetséges önkormányzati tevékenységek az alábbiak:

- **Szabályozási környezet, helyi szabályozás:** A városfejlesztési célok elérését nagyban segítheti az átlátható, támogató adminisztratív és szabályozási környezet biztosítása és fenntartása, többek között az alábbi területeken:
 - Egyéni autós forgalom szabályozása a belvárosban, parkolás feltételeinek szabályozása, célok elérését elősegítő parkolási díjtételek megállapítása,
 - Sétálóövezetek bővítése, kiterjesztése a belváros területén,
 - Levegőtisztasággal, levegőtisztasággal kapcsolatos helyi szabályozás (lakossági fűtés, tüzelés feltételeinek szabályozása, távhő fűtés ösztönzése a belváros területén), a szabályok betartásának rendszeres ellenőrzése, szankcionálás,
 - A város szabályozási tervének és helyi építési szabályzatának rendszeres felülvizsgálata és szükség szerint a városfejlesztési célok megvalósulását elősegítő módosítása.
- **Rendszeres kommunikációs mechanizmusok kialakítása:** A városfejlesztés egyik kulcsfontosságú területe a rendszeres kommunikáció biztosítása az önkormányzat és a helyi intézmények, vállalkozások között. A rendszeres egyeztetések lehetőséget nyújtanak arra, hogy az érintett szereplők megismerjék egymás fejlesztési igényeit, elképzeléseit, ami elősegíti a szinergikus hatások érvényesülését.
 - Város és intézmények kapcsolatának erősítését szolgáló mechanizmusok kialakítása: rendszeres időközönként (pl. 2 havonta) városfejlesztési egyeztető megbeszélések szervezése a város és a városi intézmények között,
 - Intézmények egymás közötti kapcsolatának elősegítése: rendszeres időközönként (pl. 2 havonta) egyeztető megbeszélések szervezésének elősegítése a városi intézmények között,
 - Város és vállalkozások kapcsolatának erősítése: tovább kell erősíteni a város és a meghatározó vállalkozások kapcsolatát, a Top10-Top20 vállalattal városvezetői (polgármesteri) szinten szükséges a rendszeres kapcsolattartás, párbeszéd feltételeit biztosítani, a további meghatározó cégekkel pedig szakértői szintű rendszeres szakmai dialógust indokolt kialakítani, a város gazdaságfejlesztési szervezetének közreműködésével.

- **Városmarketing tevékenység, pozitív arculat és identitás erősítése, meglévő arculati elemek és logo szükség szerinti megújítása:** A városhoz kapcsolódó emocionális tényezők hatással vannak a városba látogató turistákra, a befektetői döntéseket meghozó üzletemberekre, a városba való visszatérést fontolgató fiatal szakemberekre és magukra a városlakókra is. A tudatos városmarketing tevékenység ezért nagyban támogathatja a stratégia céljainak elérését. A város pozitív image-ének további erősítése érdekében fontos az egységes városi arculat (pl. homlokzatok, utcabútorok) megteremtése. Az image erősítésének további eszközét jelentheti Nyíregyháza jellegzetességeinek megjelenítése városmarketing eszközökkel (pl. körforgalmakban, közterületeken, bevezető utak mentén – nagy cégek és meghatározó szervezetek jelképei, alma, nyírfa, állatpark stb.).
- **Befektetésösztönzés, vállalkozásfejlesztés:** A város hosszú távú céljai között szerepel a gazdaságfejlesztés – ennek elősegítése érdekében szükséges egy átlátható, világos és versenyképes helyi támogatási rendszer/csomag kialakítása és ismertté tétele. Ennek eszközei közé tartozhatnak a nem pénzjellegű támogatások (pl. adó- és illetékkedvezmények, mentességek), adminisztratív és engedélyezési eljárások egyszerűsítése, gyorsított ügyintézés, könnyített eljárás.

8.2 Az ITS megvalósításának szervezeti keretei

8.2.1 Szervezeti keretek

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia megvalósítása olyan szervezeti működést kíván meg a várostól, amely biztosítja egyrészt a stratégia egészének folyamatos nyomonkövetését, az elért eredmények visszacsatolását a stratégia tervezési folyamatába (stratégiai menedzsment), másrészt pedig biztosítja a stratégia által kijelölt fejlesztések professzionális és hatékony megvalósítását (operatív menedzsment).

Nyíregyháza Megyei Jogú Város városfejlesztési intézményrendszerét az **önkormányzat** és a **polgármesteri hivatal** adott osztályai szoros együttműködése alkotja. A város jelentős tapasztalatokat szerzett az elmúlt évek során a városfejlesztés stratégiai és operatív kérdéseiben egyaránt.

A városfejlesztéssel kapcsolatos stratégiai döntéseket Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése hozza. A Közgyűlés bizottságai:

- Köznevelési, Kulturális és Ifjúsági Bizottság
- Gazdasági és Tulajdonosi Bizottság
- Jogi, Ügyrendi és Etikai Bizottság
- Pénzügyi Bizottság
- Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottság
- Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottság

A Közgyűlés bizottságai közül településfejlesztési kérdésekben kiemelt szerepe van a **Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottságnak**, emellett a **többi bizottság** is rendelkezik városfejlesztéssel összefüggő jogkörökkel. A bizottságok saját szakterületükön közreműködnek a településfejlesztési tevékenységeket megalapozó dokumentumok tervezésében, véleményezésében, valamint megvalósításának figyelemmel kísérésében.

A településfejlesztési döntések szakmai előkészítésében jelentős szerepe van a **Polgármesteri Hivatal szervezeti egységeinek, osztályainak**. A Hivatalon belül három szervezeti egység látja el a településfejlesztéshez, az ITS megvalósításához kapcsolódó közvetlen feladatokat: a Polgármesteri Kabinet (Pályázatok és Projektmenedzsment Referatúra), a Főépítési Osztály, illetve a Városfejlesztési és Városüzemeltetési Osztály. Emellett valamennyi osztály részt vesz a saját szakterületét érintő településfejlesztéssel kapcsolatos döntések előkészítésében.

A **Polgármesteri Kabinet Pályázatok és Projektmenedzsment Referatúra** településfejlesztéssel összefüggő feladatai⁵ többek között:

- közreműködik az európai uniós pályázati lehetőségek feltárásában és előkészítésében, hazai és nemzetközi támogatási források igénylésében,
- nyomon követi a pályázati források felhasználását, figyelemmel kíséri az elszámolásokat,
- képviseli a Hivatalt a regionális és megyei szintű uniós tervelőkészítő munkacsoportokban,
- közreműködik területfejlesztési térségi feladatok ellátásában,
- stratégiai és fejlesztési feladatok keretében:
 - részt vesz a településpolitikai, fejlesztési és üzemeltetési, valamint az önkormányzat ingatlanvagyon-gazdálkodási programjának előkészítésében és egyeztetésében, továbbá az ágazati koncepció települést érintő részeinek összehangolásában,
 - részt vesz a Közgyűlés költségvetési tervezetének kidolgozásában, javaslatot ad a fejlesztési célú kiadások megtervezéséhez,
 - koordinálja a város fejlesztési koncepcióinak készítésével kapcsolatos feladatokat,
 - véleményezi az országos, regionális, megyei és egyéb fejlesztési koncepciókat.

A **Főépítési Osztály** településfejlesztéssel összefüggő feladatai többek között:

- részt vesz a településfejlesztési koncepció és a területrendezési tervek összehangolásában,
- ellátja a település rendezési terveinek és helyi építési szabályzatának elkészítésével és elkészíttetésével, felülvizsgálatával összefüggő szakmai és irányítási feladatokat,
- ellátja a településfejlesztéssel, a rendezéssel kapcsolatos tervezési és terveztetési feladatokat, a város településfejlesztéshez és területfejlesztéshez szükséges döntések, koncepciók szakmai előkészítését,
- a városrevitalizáció, városrehabilitáció, a városrekonstrukció, valamint a városszerkezetet, a területfelhasználást jelentősen érintő munkahelyteremtő beruházások során szakmai koordinációt lát el,
- javaslatot tesz új területfelhasználás kialakítására, a városszerkezet alakítását koordinálja és szakmai szempontból irányítja az ezzel kapcsolatos feladatokat,
- javaslatot tesz a városfejlesztés és rendezés területén az Önkormányzat érdekeinek biztosítása szempontjából a településrendezési szerződés megkötésére, annak tartalmára és szempontjaira,
- a helyi értékek feltárásának elősegítése, a település, környezetalakítás és a műemlékvédelem szakmai koordinációjában részt vesz,
- az épített környezet védelme alakításában a város általános építészeti színvonalának emelésében és annak népszerűsítésében közreműködik,

⁵ Forrás: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének 23/2020.(II.27) számú határozata Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Szervezeti és Működési Szabályzatának megállapításáról

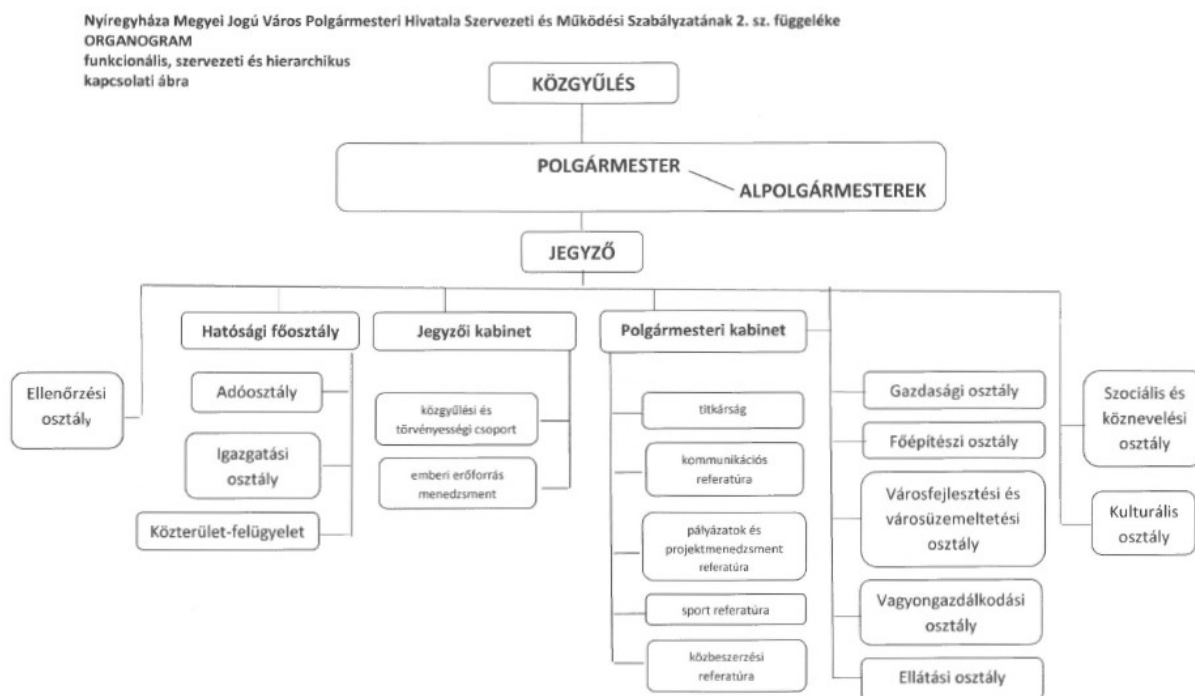
- a városi rehabilitációs tevékenység előkészítése és koordinációja keretében érvényesíti a szakmai szempontokat,
- figyelemmel kíséri, és ennek alapján javaslatot tesz a terület- és településfejlesztési lehetőségeinek és gyakorlatának alakulása figyelembevételével a szükséges és lehetséges lépésekre az Önkormányzat felé,
- biztosítja a műemlékvédelem és a településrendezés, településfejlesztés összhangját,
- részt vesz a város zöldterületének, zöldfelületeinek és közlekedési hálózatának fejlesztéséről szóló döntések előkészítésében,
- a településfejlesztéssel és településrendezéssel összefüggő partnerségi egyeztetés során meghatározza az egyeztetésben résztvevők tájékoztatásának módját és eszközeit, a javaslatok, vélemények dokumentálásának, nyilvántartásának módját, az el nem fogadott javaslatok, vélemények indokolásának módját, a dokumentálásuk, nyilvántartásuk rendjét, az elfogadott koncepció, stratégia és településrendezési eszközök nyilvánosságát biztosító intézkedéseket.

A **Városfejlesztési és Városüzemeltetési Osztály** településfejlesztéssel összefüggő feladatai többek között:

- Városüzemeltetési feladatok keretében:
 - ellátja a zöldfelület-gazdálkodás szakmai irányítását, koordinálását,
 - ellátja a város közlekedési rendszerének fejlesztésével, forgalomszabályozással, a forgalombiztonság növelésével kapcsolatos javaslattevő és véleményező feladatokat,
 - közreműködik az önkormányzati és a nem önkormányzati szervezetek közös pályázatok előkészítésében és megvalósításában,
 - ellátja a Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottság titkári feladatait,
- Környezetvédelmi feladatok keretében:
 - közreműködés a településrendezési és fejlesztési tervek környezetvédelmi előkészítésében, e tekintetben a környezetvédelmi szempontok érvényesítése
- Beruházási feladatok keretében:
 - ellátja a Közgyűlés által elhatározott önkormányzati fejlesztések megvalósításával kapcsolatos beruházói feladatokat,
 - ennek keretében többek között javaslatot tesz a vonzáskörzeti településekkel való együttműködésre, közös érdekeltségű fejlesztési célok megvalósítása esetén.

Emellett a hivatal **egyéb osztályainak** is vannak városfejlesztéshez kapcsolódó – elsősorban szakterületi – feladatai, mint például a Szociális és Köznevelési Osztálynak és a Kulturális Osztálynak.

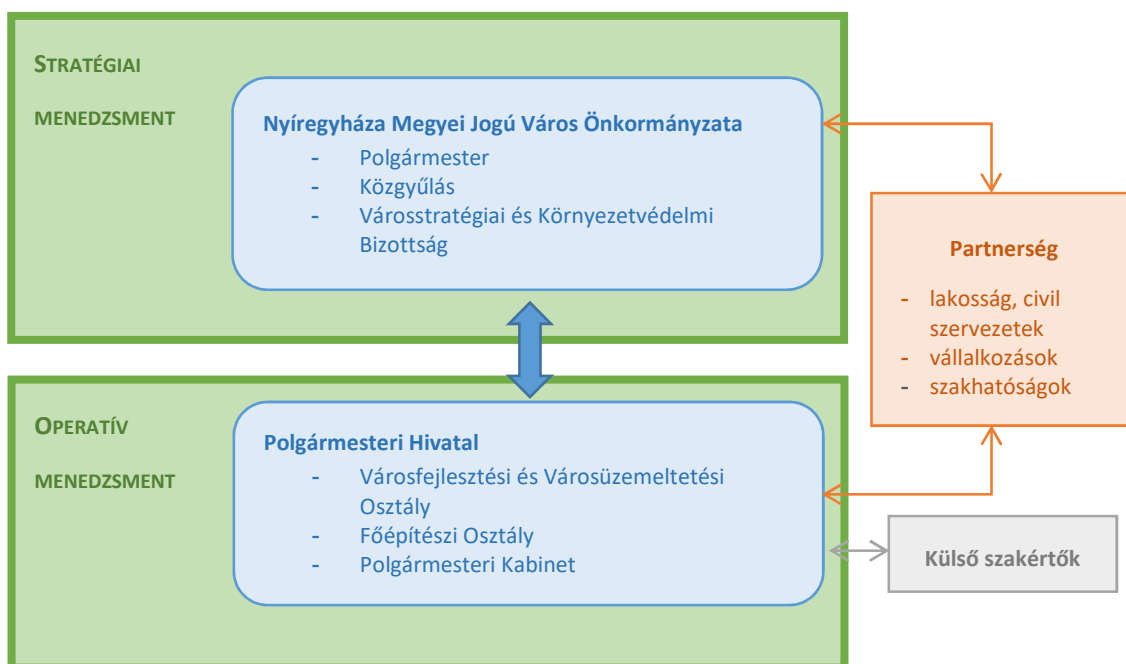
16. ábra: Szervezeti felépítés

Az önkormányzat jelenlegi településfejlesztési intézményrendszere eredményesen valósított meg számos fejlesztést Európai Unió források bevonásával.

Az ITS megvalósításának intézményrendszerén belül a döntéshozói szintet Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése jelenti. A döntéselőkészítési feladatokat Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala, annak adott szervezeti egységei végzik.

17. ábra: A városfejlesztés szervezeti rendszere Nyíregyházán

8.2.2 Partnerség

Nyíregyháza fontosnak tartja, hogy a városban tervezett fejlesztések valós helyi igényekre, problémákra reagáljanak. Ennek keretében kiemelt figyelmet fordít a városban működő meghatározó jelentőségű vállalkozások, intézmények és a lakosság tervezési folyamatba való aktív bevonására, hiszen az itt működő szervezetek, itt élő emberek tapasztalatai és javaslatai különösen fontosak a város jövőjének tervezésében.

Az ITS partnerségi egyeztetése és elfogadása a **314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet**, valamint Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a településfejlesztési koncepció, az integrált településfejlesztési stratégia, a településrendezési eszközök, a településképi arculati kézikönyv és a településképi rendelet partnerségi egyeztetés szabályairól szóló **10/2017. (II.24.) önkormányzati rendelete** alapján történik.

Az ITS kidolgozása keretében tervezett és megvalósult egyeztetések:

- Szakmai egyeztetések: A tervezési folyamat során szakmai egyeztető megbeszélések és interjúk lebonyolítására került sor. Az egyeztetések során bevonásra kerültek a város gazdasági, társadalmi, tudományos, kulturális életének meghatározó szereplői, legjelentősebb vállalkozásai és intézményei. A munkacsoport ülések online formában kerültek megrendezésre 2022. január 18-19-én. A munkacsoport ülések témája a helyzetelemzés főbb megállapításainak ismertetése, a stratégiai célrendszer és a tervezett fejlesztések bemutatása volt.
 - Gazdaságfejlesztési munkacsoport
 - Környezet és közlekedés munkacsoport
 - Humán fejlesztési munkacsoport
- Lakossági egyeztetés: A partnerségi egyeztetés fontos részét képezi a lakosság bevonása, tájékoztatása. A lakossági egyeztetés online formában valósul meg 2022 tavaszán.

A szomszédos településekkel megvalósított egyeztetések leírását a „8.3. Településközi koordináció mechanizmusai” fejezet tartalmazza.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város a városfejlesztési tevékenységeihez kapcsolódóan a jövőben is kiemelt figyelmet fordít a partnerség megvalósítására, a partnerségi csoportok – lakosság, vállalkozások, intézmények – aktív bevonására, a rendszeres kommunikáció mechanizmusainak kiépítésére.

8.3 Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok

Nyíregyháza várostérsége adminisztratív és funkcionális szempontok alapján **többféleképpen** is lehatárolható.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szabolcs-Szatmár-Bereg **megye** székhelye, a Nyíregyházi **járás** központja, emellett a Nyíregyházi **nagyvárosi településeggyüttes**⁶ központja.

⁶ A településeggyüttesek a térségszerveződés szintje, erőssége szerint agglomerációk, agglomerálódó térségek vagy nagyvárosi településeggyüttesek lehetnek. Nyíregyháza esetében a térségszerveződés alacsony szintje jellemző, itt nagyvárosi településeggyüttesről beszélhetünk.

- A Nyíregyházi járáshoz 15 település tartozik: Nyíregyháza, Apagy, Kálmánháza, Kótaj, Nagycserkesz, Napkor, Nyírpazony, Nyírtelek, Nyírtura, Rakamaz, Sényő, Szabolcs, Timár, Tiszanagyfalu, Újfehértó.
- A Nyíregyházi nagyvárosi településeggyüttest Nyíregyháza központ mellett 9 település alkotja: Apagy, Kemece, Kótaj, Napkor, Nyírpazony, Nyírtelek, Nyírtura Sényő, Vasmegyer.

A város fontos központi szerepet tölt be a térségben, gazdasági, foglalkoztatási, oktatási, kulturális, közigazgatási és közszolgáltatási központ.

A város jelentős **munkaerőpiaci** vonzáskörzettel rendelkezik.

- A **KSH által lehatárolt munkaerőpiaci körzetek**⁷ szerint a városba irányuló munkavégzési célú ingázás kibocsátó településeinek köre az alábbi 62 település: Apagy, Baktalórántháza, Balkány, Balsa, Berkesz, Besenyőd, Beszterec, Biri, Bodrogkeresztúr, Bodrogkisfalud, Buj, Demecser, Érpatak, Gávavencsellő, Gégény, Geszteréd, Ibrány, Kállósemjén, Kálmánháza, Kék, Kemece, Kótaj, Laskod, Levelek, Magy, Nagycserkesz, Nagyhalász, Nagyálló, Napkor, Nyírbogdány, Nyíregyháza, Nyíribrony, Nyírjákó, Nyírkércs, Nyírpazony, Nyírtass, Nyírtelek, Nyírtét, Nyírtura, Ófehértó, Paszab, Pátroha, Petneháza, Rakamaz, Ramocsaháza, Sényő, Szabolcs, Szakoly, Székely, Tarcal, Timár, Tiszabercel, Tiszaeszlár, Tiszaladány, Tiszanagyfalu, Tiszarád, Tiszatardos, Tiszatelek, Tokaj, Újdombrád, Újfehértó, Vasmegyer
- Az OECD és az Európai Bizottság definíciója⁸ szerint egy város (**munkaerőpiaci vonzáskörzetébe** azok a települések számítanak bele, ahonnan a foglalkoztatottak több mint 15%-a az adott városba ingázik. A lehatárolás alapján Nyíregyháza vonzáskörzetébe 38 település tartozik, amelyek a következők:
 - a foglalkoztatottak több, mint 30%-a Nyíregyházán dolgozik: Apagy, Beszterec, Buj, Érpatak, Kemece, Kék, Kálmánháza, Kótaj, Nagycserkesz, Nagyhalász, Napkor, Nyírbogdány, Nyírpazony, Nyírtelek, Nyírtét, Nyírtura, Sényő, Székely, Újdombrád, Vasmegyer (20 település),
 - a foglalkoztatottak több, mint 15%-a, kevesebb, mint 30%-a Nyíregyházán dolgozik: Besenyőd, Demecser, Gégény, Ibrány, Kállósemjén, Levelek, Magy, Nagyálló, Tiszabercel, Tiszanagyfalu, Tiszarád, Tiszatelek, Újfehértó, Ramocsaháza, Pátroha, Paszab, Nyíribrony, Tiszaeszlár (18 település).

A város jelentős **szolgáltató központ** szerepet is betölt a térségében, a különböző szolgáltatások alapján különböző térségek határolhatóak le.

- **közösségi közlekedés** (járatsűrűség alapján, autóbusz és vonat, több mint 25 indított járat naponta, Nyíregyháza 30 km-es körzetén belül, 2021): Nagyálló, Napkor, Nyírtelek, Apagy, Újfehértó, Levelek, Nyírpazony, Kállósemjén, Érpatak, Kemece, Baktalórántháza, Nyírtura, Ibrány, Besenyőd, Nagycserkesz, Nagyhalász, Balkány, Rakamaz, Tiszabercel, Ófehértó
- **szennyvízellátás**: Nyíregyháza, Nyírpazony, Kótaj, Nyírtelek, Nagycserkesz, Kálmánháza
- **oktatás** (Nyíregyházán tanuló, más településről bejáró diákok): Újfehértó, Kótaj, Nyírtelek, Kemece, Ibrány, Nagyhalász, Nagyálló, Napkor, Nyírpazony, Levelek, Nagycserkesz (KLIK

⁷ KSH Munkaerőpiaci körzetek Magyarországon c. tanulmány (2017)

⁸ Lewis Dijkstra and Hugo Poelman: Cities in Europe – The New OECD-EC definition. Regional Focus RF 01/2012, Európai Bizottság.

2013-as adatok alapján, javasolt az adatok frissítése, adatkérés), míg felső- és középfokú oktatás: teljes megye területe

- további várostérségek is meghatározhatóak egyéb lehatárolási szempontok szerint (pl. egészségügyi, szociális ellátások, hálózatos infrastruktúrák, stb.)

A város turisztikai szerepe és **turisztikai vonzaskörzete** is jelentős.

- A turisztikai térségek meghatározásáról szóló 429/2020. (IX. 14.) Korm. rendelet alapján, **Tokaj és Nyíregyháza turisztikai térségen** belül Nyírség térsége: Baktalórántháza, Balsa, Érpatak, Gávavencsellő, Kállósemjén, Levelek, Máriapócs, Nagykálló, Nyírbátor, Nyírbogát, Nyíregyháza, Tiszadada, Tiszadob, Tiszalök, Tiszavasvári, Vaja
- a Szabolcs-Szatmár-Bereg **megyei turisztikai desztinációk** települései közül a Nyírség desztináció települései: Apagy, Baktalórántháza, Bátorliget, Besenyőd, Érpatak, Kállósemjén, Levelek, Magy, Máriapócs, Nagykálló, Napkor, Nyírbátor, Nyírbogát, Nyíregyháza, Nyírgyulaj, Nyírvasvári, Ófehértó, Papos, Piricse, Pócspetri, Vaja, Vállaj

A településközi koordináció keretében várostérségi munkacsoport ülés valósult meg, online formában 2022. január 19-én.

Összességében megállapítható, hogy Nyíregyháza tervezett városfejlesztési elképzeléseinek hatása pozitív a környező települések fejlődésére is, a települések fejlesztései mind a tervezés, mind a megvalósítás során egymással összehangoltan valósulnak meg. A tervezett beavatkozások során kiemelt figyelmet fordítanak a települések arra, hogy párhuzamos kapacitásokat létrehozó, egymást akadályozó fejlesztések ne valósuljanak meg.

8.4 Monitoring rendszer kialakítása

A monitoring folyamata az alábbi lépésekből áll:

- Egyértelmű célkitűzéseket megfogalmazó városfejlesztési **stratégia** kialakítása,
- Konkrét beavatkozások és **projektek** meghatározása,
- A monitoring és értékelési tevékenység alapját jelentő **indikátorkészlet** összeállítása – jelen fejezet összefoglalja az átfogó, tematikus és területi célokhoz kapcsolódó javasolt monitoringmutatókat, míg a projektszintű indikátorok az egyes projektek konkrét kidolgozásakor kerülnek meghatározásra,
- A monitoring és értékelési tevékenység megalapozásához és eredményes végrehajtásához szükséges **információk összegyűjtése**,
- Az indikátorok teljesülésének **nyomonkövetése** a megvalósítás során.

A monitoring tevékenység alapvetően belső feladat, azaz a stratégia végrehajtásáért felelős szervezet felelősségi körébe tartozik.

A monitoringrendszer hatékony működésének egyik alapja a szakmailag megalapozott indikátorkészlet meghatározása. A stratégia indikátorai úgy kerültek meghatározásra, hogy azok egyértelmű és hozzáférhető adatokra támaszkodjanak, azaz az indikátorok változását az adatok egyértelmű változásához lehessen kötni.

Az alábbiakban bemutatjuk a **stratégia átfogó és tematikus céljainak indikátorait**. A projektszintű output indikátorok a projektek részletes kidolgozását követően – a projekt-kiválasztási kritériumok, illetve a hazai operatív programok szakmai követelményrendszere ismeretében – határozhatóak meg.

13. táblázat: Az ITS átfogó és tematikus céljainak indikátorai

Cél	Javasolt indikátorok	Mérték-egység	Indikátor forrása, mérés módja	Mérés gyakorisága
Átfogó célok				
Növekvő jövedelem, fejlett, értékteremtő gazdaság	A 15-64 év közötti lakosság foglalkoztatási rátája (növekedés)	%	KSH	évente
	Egy nyíregyházi adófizetőre jutó személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelem az egy magyarországi adófizetőre jutó személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelem arányában (növekedés)	%	KSH	évente
	A város iparüzési adóbevétele (növekedés)	%	NYMJV	évente
Egészséges, aktív, összetartó társadalom	Belföldi vándorlási különbözet ezer lakosra (szinten tartás)	‰	KSH	évente
	A városban élők születéskor várható élettartama (növekedés)	év	KSH	tízévente
Fenntartható, élhető, vonzó környezet	Egészségügyi határértéket meghaladó légszennyezettségi napok száma (csökkenés)	nap/év	Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat	évente
	Önkormányzati fenntartású épületek energiafelhasználása (csökkenés)	TJ/év	NYÍRVV Nonprofit Kft.	ötévente
Középtávú tematikus célok				
1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás	A nyíregyházi székhellyel rendelkező vállalkozások által fizetett iparüzési adó értéke (növekedés)	millió Ft	NYMJV	évente
	Működő vállalkozások száma (növekedés)	db	KSH	évente

Cél	Javasolt indikátorok	Mértékegység	Indikátor forrása, mérés módja	Mérés gyakorisága
	Egy adófizetőre jutó személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelem (növekedés)	ezer Ft	KSH	évente
2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer	Felsőfokú alap- és mesterképzésben részt vevő hallgatók száma ezer lakosra (növekedés)	fő	KSH	évente
	Felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya a 25 éves és idősebb népesség arányában (növekedés)	%	KSH Népszámlálás	tízévente
	Testvérvárosi és egyéb nemzetközi kapcsolatok száma (növekedés)	db	NYMJV	évente
3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások	Továbbtanulási ráta: a felsőoktatási intézményekbe felvételt nyert nyíregyházi középiskolai tanulók aránya (növekedés)	%	KLIK, Nyíregyházi Szakképzési Centrum	évente
	Szociális szolgáltatásokba bevont lakosság száma (szinten tartás)	fő	NYMJV	évente
	Elektronikus ügyintézés keretében elérhető szolgáltatások száma (növekedés)	db	NYMJV	évente
4. Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés	Napi utazások esetén fő közlekedési eszközként közösségi közlekedési módot választók száma (növekedés)	fő	VOLÁNBUSZ Zrt.	évente
	Kerékpáros létesítmények hossza (növekedés)	km	NYMJV	évente
	Kerékpáros parkoló, tároló helyek száma (növekedés)	db	NYMJV	évente
	Sétálóutcák hossza (növekedés)	km	NYÍRVV Nonprofit Kft.	évente
5. Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus	Kulturális rendezvények száma	db	NYMJV	évente
	Kereskedelmi és egyéb szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma (növekedés)	db	KSH	évente
	Átlagos tartózkodási idő (növekedés)	vendégéjszaka	KSH	évente
6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat	Belterületi gondozott zöldterületek nagysága (növekedés)	m ²	NYÍRVV Nonprofit Kft.	évente
	Önkormányzati tulajdonú bérlakások száma (növekedés)	db	NYÍRVV Nonprofit Kft.	évente
	Megújuló energiaforrást használó és/vagy energiahatékonysági beruházási intézkedések által érintett önkormányzati épületek száma (növekedés)	db	NYMJV	évente
7. Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom	Civil szervezetek száma (növekedés)	db	Civil Szervezetek Névjegyzéke	évente
	A szegregált körülmények között élők száma (csökkenés)	fő	KSH Népszámlálás	tízévente

A területi célokhoz kapcsolódó indikátorok esetében elsősorban a KSH Népszámlálási adataira lehet építeni. A városrészi célok megvalósítása mellett területi szinten a legfontosabb a városrészek közötti diszparitás csökkentése: azaz nem elegendő az, hogy az egyes városrészekben javulás mutakozzon meg az indikátorok értékében, ezzel egy időben a városon belüli különbségeknek is csökkennie kell.

14. táblázat: Területi célokhoz kapcsolódó indikátorok

Cél	Javasolt indikátorok	Mérték-egység	Indikátor forrása, mérés módja	Mérés gyakorisága
Területi célok				
V1-V10 városrészi célok	Az egyes városrészek lakosainak száma	fő	KSH Népszámlálás	tízévente
	Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	%	KSH Népszámlálás	tízévente
	Alacsony komfortfokozatú lakások aránya	%	KSH Népszámlálás	tízévente
	Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességben belül	%	KSH Népszámlálás	tízévente
	A gazdaságilag nem aktív népesség aránya	%	KSH Népszámlálás	tízévente
	A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korú népességben belül	%	KSH Népszámlálás	tízévente
	Az egyes városrészekben működő kiskereskedelmi üzletek száma	db	NYMJV	ötévente
	Lakossági elégedettség a települési környezet minőségével	%	NYMJV	ötévente
	Szociális városrehabilitációval érintett akcióterületen élő lakosság száma	fő	NYMJV	ötévente

A monitoring rendszer működtetési mechanizmusának kialakítása során figyelembe veendő legfontosabb feladatok a következők:

- az ITS-ben szereplő monitoring és értékelési terv alapján részletes munkaterv és éves feladattervek kialakítása;
- a monitoringrendszer kereteinek kialakítása előre elkészített és folyamatosan frissítendő adatbázis megalkotásával;
- az indikátorok aktuális értékének – a terv szerinti gyakorisággal történő – összegyűjtése, rögzítése a monitoring rendszerben;
- rendszeres, kapcsolattartás a nagyobb volumenű projektek megvalósításért felelős személyekkel az indikátorok elérését nagymértékben befolyásoló kulcs-, hálózatos és akcióterületi projektek nyomon követése érdekében;
- éves monitoring jelentés készítése, amely tartalmazza a programszintű és projektszintű indikátorok értékének alakulását, az ennek alapján megfogalmazható következtetéseket és az esetlegesen szükségesnek tartott beavatkozásokat a program végrehajtásába (a jelentést a menedzsmentért felelős döntéshozó testületnek kell jóváhagynia).

A belső feladatok ellátása mellett a stratégia végrehajtásához kapcsolódóan egy időközi és egy utólagos értékelés megvalósítása javasolható – külső, független értékelő szervezet által, kiemelt hangsúlyt fektetve a program hatásainak értékelésére, amelyek eredményei beépülhetnek a jövőbeli fejlesztési programok tervezési folyamatába és végrehajtásába.